

20 jaar in de weer voor Brussel

De Vlaamse Gemeenschapscommissie is als Vlaams-Brusselse overheid elke dag in de weer voor Brussel. Ze is actief op 3 grote domeinen: 'Cultuur, Jeugd en Sport', 'Onderwijs en Vorming', en 'Welzijn, Gezondheid en Gezin'.

De bibliotheken, gemeenschapscentra, scholen, sport- en spelactiviteiten, kinderopvang en tal van andere initiatieven zorgen ervoor dat mensen graag vertoeven in Brussel. Wij zijn er zowel voor elke Brusselaar die geïnteresseerd is in het Nederlandstalige circuit als voor pendelaars,

studenten en andere bezoekers. Meer informatie vindt u op www.vgc.be

De werking van de VGC is een dynamisch geheel: nieuwe initiatieven gaan van start, andere worden bijgestuurd ... Daarom willen we de lezer aan de hand van de belangrijkste vernieuwingen een beeld geven van waar de VGC inhoudelijk mee bezig is. In dit jaarverslag vindt u dan ook een selectie van de belangrijkste ontwikkelingen en initiatieven uit 2009, dit zonder de volledigheid na te streven van een traditioneel jaarverslag.

2009 was een bijzonder en feestelijk jaar voor de VGC. De Vlaamse Gemeenschapscommissie mocht het afgelopen jaar 20 kaarsjes uitblazen. Die 20ste verjaardag hebben we op gepaste wijze gevierd: met een groot feest midden in de stad, samen met een resem organisaties uit ons werkveld. 2009 was daarnaast ook een verkiezingsjaar, met alle veranderingen die daarbij horen voor een overheidsadministratie. Over deze en andere hoogtepunten uit het voorbije jaar leest u alles op de volgende bladzijden van dit jaaroverzicht.

U kunt de VGC-jaarverslagen ook online raadplegen op:

- > www.vgc.be
- > de administratie
- > jaarverslag

Misschien bent u meer vertrouwd met één bepaald domein, misschien kent u ons door en door of misschien ook niet. Wij wensen u in elk geval een boeiende kijk op onze activiteiten van het voorbije jaar.

Eric VERREPT,
Leidend ambtenaar

VLAAMSE
In de weer
GEMEENS
voor
CHAPSCO
Brussel
MMISSIE

02
DIENSTEN LEIDEND AMBTENAAR

De VGC vierde het afgelopen jaar haar 20-jarig bestaan. Die verjaardag komt uitgebreid aan bod in deel 1 van dit jaaroverzicht. U leest er onder andere het verhaal van enkele 'anciens' die er van bij het begin bij waren. Verder nog: een stand van zaken van de wijkcontracten, zelf sleutelen aan je Nederlands in de Taalgarage van het Huis van het Nederlands, regionale televisie voor de 'zilveren generatie', de winnaars van de Gouden Ketjes ... En hoe bracht de Meet- en Weetcel het er in haar eerste jaar vanaf?

08
CULTUUR, JEUGD EN SPORT

In het jaar van het stripverhaal pakte de VGC-erfgoedcel uit met een Brussels stripalbum. En afgelopen zomer werden er, echt waar, rovers gespot in het Zoniënwoud. Nog in de zomer: een bijzonder succesvolle editie van Brussels-live, het muziekfestival van de Brusselse jeugdhuisen. Ook meer dan geslaagd: de eerste 'Buitenspeeldag' en extra sportdagen voor personen met een handicap. En what's in a name? We vroegen het aan de bedenker van 'Muntpunt', de naam van het nieuwe communicatiehuis in hartje Brussel.

07
ONDERWIJS EN VORMING

Strips stonden niet enkel centraal bij cultuur en erfgoed, ook in de Brusselse onderwijswereld doken striphelden Suske en Wiske op het voorbije jaar. Verder aandacht voor de leerlingen van de VGC-school Zaveldal, die wekelijks meehelpten met het onderhoud in een Brussels rusthuis. Hoe helpt de VGC de Brusselse scholen om een energiezuinig beleid te voeren? En welke initiatieven waren er op het gebied van opleiding en vorming, de invulling van knelpuntberoepen?

11
WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Primeur in 2009: de opening van 'Baboes', de eerste speel- en ontmoetingsruimte voor Brussels allerkleinsten en hun ouders. Het afgelopen jaar doken voor het eerst de 'bruggenbouwers' op: samen met hun 'ambassadeurs' willen zij kwetsbare groepen in de stad de weg wijzen naar welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. Logo Brussel organiseerde op 30 mei een rookvrije dag en werkte verder aan de leefbaarheid van de Brabantwijk in Schaarbeek en de gezondheid van de bewoners.

16
ONDERSTEUNING EN FACILITY

De VGC vindt het belangrijk dat haar werknemers een goed evenwicht vinden tussen werk en privé. Hoe ze dat precies doet, leest u in het laatste deel van dit jaaroverzicht. Helemaal achteraan vindt u een overzicht van de VGC-centen, met de begrotingscijfers. En welke waren de grote bouwdoosiers van het voorbije jaar? Hoe staat het nu eigenlijk met het grote (ver)bouwproject op de Elishout-Coovi-campus in Anderlecht? Een stand van zaken krijgt u op blz. 28.

Eén jaar meten en weten

Het VGC-beleid wetenschappelijk onderbouwen met feiten, cijfers en kennis: dat was het opzet van de Meet- en Weetcel die de VGC-administratie in 2009 in het leven riep.

Een jaar later maken we een eerste balans op: hoe gaat de Meet- en Weetcel te werk? Wat zijn de eerste resultaten? Met andere woorden: hoe staat het met die 'evidence base' waar de prille Meet- en Weetcel aan bouwt?

SAMENWERKING ALS SLEUTEL TOT SUCCES

Hét sleutelbegrip van het voorbije jaar voor de Meet- en Weetcel is zonder enige twijfel 'samenwerking'. Meten en weten is immers geen zaak van één dienst alleen.

Die samenwerking situeerde zich op verschillende gebieden en beleidsni-

veaus, binnen de eigen administratie maar ook met externe partners: diensten en directies van de VGC-administratie, politieke beleidsverantwoordelijken, administraties van andere bevoegdheidsniveaus, maatschappelijke actoren op het terrein zelf, onderzoekinstellingen ...

Zo is er een samenwerkingsovereenkomst in de maak met de Studiedienst van de Vlaamse Regering voor 'lokale statistieken'. De Meet- en Weetcel bekijkt ook hoe ze complementair kan werken met BRIO (Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscenrum). Daarnaast is er samenwerking met het Brussels Ob-

servatorium voor Gezondheid en Welzijn en met de provincie Vlaams-Brabant. Verder zijn er contacten gelegd met de studiediensten van de twee grootste Vlaamse steden, Antwerpen en Gent, met de Brusselse universiteiten en hogescholen en met Vlaamse onderzoeksgroepen om de kennisuitwisseling te verbeteren.

DRIE INHOUDELIJKE KLEMTONEN

De kersverse Meet- en Weetcel werkt in 2009 rond drie grote inhoudelijke lijnen, met name: dataverzameling, meten en operationaliseren en wetenschappelijk onderzoek.

De dataverzameling (het verzamelen en ontsluiten van gegevens) spitste zich in 2009 vooral toe op het stedenfondsprogramma. De maatschap-

pelijke effecten en meetindicatoren van het stedenfonds stonden centraal in het onderzoek. Diverse werkgroepen bogen zich over het beschrijven en evalueren van indicatoren, cijfers en feiten in verband met het stedenfonds. Onze eigen cel stedelijk beleid was daarbij een belangrijke partner.

Tweede aandachtspunt voor de Meet- en Weetcel was de vraag: 'Welke zijn de noden en behoeften binnen onze organisatie als het gaat over 'weten'? Of met andere woorden: wat wil men weten? Moeten er bijvoorbeeld indicatoren ontwikkeld worden of is er eerder nood aan omgevingsanalyses? Via een meet- en weetplatform binnen de administratie waaraan elke directie deelnam, gingen we na welke de gemeenschappelijke noden zijn en welke bijkomende, specifieke be-

hoeften er bestaan. Een van de eerste resultaten van deze organisatiebrede denkoefening is een degelijke en omvattende omgevingsanalyse van de beleidsplannen en beleidsnota's.

Op het gebied van wetenschappelijk onderzoek heeft de Meet- en Weetcel projecten begeleid die onderzoeksgroepen en -bureaus uitvoerden voor de VGC. Die begeleiding situeerde zich op het administratieve en methodologische vlak, en was niet zo zeer inhoudelijk. De inhoudelijke afbakening van onderzoeksprojecten is in eerste instantie een zaak van de beleidsdirecties zelf. Die samenwerking en wisselwerking tussen inhoudelijke keuzes en wetenschappelijk-methodologische vereisten in een onderzoeksproject is altijd een boeiende evenwichtsoefening.

WONEN IN BRUSSEL

Woontours voor wie een woning zoekt

Met het project *Wonen in Brussel* promoot de VGC Brussel als woonstad en geeft ze informatie over alle aspecten van wonen in de hoofdstad: huren, premies, kopen ...

Wonen in Brussel organiseert ook 'woontours': begeleide stadstours in de verschillende Brusselse wijken met aandacht voor alle mogelijke woonaspecten van de stad.

De woontours zijn bedoeld voor wie in Brussel wil komen wonen, maar de stad niet of onvoldoende kent. Ook Brusselaars die een nieuwe stek zoeken, kunnen deelnemen.

Elke tour wordt begeleid door een gids van BruksInnenstebuiten die praktische wooninformatie geeft over betaalbare nieuwbouwprojecten, sociale huisvestingsprojecten, particuliere wooninitiatieven, goedkopere huurinitiatieven van de gemeenten, de toekomstperspectieven van een bepaalde wijk ... Hij staat ook stil bij het gemeenschapsleven, handelscentra, openbaar vervoer, Nederlandsta-

lig onderwijs, ontspanningsmogelijkheden ...

Bovendien zitten er in elke tour twee huisbezoeken: de bewoners vertellen over hun zoektocht naar een woning en hun ervaring met het leven in de stad. De deelnemers van de woontours krijgen zo informatie uit de eerste hand.

Er zijn vijf verschillende tours: vier bustours en één fietstour telkens in andere delen van het gewest. Bustour 1 doet de gemeenten Brussel, Sint-Joost-ten-Node, Schaarbeek, Evere, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe aan. Tijdens bustour 2 worden Brussel, Elsene, Etterbeek, Oudergem, Watermaal-Bosvoorde, een stukje Ukkel en 'boven' Vorst / Sint-Gillis verkend. De derde bustour bestrijkt Brussel, Molenbeek, Anderlecht en 'laag' Vorst

/ Sint-Gillis. Tijdens bustour 4 staan Brussel, noord-Molenbeek, Koekelberg, Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Jette, Laken en Neder-over-Heembeek op het programma. De vijfde tour is een fietstour langs de Kleine Ring in de gemeenten Brussel, Anderlecht en Molenbeek.

Kortom, elke tour heeft zijn eigen karakter en biedt elke deelnemer de kans om de wijk van zijn dromen te ontdekken. Een bustour kost 7 euro en voor een fietstour betalen deelnemers 3 euro.

Meer info:

Wonen in Brussel
02 548 11 47
wonen.in.brussel@vgc.be
www.woneninbrussel.be

MEDIA

Televisie voor de zilveren generatie

Van begin oktober tot eind december 2009 hebben de Nederlandstalige senioren van Brussel kunnen genieten van een dagelijks seniorenmagazine op tvbrussel. Het televisieproject kwam er kwam er op vraag van de Oudereraad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Het programma 'Linking generations presenteert...' was twee keer per dag te bekijken en ging uit van de interesses van de 'zilveren generatie'. Maar het was wel uitdrukkelijk de bedoeling om met het programma een brug te slaan tussen jong en oud(er), en dus niet alleen de oudere generaties te boeien maar ook de jongere. De initiatiefnemers achter het programma willen televisie maken over de generaties heen.

Ze willen ouderen minder in functie van hun leeftijd, maar eerder op grond van hun levenswijze en -ervaring in beeld brengen. Op die manier willen ze de doorgaans eenzijdige beeldvorming op de oudere generaties doorbreken.

Het dagelijkse magazine duurde een half uur en bevatte drie items. 'Brein Aksie' was een studioprogramma met een spelgedeelte en aandacht voor het wetenschappelijke aspect over de mogelijkheden van onze hersenen, uitleg door een neuroloog en tips om de hersenen fit te houden. Het beweegprogramma 'Fit TeeVee' wilde mensen aanzetten tot bewegen. 'Het

rollend oog' tot slot was een reportage die opmerkelijke mensen uit het Brussels in beeld bracht en aan het woord liet.

'Linking Generations presenteert...' werd mogelijk gemaakt met steun van de VGC. Tvbrussel stelde gratis zendtijd ter beschikking en de programmamakers konden ook gratis gebruik maken van de studio's van de regionale zender.

Verder werkten de programmamakers samen met de vzw Beeldenstorm, een sociaal-artistische werkplaats in de Anderlechtse wijk Kuregem. De ateliers van Beeldenstorm vormen de uitvalsbasis voor een hele reeks activiteiten. Beeldenstorm wil, volgens het Bauhaus-principe, door kruisbestuiving van verschillende artistieke disciplines en verschillende culturen vernieuwende producties brengen. Door de intensieve samenwerking met en de aanzienlijke bijdrage van Beeldenstorm aan het programma, kreeg het project een Brusselse meerwaarde.

STEDELIJK BELEID

Wijkcontracten

Met de 'wijkcontracten' wil het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kwetsbare wijken herwaarderen. De gemeenten zijn belangrijke partners bij het uitvoeren van deze herwaarderingsprogramma's. Een wijkcontract bevat verschillende soorten projecten binnen eenzelfde wijk, binnen een afgebakende perimeter. De projecten moeten gerealiseerd worden binnen een termijn van vier jaar, met een mogelijke verlenging van twee jaar om de laatste werken uit te voeren.

Over welk soort projecten gaat het?

- de renovatie van bestaande woningen en de bouw van nieuwe woningen;
- de renovatie of de aanleg van ruimtelijke of industriële activiteiten, aangevuld met een huisvestingsoperatie, bijv. infrastructuur voor lokale detailhandel;
- de herinrichting van de openbare ruimten, bijv. de heraanleg van een pleintje of een rotonde;
- de creatie of de versterking van wijkinfrastructuren en -voorzieningen, of ze nu van socioculturele, sportieve of andere aard zijn, bijv. een sportzaal of een kinderdagverblijf;
- de oprichting van sociale en participatieve activiteiten tijdens de duur van het wijkcontract, bijv. een wijkfeest waarop bewoners elkaar ontmoeten.

Het Gewest lanceert elk jaar 4 nieuwe wijkcontracten. Na een grondige voorbereiding komt eerst een basisdossier tot stand. Dat basisdossier wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de gewestregering. De opvolging en de ontwikkeling van het basisdossier van een wijkcontract gebeurt in overleg met een 'Plaatselijke Commissie voor Geïntegreerde Ontwikkeling' (PCGO), waarin de VGC officieel vertegenwoordigd is.

In 2009 werden de volgende 4 wijken geselecteerd:

- Park-Alseberg in Sint-Gillis
  - Cinema-Bellevue in Molenbeek
  - Vroege Groenten-Luttrebrug in Vorst
  - Scepter in Elsene
- Midden 2009 werd aan dit rijtje een vijfde wijkcontract toegevoegd, met name Kanaal-Zuid in Anderlecht. Omdat de VGC officieel vertegenwoordigd is in de PCGO's, kan zij op lokaal vlak mee inhoud geven aan elk van de 4 wijkcontracten. De VGC beklemt voortaan het vijfde, het 'sociale' onderdeel van de wijkcontracten, omwille van haar sterke link met de gemeenschapsbevoegdheden.

In elk van de 4 wijken mobiliseerde de cel stedelijk beleid van de VGC, samen met de lokale vertegenwoordigers van de gemeenschapscentra, de Nederlandstalige wijkactoren. Daarbij stond een dubbel doel voorop: de wijkactoren aanmoedigen om mee projecten uit te werken in het kader van het wijkcontract, en daar waar mogelijk samenwerking tussen gemeenschaps- en gemeentelijke netwerken te stimuleren. Resultaat van deze inspanning is dat onder andere de volgende projecten opgenomen zijn in de wijkcontracten:

- een Nederlandstalige jeugdwerking en een Nederlandstalig kinderdagverblijf in Sint-Gillis;
- een Nederlandstalig kinderdagverblijf in Sint-Jans-Molenbeek;
- de heraanleg en de openstelling van de binnentuin van het gemeenschapscentrum Elzenhof voor gezinnen met jonge kinderen en de mogelijkheid tot kinderopvang in Elsene;
- een taalstimuleringsproject van de Nederlandstalige jeugdbibliotheek in Vorst.

STEDELIJK BELEID

Stedenfonds

Het Stedenfonds is één van de instrumenten waarmee de VGC vorm geeft aan haar stedelijk beleid. In 2008 werd een nieuwe beleidsovereenkomst Stedenfonds II gesloten voor een periode van vijf jaar. 2009 stond in het teken van ontwikkeling en besteding van de uitgetekende beleidslijnen.

De volgende ontwikkelingen raakten het voorbije jaar op kruissnelheid:

- de uitbouw van de meet- en weetcel in de administratie en de synergie met de cel stedelijk beleid, voor de opvolging van de maatschappelijke effecten en meetindicatoren van het stedenfonds
- de uitwerking van de transversale opdracht (d.w.z. over de verschillende beleidsdomeinen heen) om het maatschappelijke middenveld samen te brengen en na te denken over een breed stedelijk thema. In 2009 heeft de cel stedelijk beleid werk gemaakt van de voorbereiding van het 'stadspiratie-congres stedelijk netwerken', dat plaatsvond op 25 februari 2010, samen met een hiertoe opgerichte reflectiegroep van deskundigen uit het werkveld.

samenwerking met het kenniscentrum Vlaamse steden: opvolging van werkgroepen en expertise-uitwisseling

- binnen de beleidsdomeinen werden o.a. volgende zaken met stedenfondsgeld mee gerealiseerd:

- opstart van Baboes, ontmoetingsruimte voor ouders met jonge kinderen*
- opstart van IBO's (Initiatieven Buitenschoolse Opvang), die later structurele subsidies kregen van Kind en Gezin Vlaanderen *
- de opstart van een taxidienst voor huisartsen*
- de opstart van een traject voor duurzame deelname aan cultuur voor personen in armoede
- het Onderwijscentrum Brussel

2010 wordt een cruciaal jaar voor het Stedenfonds II: het eerste voortgangsrapport, een soort tussentijdse stand van zaken zeg maar, moet opgesteld worden, met het oog op controle door de visitatiecommissie.

* Deze drie initiatieven komen uitgebreid aan bod in het hoofdstuk Welzijn, Gezondheid en Gezin.

www.stadspiratie.be

DE TAALGARAGE

Zelf sleutelen aan je Nederlands

In mei 2009 opende het Huis van het Nederlands Brussel een laagdrempelig open leercentrum voor Brusselaars die hun Nederlands willen verbeteren door zelfstudie: de 'Taalgarage'.

TAAL-GARAGE

Advies bij
zelfstudie Nederlands

Conseil pour
l'autoformation en néerlandais

Advice on
Dutch self-tuition

www.taalgarage.be

De Taalgarage wil een adviespunt zijn voor zelfstudie Nederlands, waar anderstaligen terecht kunnen voor inhoudelijk en praktisch advies over zelfstudie. Ze krijgen er advies op maat over geschikte zelfstudiepakketten, plaatsen waar zelfstudiemateriaal (woordenboeken, oefeningen...) te vinden zijn, doelstellingen en studieplannen, oefenkansen en Nederlands in de praktijk.

De Taalgarage richt zich naar andersstaligen die (nog) niet terecht kunnen in een cursus of die liever zelfstandig Nederlands leren, bijvoorbeeld:

- Kandidaat-cursisten die zich bij het Huis van het Nederlands aanmelden, maar nog een paar weken of maanden moeten wachten voor de cursus van start gaat;
- Anderstaligen die wel Nederlands

TINE BRYSSINCK, taalgaragist bij het Huis van het Nederlands

Wie op eigen houtje zijn Nederlands wil bijschaven, kan daarvoor terecht bij de 'Taalgarage', een project van het Huis van het Nederlands Brussel. De Taalgarage werd in mei 2009 officieel geopend door toenmalig minister Vanhengel en de Brusselse miss België 2009 Zeynep Sever. Iedereen vanaf 16 jaar kan in de Taalgarage advies op maat krijgen over bestaande leermiddelen voor zelfstudie. Een stevige dosis zelfdiscipline en motivatie zijn wel vereist. Sinds de start kreeg de Taalgarage al 288 bezoekers over de vloer. Benieuwd naar het hoe en wat gingen we praten met Tine Bryssinck, projectmedewerker bij de Taalgarage, ook wel de 'taalgaragist' genoemd.

'De Taalgarage is meer dan een documentatiecentrum', vertelt ze. 'Elke bezoeker wordt individueel ontvangen en begeleid. Eerst is er een uitvoerig gesprek waarin de taalgaragist peilt naar de precieze leervraag en uitleg geeft over de beschikbare leermethodes en studietips. Boeken, cd's en dvd's kunnen hier enkel ingekeken worden. Elke bezoeker krijgt wel een gepersonaliseerde fiche met alle informatie over de aanbevolen studiepakketten en waar die in Brussel kunnen aangekocht of uitgeleend worden. Wie specifiek op zoek is naar oefenmomenten, verwijzen we door naar bestaande initiatieven zoals Patati-Patata, de conversatiegroepen van Bru-Taal, of Nederlandstalige verenigingen die zich openstellen voor anderstaligen. Het bezoek verloopt voor de gevorderde sprekers in het Nederlands. De Taalgarage is dus geen studieplek, wel een oriëntie-

willen leren, maar niet in een klascontext;

- Anderstaligen die al een basiskennis van het Nederlands hebben en hun Nederlands voor een specifiek doel willen verbeteren (studies, werk, officieel examen...);
- Anderstaligen die naast een cursus in het regulier aanbod NT2 ook nog

ringmoment op maat. Iedereen gaat naar huis met een 'Onderhoudsboekje Nederlands' waarin men voor zichzelf de doelstellingen en de weekplanningen kan bijhouden.

We krijgen een heel divers publiek over de vloer, gaande van studenten, over diplomaten met een drukke agenda, tot kunstenaars die op zoek zijn naar specifieke woordenschat. Ons publiek woont voor het overgrote deel in Brussel. Zo'n 40% van de bezoekers heeft het Frans als moedertaal. Alle bezoekers hebben

“Alle bezoekers hebben dezelfde specifieke bekommernis, namelijk *Mijn leervraag komt niet overeen met het reguliere lesaanbod.*”

dezelfde specifieke bekommernis, namelijk 'Mijn leervraag komt niet overeen met het reguliere lesaanbod.' Vaak is hun bedoeling heel duidelijk omlind: 'Ik wil beter e-mails kunnen schrijven.' Of: 'Ik wil de specifieke juridische woordenschat onder de knie krijgen.' Bezoekers hebben verschillende opleidingsniveaus, het aantal laaggeschoolden is wel een kleine minderheid, namelijk 7%.

Meteen na het bezoek krijgen alle bezoekers een mailtje met een aanmoediging om werk te maken

specifieke taalbehoeften of taalwensen hebben.

Tijdens een eerste bezoek wordt het taalniveau van de kandidaat getest en krijgt hij advies op maat voor zelfstudie Nederlands. Tijdens een tweede bezoek wordt nagegaan of de verwachtingen worden ingelost en of er

van wat ze zelf vooropstelden. Een maand later sturen we hen nog een e-mail om te polsen naar de stand van zaken van hun studie: zijn ze effectief gestart? Voldoet het advies aan hun behoefte? Hebben ze eventueel extra vragen?

De geïnteresseerden vinden ons via verschillende wegen. Ongeveer de helft van de bezoekers bereikt ons via de dienstverlening van het Huis van het Nederlands. Daarnaast kunnen we rekenen op een nauwe samenwerking met de HOB (Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek) die lespakketten uitleent. Ook organisaties die nieuwkomers oriënteren naar opleiding of werk, zoals de VDAB of bon vzw (Brussels onthaalbureau, nvdv.), verwijzen mensen naar ons door. We vragen wel dat mensen zelf een afspraak met ons regelen.

We beschikken op dit moment over een vrij uitgebreide catalogus, maar de uitdaging is om die verder kwalitatief up-to-date te houden en aan te vullen met nieuwe vormen, bijvoorbeeld podcasts. Door de gesprekken met de bezoekers zelf én hun feedback kunnen we onze dienstverlening voortdurend bijschaven en verbeteren. De Taalgarage ligt in hartje Brussel, maar om geïnteresseerden uit alle gemeenten maximaal te bereiken, willen we verder promotie voeren, bijvoorbeeld via samenwerking met de andere bibliotheken uit het Bru-no-netwerk (Brussels netwerk openbare bibliotheken, nvdv.).

Alle info op www.taalgarage.be

zich knelpunten voordoen.

Ambassadeur van de Taalgarage is Miss België 2009 Zeynep Sever. Zij was er ook bij om de Taalgarage te promoten bij de officiële opening in mei 2009.

TAALADVIES AAN BEDRIJVEN

Brusselse bedrijven willen Nederlands leren

Het Brusselse Huis van het Nederlands wil het Nederlands in de stad promoten. Want wie Nederlands kent en gebruikt, staat nu eenmaal sterker in Brussel.

In 2009 kende de VGC een subsidie toe aan het Huis van het Nederlands voor een van zijn taalpromotieprojecten, met name 'Taaladvies aan bedrijven'.

De consultancy-werking voor bedrijven startte in feite al in 2008. Via deze werking wou het Huis, op een meer systematische manier dan vroeger het geval was, bedrijven adviseren en ondersteunen als zij vragen hadden over NT2-onderwijs of taalbeleid. Vanaf het voorjaar van 2008 stond daarvoor een vaste, halftijdse, medewerker ter beschikking die inspeelde op de informatie- en ondersteuningsvragen die aan het Huis werden gesteld. Omdat het Huis voorzichtig van start wilde gaan, werd in 2008 nog geen echte ruchtbaarheid gegeven aan de nieuwe werking. Dat belette echter niet dat heel wat bedrijven de

weg naar het Huis vonden en geholpen werden.

In 2009 kwam deze deelwerking op kruissnelheid. Zo werd er begonnen met de ontwikkeling van een reeks instrumenten die kunnen helpen in adviesgesprekken met bedrijven. Een greep uit het aanbod: checklist en infofiche voor een eerste gesprek, model van samenwerkingsovereenkomst, model van prijsopdracht, commentaarijsoverzicht van mogelijkheden om Nederlands te leren, overzicht met kostprijs / subsidiëringmogelijkheden van diverse taalinitiatieven, overzicht van NT2-niveaus en de concrete taalkennis die daar tegenover staat enzovoort.

Ook de volgende initiatieven gingen van start in 2009 en zullen in 2010 voortgezet worden:

- Het systematisch beantwoorden

van vragen van Brusselse bedrijven en organisaties i.v.m. Nederlands leren of het ontwikkelen van een intern taalbeleid (= helpdeskfunctie/begeleide doorverwijzing)

- Het begeleiden van de ontwikkeling en implementatie van een structureel taalbeleid in geïnteresseerde Brusselse bedrijven en organisaties (= intensieve begeleiding)
- Het ontwikkelen van ondersteunend materiaal (o.m. zakwoordenboekjes)
- Zakwoordenboekje voor de beveiligingssector, bijlage bij 'Prêt-à-Parler' (verkoop) voor de boeken- en tijdschriftensector
- Het ontwikkelen en up-to-date houden van een instrumentenmap 'taaladvies voor bedrijven'
- Het uitwisselen van knowhow en instrumenten met de andere Hui-

zen van het Nederlands in Vlaanderen (voorbeeldfunctie)

Het Brusselse Huis van het Nederlands vervulde rond dit thema een echte voortrekkersrol voor de andere Huizen van het Nederlands in Vlaanderen. Een aantal onder hen (vooral Antwerpen en Vlaams-Brabant) hebben sindsdien vergelijkbare werkingen ontplooid. Het grote verschil met Brussel blijft echter dat het Brusselse Huis - mede dankzij de VGC-subsidiëring - een zeer concrete dienstverlening heeft kunnen uitbouwen, die rechtstreeks ten goede komt aan de Brusselse bedrijven, daar waar de andere Vlaamse Huizen zich nagenoeg uitsluitend richten op intermediairs op de arbeidsmarkt.

Alle info op www.huisnederlandsbrussel.be

HET AANBEVELINGS-RAPPORT: DE BIJDRAGE VAN DE ADMINISTRATIE AAN HET REGEER- AKKOORD

De VGC-administratie ondersteunt het college bij het uittekenen van het beleid. De administratie heeft daarbij een drievoudige taak: zij bereidt het beleid voor, zij voert het beleid uit en zij evalueert het beleid.

2009 was een verkiezingsjaar, na de zomer ging het nieuwe VGC-college aan de slag. Vanuit haar beleidsontwikkelende rol formuleerde de administratie een aantal aanbevelingen voor de nieuwe collegeleden, als bijdrage voor het nieuwe regeerakkoord

van de VGC. Al die aanbevelingen werden gebundeld in het 'aanbevelingsrapport' van de administratie voor het nieuwe college.

U kunt dat aanbevelingsrapport integraal nalezen op:

www.vgc.be
> de administratie
> aanbevelingsrapport

Gouden Ketjes 2009
Brusselse baanbrekers worden in de bloemetjes gezet

In 2009 reikte de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de derde keer de Gouden Ketjes uit. Met deze geldprijzen wil de VGC Brusselse baanbrekers in de bloemetjes zetten.

Elke keer is er een centraal thema dat als een rode draad doorheen de prijzen loopt. In 2009 was dat 'vrijwillig engagement'. Met dit thema wilden we vooral de mensen achter de schermen voor het voetlicht plaatsen: vrijwilligers die zich al jaren onbezoldigd inzetten in en voor Brussel, alleen of in groep, in organisaties en verenigingen of voor projecten. Want mensen maken een stad sterk.

100 organisaties dienden een dossier in. Onafhankelijke jury's droegen de

genomineerden en de winnaars voor. De kwaliteit van de inzet (de input) en de kwaliteit van het resultaat (de effecten) zijn de hoofdcriteria in de beoordeling. De uitreiking van de prijzen vond plaats op donderdag 28 mei in de Ancienne Belgique. Er werden Gouden Ketjes uitgereikt voor Onderwijs en Vorming, voor Cultuur, Jeugd en Sport en voor Welzijn, Gezondheid en Gezin, elk goed voor 5.000 euro. Er was ook een Algemene Ket van het Jaar, de superwinnaar zeg maar, die

met 10.000 euro naar huis ging.

Presentatie van deze feestelijke avond was in handen van Luc Appermont. Tussendoor waren er optredens van Luc Devos, Barbara Dex en John Terra. Poppenspelers zorgden met ludieke sketches voor de vrolijke noot.

Alle info op www.goudenketjes.be

En de winnaars zijn:

Gouden Ketje voor Onderwijs en Vorming

Edith De Rick,
vrijwillige ondersteuning in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Gouden Ketje voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Bij Ons - Chez Nous,
vrijwilliger(s)werking in dagonthaal voor daklozen

Gouden Ketje voor Cultuur, Jeugd en Sport

Je m'en fish,
vrijwillige ondersteuning van jong talent in nieuwe media

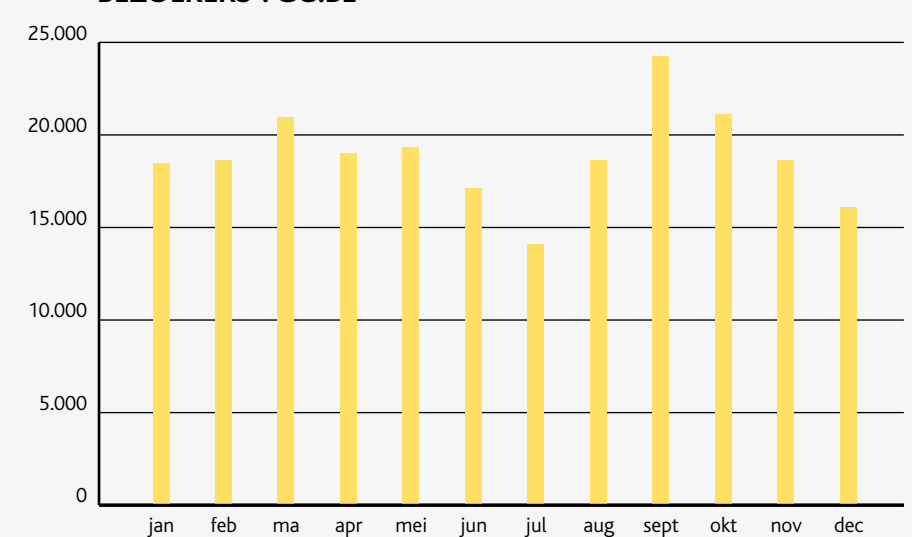
De Gouden Ket van het Jaar

Koninklijke Toneel- en Taalkring de Violier,
amateurtheatervereniging uit Jette

KENGETALLEN

BEZOEKERS VGC.BE

Aantal unieke bezoekers per maand

TOTAAL	226.176
Maximum	24.333
Minimum	14.357
Gemiddelde	18.848

RONJA DE ROVERSDOCHTER

Rovers in het Zoniënwoud

'Ronja de Roversdochter' is een openlucht jeugdtheaterproductie die de 22 Brusselse gemeenschapscentra tijdens de zomervakantie in Belgische première naar het Zoniënwoud brachten. Ronja de Roversdochter is het verhaal van de vriendschap tussen een roversdochter en een roverszoon, een wonderlijke vertelling gebaseerd op het boek van de Zweedse kinderboekenschrijfster Astrid Lindgren.

De commissie Scholenwerking van de gemeenschapscentra werkte in 2009 aan een kwaliteitsvol kinderkunstenaanbod voor scholen en families. De 22 gemeenschapscentra haalden de familievoorstelling 'Ronja de Roversdochter' naar Brussel om kinderen van speelpleinen en families in de zomermaanden uniek jeugdtheater aan te bieden en ze op een andere manier het bos te leren kennen.

De voorstelling werd gespeeld door een 35-koppige ploeg waarvan de hoofdrollen Birk en Ronja beurtelings ingevuld werden door vier kinderen die na audities geselecteerd werden. Gemiddeld stonden een zeventiental acteurs op scène, wat een erg grote cast en in het jeugdtheater een uniek gegeven is.

Ronja was een zeer toegankelijke locatievoorstelling over een thema dat gesmaakt werd door alle leeftijden en doelgroepen. De voorstelling

werden erbij betrokken. Twaalf speelpleinen boekten een dagje Ronja, samen goed voor 540 kinderen.

Elke zondag was er een familiedag begeleid door mensen van Inverde met drie toffe wandelingen: de energiewandeling, de culinaire wandeling en de mythen- en legendenboswandeling.

Er waren ook contacten met de boswachter van het Agentschap voor Natuur en Bos, die mee op zoek ging naar een speelplek in het Zoniënwoud en met wie een warme samenwerking tot stand kwam. Alle boswachters van Vlaanderen kregen de kans om de try-outs van de voorstelling te zien. Ook trouwe wandelaars langs de Koningsvijvers of buurtbewoners die de opbouw van de tribune volgden, werden uitgenodigd.

Verder was er een nauwe samenwerking met De Rand. De cultuur-, sport- en jeugddienst van Hoeilaart, net als de Chiro en het gemeenschapscentrum De Bosuil van Jezus-Eik, werkten mee op promotioneel, inhoudelijk of logistiek gebied.

Ronja de Roversdochter heeft een lacune in het Brusselse aanbod blootgelegd: er is in Brussel een vraag naar cultuur voor kinderen tijdens de zo-

mermaanden. Het project Ronja kan op die manier een aanzet vormen tot de uitbouw van een groter cultuur-aanbod voor de Brusselse kinderen tijdens de vakantieperiodes.

De commissie Scholenwerking smeedt alvast plannen om meer naar buiten te treden met locatieprojecten. Zo wordt cultuur naar de buurt gebracht, wordt gebouwd aan een omgevingsgerichte en laagdrempelige werking en wordt een antwoord geboden op de soms kleine theaterzalen van de centra.

Omdat het initiatief uitging van de commissie Scholenwerking, werden de 160 basisscholen van Brussel uitgenodigd om te komen kijken. Voor wie Ronja deze zomer miste, was er in het najaar de schoolvoorstelling 'Alleen op de wereld'.

Roel Swanenberg en Wanda Eyckerman, de makers van Ronja, speelden 'Alleen op de wereld' voor Brusselse basisscholen in de volgende gemeenschapscentra: De Vaartkapoen, De Rinck, Essegem, De Zeyp, Nekkersdal, De Kroon, Everna, Ten Weyngaert en Elzenhof. Aan de reacties van de leerlingen te horen, hadden al heel wat kinderen de acteurs deze zomer aan het werk gezien tijdens Ronja, waardoor ze des te meer geboeid waren door de schoolvoorstelling.

www.ronjaderoversdochter.be

Roverhoofdman Mattis heeft altijd ruzie met roverhoofdman Borka, omdat hun vaders ook ruzie hadden. Wanneer hun eigen kinderen bevriend raken, komt er ... grotere ruzie. Als Ronja, de dochter van Mattis, daarom het roversnest verlaat, om samen met Birk, de zoon van Borka, in het bos te gaan wonen, brult Mattis. Want als je iemand mist, doet het pijn in je borst.

Het beleidsdomein Cultuur, Jeugd en Sport van de VGC is erg gevarieerd en bestaat uit verschillende domeinen: algemeen cultuurbeleid, kunst en erfgoed, lokaal cultuurbeleid, sociaal-cultureel werk (senioren, amateurkunsten, educatie, zelforganisaties), bibliotheekwerk, gemeenschapscentra, jeugdwerk, speelpleinen en sport.

De directie ontwikkelt beleidsmaatregelen voor al deze verschillende sectoren en voert ze uit. Daarnaast realiseert ze eigen projecten en is ze ook actief in de deeldomeinen (sport, speelpleinen ...).

De administratie geeft verder advies aan het werkveld, verleent subsidies en biedt logistieke ondersteuning.

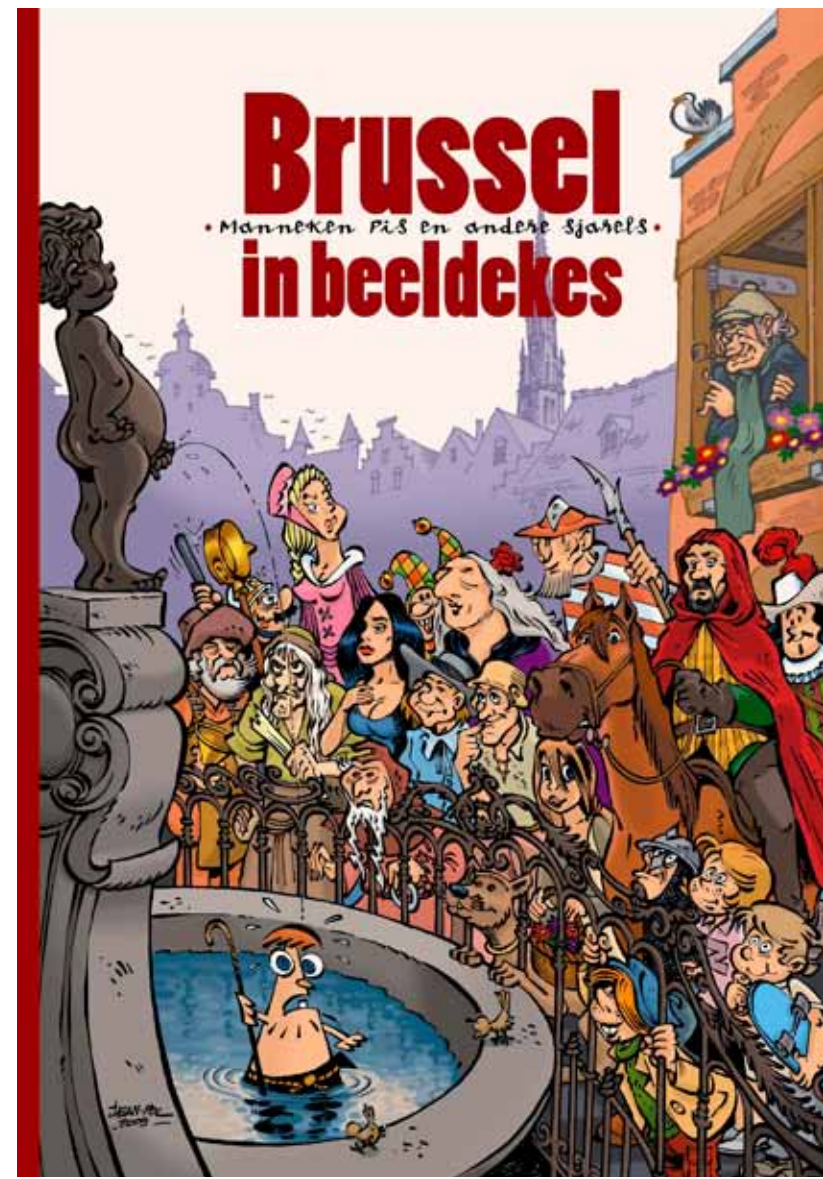
De algemene directie betreft ook de verschillende overheden in het Brussels hoofdstedelijk gewest bij de uitbouw van haar beleid. Er wordt samengewerkt met de Vlaamse Gemeenschap, met de gemeenten en met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en dit naargelang de materie.

Welke waren de uitschieters op het gebied van Cultuur, Jeugd en Sport het afgelopen jaar?

Enerzijds stonden de klassiekers op het programma: Stadskriebels, het Brusselse sportfeest in het hart van de stad, was opnieuw een voltreffer. Verder kende Bruksellive, het zomerse muziekfestival van de Brusselse jeugdhuisen, een succesvolle editie. En ook het Plazeyfestival, aan het begin van de zomervakantie in de schaduw van de basiliek van Koekelberg, was traditiegetrouw weer een schot in de roos. De VGC mocht het voorbije jaar 20 kaarsjes uitblazen, maar ook de Brusselse speelpleinen hadden reden tot feesten: zij vierden hun 35ste verjaardag in 2009!

Het was verder een druk jaar op gebied van de scholenprogramma's binnen de gemeenschapscentra. De VGC-erfgoedcel op haar beurt nam opnieuw deel aan 'De week van de smaak', en in het jaar van het stripverhaal publiceerde Erfgoed Brussel een door en door Brussels stripalbum, met Brusselse legenden en verhalen. Het artistiek laboratorium Bain-Connective verhuisde naar gemeenschapscentrum Ten Weyngaert in Vorst, en nog meer verhuisdozen kwamen er aan te pas voor de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek: zij trok in het najaar naar de overkant van het Muntplein, in afwachting van de renovatie van het Vlaams Communicatiehuis Brussel, ofwel 'Muntpunt'. En tot slot herinneren we ons 2009 als het jaar waarin jeugdtheater Bronks, na jaren van verbouwingen, feestelijk zijn deuren opende.

Op de volgende bladzijden vindt u meer tekst en uitleg over enkele in het oog springende initiatieven en evenementen van het afgelopen jaar.

ERFGOED

Stripalbum: Brussel in beeldekes Manneken Pis en andere Sjarels

In 2009 stond Brussel een heel jaar lang in het teken van de negende kunst, het beeldverhaal. Ook de erfgoedcel Brussel sprong op de kar, en greep het stripjaar aan om Brusselse sagen en legenden beter bekend te maken bij het publiek.

Zo was er de uitgave van een stripalbum, gebaseerd op een selectie van 15 Brusselse sagen en legenden. Het stripalbum bundelt 15 stripverhalen, elk getekend door een andere stripauteur. Daarnaast werd een educatieve werking op poten gezet met twee onderdelen:

Enerzijds kreeg het verhalende aspect met het Brusselse erfgoed de nodige aandacht, met de sagen en legenden als uitgangspunt. Art Basics for Children ontwikkelde een kamishibai (een mobiel minitheater dat aan de hand van opeenvolgende tekeningen het stripverhaal vertelt) rond de legende van de Vijfhondenbak. Anderzijds was er een meer actief gedeelte, waarbij kinderen in een work-

shop met een striptekenaar zelf een stripverhaal tekenden met de volksverhalen in het achterhoofd.

De kamishibai en de workshops voor kinderen vonden plaats tijdens de Speelweek van Aximax in de paasvakantie, de zomerspeelpleinen, de Erfgoeddag op 26 april, het kinderluik van Plazeyfestival begin juli en de Boterhammen in het Park eind augustus. Tot slot waren er een reeks randactiviteiten, zoals lezingen en wandelingen rond het thema van Brusselse volksverhalen tijdens Broodje Brussel en Bijt in Brussel. Broodje Brussel is een programma van middagactiviteiten die in eerste instantie zijn bedoeld om pendelaars te laten proeven van cultureel Brussel tijdens de middagpauze. Tijdens het evenement Bijt in Brussel was het vooral de bedoeling om cursisten Nederlands te bereken.

Stripliefebbers, oud en jong, maar ook het bredere publiek konden op deze manier, via het stripverhaal, een stukje Brussels erfgoed ontdekken: de Brusselse sagen en legenden stonden

centraal bij alle activiteiten en initiatieven.

Voor de realisatie van dit project werkte de Erfgoedcel Brussel samen met de Vlaamse Onafhankelijke Stripgilde, het Belgisch Stripcentrum, Art Basics for Children en Studiomax.

Het stripalbum is te verkrijgen in speciaalzakken en in De Standaardboekhandels van de meeste grote Vlaamse steden en Brussel.

www.erfgoedbrussel.be

AANGEPAST SPORTEN

Sporten met een handicap

'Het nemen van initiatieven ter verhoging van de sport- en bewegingsmogelijkheden voor personen met een handicap in het Brussels hoofdstedelijk gewest': dat was de opdracht van de eerste consulent 'aangepast sporten' die de Vlaamse Liga Gehandicaptensport (VLG) in 2001 aanstelde. Er was immers nood aan een groter sportaanbod voor personen met een handicap.

De VLG kreeg een personeelssubsidie van de VGC voor de aanwerving, de consulent werkte in de praktijk hoofdzakelijk op de VGC-sportdienst. In het kader van het Sport voor Allen-decreet in 2008 werd gehandicaptensport een verplicht aandachtspunt. De consulent aangepast sporten werkt intussen volledig voor de VGC.

Sinds de aanwerving van de consulent

in 2001 werden veel stappen ondernomen om de sport- en bewegingsmogelijkheden voor personen met een handicap te verhogen:

- organisatie en ondersteuning van sportinitiatieven: sportdagen voor volwassenen met een verstandelijke handicap, maandelijkse tandemtochten voor blinden en slechtzienden, lessenreeksen voetbal, boccia

(een soort indoor petanque voor personen met een zware fysieke handicap), dans voor kinderen ...

- ondersteuning van sportverenigingen, specifiek voor of openstaand voor personen met een handicap
- organisatie en bekendmaking van vorming: vormingsmomenten voor clubs die willen starten met een gehandicaptenafdeling, bijscholingen en vormingen voor sportlesgevers ...

- informatie en begeleiding: informatie over de toegankelijkheid van sportaccommodaties, begeleiding bij de eerste kennismaking met een nieuwe sport ...

Het aanbod wordt jaarlijks geëvalueerd en vernieuwd. In 2009 zagen enkele nieuwe initiatieven het licht.

NIJEUWE SPORTDAG

Tot nu toe vonden jaarlijks twee sportdagen plaats voor personen met een verstandelijke handicap. Door de stijgende deelnemersaantallen en de nood aan een aparte dag voor de zwakste groep, werd in 2009 voor het eerst een derde dag georganiseerd. De nieuwe 'Aangepaste Bewegingsdag' was meteen een schot in de roos. Binnen de kortste keren waren alle plaatsen volzet. Zestig personen met een ernstige verstandelijke han-

dicap konden, onder begeleiding van de studenten van de Hogeschool Universiteit Brussel – campus Parnas, genieten van snoezelactiviteiten, dansactiviteiten en een uitdagend bewegingslandschap (een soort hinderparcours).

MEDIACAMPAGNE

In het voorjaar van 2009 lanceerde de VGC-sportdienst een grootse media-campagne rond gehandicaptensport. Met de leuze 'Sport mee!' werden personen met een handicap aangemoedigd om deel te nemen aan het sportaanbod in het Brussels hoofdstedelijk gewest. Een campagnefilm, affiches en boekenwijzers moesten niet alleen aansporen tot sporten, maar lanceerden ook een oproep naar mogelijke sportlesgevers en vrijwilligers.

www.vgc.be/sport

Bruksellive lokt 16.500 bezoekers

bruksel
LIVE 09

25-07-2009
GROENTHEATER / THÉÂTRE DE VERDURE
FREE FESTIVAL

Main stage
FRONT 242
THE HICKEY UNDERWORLD
THE SEDAN VAULT
MALIBU STACY
MADENSUYU
BEAT TORRENT (FR)
KING DJ (aka DJ 414)
WORK
ONDA SONORA

Brussels Jupiler stage
LADY LINN
AND HER MAGNIFICENT SEVEN
BEN WESTBEECH (UK)
STEAK NUMBER EIGHT
CUSTOMS
MASTERCAB
LEFTO
KASTOR & DICE

Red Bull Take One Area
Young Talent DJ corner & Breakdance workshops

www.bruksellive.be

Bruksellive, het zomerse muziekfestival in het Lakense Osseghempark, ontstond in 2005 als een droom van de Brusselse jeugdhuizen. De verschillende jeugdhuizen bundelden toen de krachten en door de jaren heen werd Bruksellive een onverhoopt succes.

Het festival is intussen een vaste stek geworden in de agenda van de jeugdige muziekminnende Belg en het is uitgegroeid tot een begrip in Brussel, Vlaanderen en Wallonië.

De editie 2009 was op alle vlakken geslaagd: de 16.500 bezoekers konden genieten van een mooie mix van jong aanstormend talent, binnenlandse topartiesten en internationale acts. Die gezonde mix kunnen aanbieden is trouwens een hoofddoel van Bruksellive. Het programma moet een mengeling zijn van wat 'in' is, maar ook minder mainstream artiesten en muziek en jong talent krijgen een kans.

In de zijlijn is er veel aandacht voor ecologie (gratis bewaakte fietsenstalling, ecologische verlichting met spaar- en ledlampen ...) en toegankelijkheid (speciale zone uitsluitend voor rolstoelgebruikers, een Bruksellive-medewerker ontvangt rolstoelgebruikers ...) Bovendien is Bruksellive een familie-festival, met in de namiddag kinderdantheater.

Bruksellive is vooral een festival voor en door jongeren. Tijdens de editie 2009 werkten 400 jonge vrijwilligers mee. Die vrijwilligerswerking krijgt

veel aandacht. Jongeren kunnen er ervaring opdoen binnen de organisatie, vaardigheden ontwikkelen en deelnemen aan de vele vormingsmomenten.

Bruksellive vindt plaats op een aantrekkelijke en bijzondere plek in Brussel, met name in het Osseghempark in Laken. Het Groentheater in het Osseghempark is een oud amfiteater, indertijd gebouwd voor de Wereldtentoonstelling. Het werd lange tijd niet gebruikt en bijna vergeten tot 'Brosella Folk en Jazz' 30 jaar geleden besloot om er zijn jaarlijkse festival te

organiseren. Bruksellive hoopt deze locatie nog lang te kunnen gebruiken.

Nu in 2009 de kaap van de 16.000 bezoekers is overschreden, staat Bruksellive op een keerpunt. De droom in 2005 was ambitieus, maar niemand had toen durven hopen dat het op zo'n korte tijd zo'n overweldigend succesverhaal zou worden. Het festival moet enkele belangrijke keuzes gaan maken, zodat Bruksellive ook de komende jaren een succesformule blijft.

Een uiterst gemotiveerde groep jongeren met een niet-aflatende inzet en ambitie staat alvast klaar om van Bruksellive 2010 opnieuw een grandioos muziekfeest te maken.

www.bruksellive.be

LOKAAL CULTUURBELEID

Hoe pakt Schaarbeek het aan?

Afgelopen zomer organiseerde de gemeente Schaarbeek 'Het Fabuleus Bal Muzet', een bal populaire en buurtfeest, op een pleintje vlakbij de woonwijk Dailly. Het was een van de projecten die Schaarbeek het voorbije jaar opzette in het kader van Lokaal Cultuurbeleid, met de financiële steun van de VGC.

Hylke Gryseels was als cultuurbeleidscoördinator bij de gemeente Schaarbeek nauw bij het project betrokken.

'Uitgangspunt voor het ontwikkelen van projecten Lokaal Cultuurbeleid is altijd een omgevingsanalyse', vertelt ze. 'Belangrijk gegeven uit deze analyse: het ontbreken van een echt stadscentrum. Schaarbeek is een kleurrijk lappendeken met zeer verschillende wijken en buurten, elk met een eigen sfeer en bevolking, elk met zijn eigen specifieke problematiek, maar ook charme.

Elk jaar lichten we er één of twee buurten of wijken uit om mee aan de slag te gaan. Bij de ontwikkeling van de projecten wordt uiteraard in-

gespeeld op de bijzonderheden van de uitgekokene wijk. Door in wijken te gaan werken bereik je de mensen op een meer directe manier, toon je betrokkenheid naar de bewoners en heb je ook meer impact. Mensen voelen zich persoonlijk aangesproken: 'Hé, ze doen iets speciaal voor mij!'

Ander element dat in al onze projecten vervat zit is het gemeenschapsvormende. 'Cultuur dicht bij de mensen en de mensen dicht bij elkaar': dat is onze slagzin.

Vorige zomer organiseerden we een bal populaire in een wijk achter Dailly. Typisch voor deze wijk is de bijzondere mix van sociale woonblokken en

dure appartementen van eurocraten. Twee compleet verschillende werelden die dan ook zelden of nooit met elkaar in contact komen. In onze wildtrokkenheid naar de bewoners en heb je ook meer impact. Mensen voelen zich persoonlijk aangesproken: 'Hé, ze doen iets speciaal voor mij!'

Tijdens het opzetten van het project ontdekten we dat er in die buurt een aantal interessante organisaties werken, die nog volop aan het aftasten zijn hoe ze met de buurt en met elkaar aan de slag zullen gaan: een medisch centrum met sociale bemiddeling dat zich tot taak heeft gesteld een netwerk in de buurt op te zetten, Inforjeunes, een organisatie die voor-

namelijk met jongeren werkt en een vrij goed draaiend wijkcomité, dat wel vooral bestaat uit mensen van de meer goeude klasse. Een andere belangrijke speler in de wijk is Théâtre la Balsamine, dat in juni een jaarlijks dansfestival organiseert.

We gebruikten deze verschillende kanalen om promotie te maken voor ons project en we lanceerden ook een oproep om de dag zelf mee te komen helpen. Vrijwilligers zijn er spijtig genoeg niet gerecrueteerd.

Voorafgaand aan het project organiseerden we een 4-tal wekelijkse initiatielessen dans (o.a. wals, foxtrot, tango ...) in een school in de buurt. Geïnteresseerden konden de hele cyclus of een les naar keuze volgen. Parbleu, de muziekgroep die de dag van het bal voor de muziek zou zorgen, overlegde met de dansleraars over het repertoire, om er zeker van te zijn dat mensen die de danslessen volgden hun aangeleerde dansjes ook op het bal zouden kunnen doen.

Daarnaast werkten we samen met de Dienst Middenstand van de gemeente om ons project kenbaar te maken op de plaatselijke artisanale vrijdagavondmarkt. We besloten om niet het marktplein in te palmen, maar een pleintje dat geen echt pleintje is, gelegen tussen sociale woonblokken een paar honderd meter daarvandaan. We planden het feest op een vrijdagavond, aansluitend op de vrijdagavondmarkt, die voor de gelegenheid

ook langer mocht open blijven. Gedurende de 3 weken die voorafgingen aan het feest verdeelden we flyers op de markt en spraken we de mensen aan.

We lanceerden ook een oproep voor kunstenaars om à la Place du Terre te komen werken, wat ook gebeurde. De dag zelf maakten we 'ons plein' gezellig met een houten dansvloer, lampen, eetkraampjes ... Majorettes lokten de marktgangers tot bij ons. Live-muzette muziek, een dansinitiatie bij het begin van het bal: de dansvloer stond vol van bij de eerste tot de laatste noot muziek. Onbekenden dansten met elkaar.

Luid boegeroep toen we rond middernacht moesten stoppen. Zeker 500 mensen kwamen langs, veel buurtbewoners, maar ook mensen van buiten Schaarbeek. We kregen alleen maar enthousiaste reacties over dit volksfeest, in een buurt die anders nogal anoniem blijft.

We bekijken nu wat de mogelijk blijvende effecten hiervan zijn, om het niet te laten doodbloeden.'

INTERLITRATOUR

Intercultureel literair parcours met als thema: DE STAD

Op zondag 29 november stond Brussel helemaal in het teken van literatuur. Op verschillende plaatsen in de stad konden bezoekers genieten van literair getinte programma's. De deelnemers werden helemaal ondergedompeld in de literatuur van de diverse culturen in de stad.

Een greep uit het aanbod van die literaire novemberzondag:

het stadsdichterscollectief met onder meer Geert van Istendael, Peter Vermeersch en Xavier Queipo; een bloemlezing over de stad in de wereldliteratuur; stadswandelingen rond het thema 'vreemde schrijvers in de stad'; 'Vergeten stad', een liederecital door het Brusselse Brecht Eislerkoor; programma's rond de Roemeense schrijver Ionesco en de Marokkaanse dichter Abdelatif Labi.

Voor de kinderen was er een mix van (sportieve) animatie, grime, tekenateliers, jeugdfilms gebaseerd op jeugdliteratuur, traditionele Japanse kamishibai-vertellingen, muziektheater, verhaalateliers, auteurslezingen en

-workshops toegespitst op kinderen. Om dit literaire project mogelijk te maken sloegen verschillende partners de handen in elkaar: vier cultuurfondsen (Davidsfonds, Masereelfonds, Vermeylenkring en Willemsfonds), Arthis, Chiro, FAAB (Federation of Anglophone Africans in Belgium), Filemon, FOS (Federatie voor Open Scoutisme), FZO-VL (Federatie van Zelforganisaties Vlaanderen), Jekino, JES (Jeugd en Stad), Koerdisch Bureau, Passa Porta, Russisch Huis, VOEM (Vereniging voor Ontwikkeling en Emancipatie van Moslims) en vzw Geert van Bruaene.

Interlitratoir kreeg een projectsubsidie van de VGC, als sociaal-cultureel project en als jeugdproject.

Een gesprek met MARK PHILLIPART, kersvers directeur van het Seniorencentrum

Het Brusselse Seniorencentrum kreeg in 2009 met Mark Phillipart een nieuwe directeur aan het roer. We gingen praten met de kersverse directeur, voor wie deze job wel een nieuwe uitdaging betekent, maar zeker geen nieuwe context. Al bijna 25 jaar werkt hij voor verschillende welzijnsorganisaties in Brussel, als vrijwilliger en professioneel.

'De waaier van vrijetijdsmogelijkheden voor senioren wordt steeds breder en we zien dat de jongere senior daar gretig gebruik van maakt. Maar we merken ook dat, wanneer er iets gebeurt in de naaste omgeving, als de partner wegvalt bijvoorbeeld, mensen op zoek gaan naar ontmoetingen in een gemoedelijk en vertrouwd kader. Mensen vinden dan vaak de weg naar het activiteitenaanbod van het Seniorencentrum of een andere seniorenclub. Het Seniorencentrum wil een ontmoetingsplaats zijn die 65+'ers de kans biedt om anderen te leren kennen door sport en beweging, culturele activiteiten of reizen. Deze activiteiten bieden ook de mogelijkheid tot individuele groei.

In een grootstad als Brussel hebben senioren over het algemeen een minder uitgebreid sociaal netwerk dan in Vlaanderen. Als de partner wegvalt, dreigt het isolement. Senioren in Brussel voelen zich ook niet zo veilig, 's avonds komen ze nog amper buiten. Hoe hoger de leeftijd, hoe minder mobiel men wordt, vooral ook als er maar een beperkt sociaal netwerk is om op terug te vallen. Aan de andere kant is het mooie aan

Brussel de gigantische smeltkroes die bestaat en nog steeds ontstaat, wat zorgt voor een onvoorspelbare sociale realiteit.

Het Seniorencentrum werkt op het kruispunt van welzijn en cultuur. In de toekomst zal de klemtoon steeds meer op 'welzijn' komen te liggen. Ons project 'buurtconciërges', dat de voorbije jaren een stevige basis kreeg, is daar een voorbeeld van.

op zoek gaan naar mogelijkheden voor engagement, maar dat vraag en aanbod elkaar nog niet altijd voldoende vinden. Daar willen we op inspelen. We hopen ook met ons uitgebreide netwerk van gidsen en sprekers op nieuwe vormen van samenwerking met verschillende dienstencentra en gemeenschapscentra in Brussel.

In 2009 hielden we een enquête bij

“Onderzoek leert ons dat senioren veel belang hechten aan vrijwillige inzet en ook voortdurend op zoek gaan naar mogelijkheden voor engagement, maar dat vraag en aanbod elkaar nog niet altijd voldoende vinden. Daar willen we op inspelen.”

de medewerkers en vrijwilligers van het Seniorencentrum over een herbronning van de werking van onze organisatie. Eén van de voorstellen was een bezoek aan de organisatie 'Pluspunt' in Rotterdam. Het werd een ontspannende én inspirerende dag in een grootstad met een snel veranderende bevolking onder wie veel mensen van andere origine. Dit bezoek aan Rotterdam weerspiegelt voor mij de motivatie en de deskundige betrokkenheid van deze personeelsploeg en het sterk mijn gedrevenheid om de uitdagingen waar het Seniorencentrum voor staat, voluit aan te gaan.'

www.seniorencentrum-brussel.be

Buitenspeeldag

Zoveel mogelijk kinderen en tieners aanzetten om te spelen en te sporten in de publieke buitenruimte, op één bepaald moment buiten de schooluren: dat is het doel van de jaarlijkse 'Buitenspeeldag'. De 'Buitenspeeldag' is een initiatief van de Vlaamse Overheid en Nickelodeon (MTVNetworks nv), in samenwerking met de vzw's Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid en Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten.

Voor de organisatie van activiteiten op deze Buitenspeeldag doen de initiatiefnemers een beroep op lokale besturen, die zelf het voortouw nemen. Op 1 april 2009 nam de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de eerste keer deel. Buitenspeeldag is ideaal om het spelen in de stad onder de aandacht te brengen en de stad te promoten als avontuurlijk speelterrein. Het jeugdwerkbeleidsplan verwijst overigens ook naar het belang van buitenruimte. Bovendien komt het Brussels hoofdstedelijk gewest op die manier in de kijker als kindvriendelijke omgeving.

Het succes van Buitenspeeldag overtrof de stoutste verwachtingen. Naar schatting 600 kinderen – verspreid over 3 locaties – speelden mee op deze Buitenspeeldag.

Op de eerste echt zomerse dag van 2009 konden de kinderen kiezen uit een waaier van activiteiten, verspreid over drie locaties. Op het programma stonden onder meer: rappel (afdaling

via een touw), frigoboxraces, mountainbiken, stadstrophy (avontuurlijke verkenning van de stad per fiets), buitenspeel, volksspelen, crea (creatieve ateliers: schilderen, boetseren dansen, bouwen ...), circustechnieken, panna soccer (een soort ronde voetbal) ... De coolste springkastelen verzezen in de stad.

Als decor (en meer) dienden het Josaphatpark, het park aan het Roodebeekcentrum en het Ambiorixpark. Op elke locatie was een infostand om promotie te maken voor het vrijetijdsaanbod tijdens het schooljaar en tijdens vakanties. Verder werden ook buitenspeeldagbuttons, appels en water uitgedeeld.

De jeugd- en speelpleindienst van de VGC kregen voor deze eerste Brusselse editie de hulp van vzw JES (Jeugd en Stad), het Roodebeekcentrum en Jeugdcentrum AXIMAX.

In 2010 valt de Buitenspeeldag op 31 maart. Ook dan doet de Vlaamse Gemeenschapscommissie weer mee.

Muntpunt, the place to bru

Hét startpunt worden in Brussel voor boeken, ontmoetingen en informatie over diensten en evenementen: dat is de ambitie van Muntpunt, het Vlaams communicatiehuis in hartje Brussel. Muntpunt is een gezamenlijk initiatief van de Vlaamse overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Onthaal en Promotie Brussel (OPB) en de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek (HOB) vormen de twee belangrijkste bouwstenen van het toekomstige Muntpunt dat onderdak zal vinden in het Monnaiehuis op het Muntplein.

Muntpunt wil de rijkdom aan gemeenschapsdiensten in Brussel op een overzichtelijke en laagdrempelige manier toegankelijk maken. Het wil ook een brug zijn met Vlaanderen: door te tonen wat Vlaanderen in Brussel te bieden heeft, maar ook door aan Vlaanderen te laten zien wat Brussel in zijn mars heeft. Muntpunt wil mensen wegwijs maken en ze tegelijkertijd ook dichter bij elkaar brengen, een ontmoetingsplek zijn, een katalysator van mensen en ideeën in de stad, een inspirerende partner om samen dingen te doen bewegen. Informatie, inspiratie en ontmoeting: daar draait het om in Muntpunt.

gen, een ontmoetingsplek zijn, een katalysator van mensen en ideeën in de stad, een inspirerende partner om samen dingen te doen bewegen. Informatie, inspiratie en ontmoeting: daar draait het om in Muntpunt.

Begin 2009 werd een oproep gelanceerd om een toepasselijke naam te bedenken voor het 'Vlaams Communicatiehuis Brussel', de werktitel die

tot dan toe gebruikt werd. Er kwamen maar liefst 1.332 inzendingen binnen. De jury koos in maart voor 'Muntpunt', een inzending van Brusselaar Wim Kennis.

In november 2009 werd het Monnaiehuis ontruimd met het oog op de renovatiewerken. De HOB ging gedurende één maand dicht. Boeken en personeel verhuisden naar 'de overkant', ofwel de Prinsstraat 8, waar ook de kantoren van Muntpuntpartner OPB zijn gevestigd. Begin december ging de bibliotheek opnieuw open, op haar tijdelijke locatie.

In februari 2010 startten de werken aan het Monnaiehuis. Als alles goed gaat, opent Muntpunt in november 2011 zijn deuren in het tegen die tijd schitterend gerenoveerde pand aan het Muntplein.

www.muntpunt.be
**MUNT.
PUNT**
de place to bru

OP WEG NAAR MUNTPOINT - DE TOEKOMST WENKT AAN DE OVERKANT

Een gesprek met **INGRID LEMAIRE**, verhuismanager van de HOB

Sinds 5 december 2009 heeft de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek (HOB) onderdak gevonden aan de overkant van het Muntplein. Tijdelijk, want in november 2011 opent de HOB op haar nieuwe plek in Muntpunt. De verhuis naar de tijdelijke locatie was een hele expeditie. Ingrid Lemaire, sinds 1 januari 2009 in dienst als verhuiscoördinator, leidde dit huzarenstuk in goede banen.

'Nee, verhuiscoördinator is geen afstudeertitel', lacht ze als we haar vragen of ze daar een diploma voor heeft. 'Dit werk leer je op de floor. Vanuit mijn job als regisseur en producer in de reclamewereld was ik vertrouwd met plannen en organiseren.'

De eerste maanden hier heb ik me volop ingewerkt: ik ging op studiebezoek naar de bibliotheek van Amsterdam waar al een verhuiscoördinator had gewerkt, ik maakte kennis met de procedures binnen een overheidsorganisatie en met het reilen en zeilen van het bibliotheekwezen en collectievorming. Het belangrijkste geheim van een geslaagde verhuis is een waterdicht systeem: planningsoverzichten maken en deadlines bewaken. Het labelen van de boeken en dozen was in handen van de collectievormers, specialisten op dat gebied. Zonder de secure bibliotheekmedewerkers zou het me niet gelukt zijn.

Die eerste maanden moest ik vooral

studeren en contacten leggen: van de zoektocht naar een verhuissfirma en een interieurinrichter voor de tijdelijke locatie over de prospectie voor een geschikte magazijnruimte, tot het inschakelen van jobstudenten... Vanaf mei-juni is de trein hard beginnen lopen, met als piekmaand

“Het belangrijkste geheim van een geslaagde verhuis is een waterdicht systeem: planningsoverzichten maken en deadlines bewaken.”

den oktober en november: rekken werden afgebroken in de ene locatie, gelabeld en weer opgebouwd in de nieuwe locatie. Zeven zwarte schriftjes bevatten al mijn aantekeningen. Een belangrijke rode draad door mijn werk was het samenbrengen van verschillende werelden: bibliotheekwerkers en verhuizers bijvoorbeeld. De samenwerking tussen de interieurfirma, de beeldfabrik

Afreux, met het atelier van Recyclart had een tastbaar resultaat dat gezien mag worden: de nieuwe bibliotheekbalie met 3.000 boeken erin verwerkt!

De HOB verhuist twee keer op relatief korte tijd, de helft van de job is

WIM KENNIS

Naast De Munt hoort een 'MuntPunt'

Begin 2009 werd een wedstrijd gelanceerd om een toepasselijke naam te bedenken voor het 'Vlaams Communicatiehuis Brussel', de werktitel die tot dan toe gebruikt werd voor het communicatiehuis dat in 2011 zijn deuren opent op het Muntplein. De jury koos in maart voor 'Muntpunt', een inzending van Brusselaar Wim Kennis.

Wim Kennis is geen onbekende in het Brusselse verenigingsleven. Zo is hij voorzitter van gemeenschapscentrum De Kriekelaar en van gidsvereniging Brukselbinnenstebuiten. En sinds enkele maanden kan hij dus worden geboekstaafd als de bedenker van Muntpunt.

Wij vroegen hem hoe hij bij deze naam kwam en welke betekenis er voor hem in schuilt. En zo kwamen we erachter dat we zijn partner minstens even dankbaar moeten zijn voor deze klinkende naam.

Maar eerst: waarom deed hij mee aan de wedstrijd? 'Wel, ik was eigenlijk kwaad, zeg maar verontwaardigd. In het kader van de renovatiewerken van de Hoofdstedelijke

Op die plek verkondigde de jonge Bral (*Brusselse Raad voor het Leefmilieu, nvdr.*): 'uw stad is verkocht, ta ville est vendue' en daar ook vertrokken de toers van de pas verruimde werking van 'brukselbinnenstebuiten, zichtopdestad metdebusopdefiets'. We gingen er soms ook letterlijk samenklitten om het warm te hebben, want bij guur weer is het Muntplein een echt tochtgat.

Ik kwam op deze naam, eenvoudigweg, omdat naast De Munt voor mij een markant Punt hoort. De naam houdt zelfrespect in zich en zegt eigenlijk alles wat het moet zijn. Toen die naam zo vanzelf door mijn hoofd ging, lag de uiterste inschrijvingsdatum voor de wedstrijd nog vrij ver, dus ben ik niet meteen in actie geschoten. Maar mijn vrouw herinnerde mij eraan het voorstel toch nog tijdig op te sturen. Mijn enthousiasme van het eerste uur was door het verstrijken van de tijd wat getaand, want ik dacht dat iedereen wel met die vanzelfsprekende naam zou afkomen, maar Miek spoorde me aan om het toch maar niet te vergeten. De argumentatie bij mijn inzending

“Want voor velen zoals ik is het Muntplein onlosmakelijk verbonden met boeiende herinneringen aan de jaren '70 en '80. Ik woon sinds 1968 in Brussel en tijdens de periode van Mallemunt was het Muntplein dé ontmoetingsplek bij uitstek voor het toenmalige stedelijk netwerk of het brukseldorp.”

Openbare Bibliotheek, werd er immers vaak over de aanpak van het 'Monnaie House' gesproken. En die Engelse terminologie zinde mij niet; een beetje zelfrespect blijft aanbevolen. Want voor velen zoals ik is het Muntplein onlosmakelijk verbonden met boeiende herinneringen aan de jaren '70 en '80. Ik woon sinds 1968 in Brussel en tijdens de periode van Mallemunt was het Muntplein dé ontmoetingsplek bij uitstek voor het toenmalige stedelijk netwerk of het 'brukseldorp'.

was kort en bijna zakelijk: 'muntpunt, het ontmoetingspunt bij de munt, draaischijf voor informatie en communicatie.'

Uit een totaal van 1.332 inzendingen uit Brussel en Vlaanderen koos de jury voor Muntpunt. De baselijn 'the place to bru' werd er door het communicatiebureau Shortcut Advertising aan toegevoegd.

Met dank dus aan Wim Kennis én aan zijn Miek!

ZOMERSPEELPLEINEN

INGESCHREVEN KINDEREN (*)

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (**)	2008	(***)	2009	(****)
Brouckère	KL	223	-4	193	-30
Girabella	LS	235	24	236	1
Kastanjes	LS	113	-94	124	11
Linde	LS	207	83		
Parasol	KL	166	38	185	19
Populieren	LS	315	5	338	23
Reynaert (*)	KL+LS			420	-106
Sippelberg	KL	253	15	289	36
Veeweyde	KL	172	20		
Watermolen	KL	144	-5	165	21
Wayez	KL	147	-7		
Windmolen	KL	203	33	217	14
TOTALEN		2.178	108	2.167	-11

(*) nieuw speelplein voor kleuters en lagere schoolkinderen ter vervanging van de speelpleinen Linde, Veeweyde en Wayez

(**) KL: kleuters, LS: lagere schoolkinderen

(***) in vergelijking met 2007

(****) in vergelijking met 2008

GEMIDDELD AANTAL DAGEN DAT DE KINDEREN NAAR HET SPEELPLEIN KWAMEN

(=AANWEZIGHEDEN/AANTAL INGESCHREVEN KINDEREN)

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (**)	2008	2009
Brouckère	KL	12,3	11,1
Girabella	LS	12,1	11,4
Kastanjes	LS	9,4	9,7
Linde	LS	10,6	
Parasol	KL	12,0	13,2
Populieren	LS	12,4	10,2
Reynaert (*)	KL+LS		9,6
Sippelberg	KL	12,1	10,9
Veeweyde	KL	13,0	
Watermolen	KL	16,1	12,5
Wayez	KL	14,3	
Windmolen	KL	14,3	13,8
TOTALEN		12,6	11,4

(*) nieuw speelplein voor kleuters en lagere schoolkinderen ter vervanging van de speelpleinen Linde, Veeweyde en Wayez

(**) KL: kleuters, LS: lagere schoolkinderen

GEMIDDELD AANTAL KINDEREN PER DAG PER SPEELPLEIN

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (**)	2008	(***)	2009	(****)
Brouckère	KL	76	-6	59	-17
Girabella	LS	80	11	75	-5
Kastanjes	LS	30	-32	34	4
Linde	LS	62	25		
Parasol	KL	56	10	68	12
Populieren	LS	109	12	96	-13
Reynaert (*)	KL+LS			113	-71
Sippelberg	KL	86	2	87	1
Veeweyde	KL	63	6		
Watermolen	KL	65	19	58	-7
Wayez	KL	59	2		
Windmolen	KL	81	15	83	2
TOTALEN		767	64	673	-94

(*) nieuw speelplein voor kleuters en lagere schoolkinderen ter vervanging van de speelpleinen Linde, Veeweyde en Wayez

(**) KL: kleuters, LS: lagere schoolkinderen

(***) in vergelijking met 2007

(****) in vergelijking met 2008

HOOFDSTEDELIJKE OPENBARE BIBLIOTHEEK*

UITLENINGEN	2009	%
GEDRUKTE MEDIA		
VOLWASSENEN	209.523	40,19%
JEUGD	69.110	13,26%
TOTAAL	278.633	
AUDIOVISUELE MEDIA		
VOLWASSENEN	218.024	41,82%
JEUGD	24.714	4,74%
TOTAAL	242.738	
TOTAAL UITLENINGEN	512.371	100,00%
VERLENGINGEN	117.548	
ALGEMEEN TOTAAL	638.955	

* De HOB ging van 1 november tot 4 december 2009 dicht, voor de verhuis naar een tijdelijke locatie. Door die verhuis was lange tijd (vanaf augustus) ook slechts de helft van de collectie beschikbaar.

CULTUURWAARDEBON - SEIZOEN 2008-2009

AANVRAGEN PER LEEFTIJDSCATEGORIE

LEEFTIJDSCATEGORIE	Bons	%
4 tot 14 jaar	5.380	7,50%
15 tot 24 jaar	8.477	11,82%
25 tot 34 jaar	13.675	19,06%
35 tot 44 jaar	10.017	13,97%
45 tot 54 jaar	9.125	12,72%
55 tot 65 jaar	8.038	11,20%
65 tot 74 jaar	6.469	9,02%
75 jaar en ouder	5.546	7,73%
Geen leeftijd vermeld	158	0,22%
Nieuwe inwoners	2.005	2,79%
Studenten - Cultureel Jongerenpaspoort	2.800	3,90%
Studenten - Extra (studentendag)	50	0,07%
TOTAAL*	71.740	100,00%

* Exclusief aanvragen door scholen en verenigingen. Hierbij wordt geen leeftijd geregistreerd.

AANVRAGEN PER TYPE AANVRAGER

TYPE AANVRAGER	Effectief gebruikt	%
Individen	29.530	50,70%
Welzijnsorganisaties	12.224	20,99%
Verenigingen	16.491	28,31%
TOTAAL	58.245	100,00%

WAAR WERDEN DE CULTUURWAARDEBONS GEBRUIKT?

INSTELLING	Bons	%
Musea en tentoonstellingen	8.697	14,93%
Muziek en dans	10.699	18,37%
Theater	10.876	18,68%
Diverse disciplines - podia	27.965	48,01%
Diversen**	8	0,01%
TOTAAL	58.245	100,00%

** Instellingen zonder overeenkomst

GEMEENSCHAPSCENTRA IN ENKELE CIJFERS

EIGEN ACTIVITEITEN	AANTAL ACTIVITEITEN	AANTAL DEELNEMERS
Theatervoorstellingen	363	45.847
Concerten	292	50.379
Repetities en voorbereiding creaties	825	6.026
Sportactiviteiten	679	11.721
Cursusdagen	6.592	113.714

RECEPTIEVE ACTIVITEITEN	AANTAL ACTIVITEITEN	AANTAL DEELNEMERS
Theatervoorstellingen	261	6.506
Concerten	164	11.045
Repetities en voorbereiding creaties	1.369	16.981
Sportactiviteiten	3.895	72.170
Cursusdagen	7.784	158.417

GEBRUIKERS	Leeftijdscategorieën							TOTAAL
	0-14jr	15-24jr	25-34jr	35-44jr	45-54jr	55-64jr	65+	
MANNEN	807	1.350	1.992	1.708	1.436	696	295	8.284
%	4,65%	7,77%	11,47%	9,84%	8,27%	4,01%	1,70%	47,70%
VROUWEN	787	2.296	2.557	1.541	1.186	505	210	9.082
%	4,53%	13,22%	14,72%	8,87%	6,83%	2,91%	1,21%	52,30%
TOTAAL	1.594	3.646	4.549	3.249	2.622	1.201	505	17.366
%	9,18%	21,00%	26,19%	18,71%	15,10%	6,92%	2,91%	100%

leners via sociaal-culturele organisaties	71
leners via scholen	1.351
leners via interbibliotheecair leenverkeer	157
ALGEMEEN TOTAAL	18.945

PROMOTIECAMPAGNE NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS 2009

Suske en Wiske in Heldenland

Sinds enkele jaren ligt de klemtoon van de jaarlijkse promotiecampagne voor het Nederlandstalig onderwijs steeds sterker en exclusiever op het secundair onderwijs, en dan vooral op het technisch (TSO) en het beroeps-onderwijs (BSO).

De algemene directie Onderwijs en Vorming van de VGC heeft een lange traditie in het ondersteunen van scholen en verenigingen die de kwaliteit van het onderwijs in Brussel verbeteren. Verder heeft ze een aantal eigen onderwijsinstellingen onder haar hoede. De administratie heeft een ruime onderwijsexpertise in een meertalige en grootstedelijke context opgebouwd.

De algemene directie Onderwijs en Vorming onderschrijft het principe dat iedereen die zich richt tot het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, recht heeft op kwalitatief onderwijs. De VGC voert haar algemeen onderwijs- en vormingsbeleid netover-schrijdend. Het is complementair aan dat van de Vlaamse Gemeenschap en het ondersteunt het lokale schoolbeleid. De VGC vormt een forum, is belangbehartiger en spreekbuis voor alle scholen en vormingsinitiatieven. Ze analyseert gegevens zoals leerlingcijfers, wetteksten ... De VGC zet zelf initiatieven op die de kwaliteit van het onderwijs verhogen en ze ondersteunt derden die dergelijke initiatieven op poten zetten. Ze ontwikkelt een beleid om het Brussels Nederlandstalig onderwijs en de vormingssector te promoten.

In 2009 veranderde, de lange wachtlijsten voor schoolpoorten indachtig, de wijze waarop ouders hun kinderen konden inschrijven, zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs. Grootste nieuwigheid was dat ouders voor het schooljaar 2010-2011 hun kind vooraf konden aanmelden op een website om daarna de aanmelding om te zetten in een inschrijving.

Daarnaast blijft de VGC investeren in schoolinfrastructuur. Zo werd de nieuwbouw van Sint-Ursula in Laken, volledig gesubsidieerd door de VGC, plechtig geopend. Verder gaat de VGC mee met de groene-energietrend. In overleg met het SIT (Schoolinterventieteam) concreetiseerde de VGC enkele acties in het kader van 'energie-beheer in scholen'.

Ten slotte blijft de VGC de klemtoon leggen op de knelpunten. Dat doet ze onder meer door de nodige opleidingen (onder andere TSO en BSO) te promoten, te ondersteunen en te organiseren, en dat zowel op het niveau van het secundair onderwijs (met bijvoorbeeld de studiekeuzebeurs) als van het volwassenenonderwijs. Of ze neemt samen met Tracé Brussel initiatieven om handige wijzigingen te maken voor wie in Brussel op zoek is naar een opleiding of werk, zoals 'Schakels naar Werk' en 'Plan naar Werk'.

PROMOTIECAMPAGNE NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS 2009

Suske en Wiske in Heldenland

maart in gemeenschapscentrum De Markten. Tijdens de studiekeuzebeurs konden jongeren uit Brussel en omstreken kennismaken met de verschillende TSO- en BSO-studierichtingen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs. In totaal namen 81 scholen deel met 116 begeleidende leerkrachten of directies en 1.678 leerlingen, en een 100-tal ouders.

Net als in 2008 werd er samengewerkt met UNIZO. Dankzij die samenwerking konden leerlingen opnieuw deelnemen aan de zogenaamde vakmansi-route: ze bezochten eerst de beurs en trokken nadien de stad in om zo de professionals in hun atelier, hun winkel of hun bedrijf aan het werk te zien. Een gids leidde de leerlingen langs ondernemers die allemaal een BSO- of TSO-richting volgden. Daarnaast werden voor de derde keer op rij bedrijfsbezoeken georganiseerd. Die hadden plaats in de weken na de beurs. Zo konden scholen een bezoek brengen aan de VRT, het Brussels Parlement, Scania, Vlassenroot, Drukkerij Corelio, UZ-VUB, D'leteren, Super GB en De Munt. Ook tijdens deze rondleidingen lag de nadruk op technische

Standaard Uitgeverij en met Studio Vandersteen: Suske en Wiske werden de gidsen door de wonderde wereld van het technisch en het beroeps-onderwijs. Zoals elk jaar was er ook in 2009 een studiekeuzebeurs voor TSO en BSO. Die vond plaats op 10, 11, 12 en 13

INSCHRIJVEN IN BRUSSEL

Eerst aanmelden, dan inschrijven

Schooljaar 2010-2011

Inschrijven in een Nederlandstalige school in Brussel?

NIEUW!

BASISONDERWIJS

SECUNDAIR ONDERWIJS

Kies nu via www.inschrijveninbrussel.be

Elektronische aanmeldingsprocedure voor een vlotter verloop van de inschrijvingen voor 2010-2011.

VRAAG UW FOLDER op school, in de bibliotheek, ...

DECEMBER In december leest u verschillende scholen goed kennen. U maakt een aantal keuzes. Kies best 5 of meer scholen.

JANUARI Meld uw kind aan via www.inschrijveninbrussel.be vanaf 04 januari 2010. U heeft 31 dagen. Meer keuzes = meer kansen.

FEBRUARI U krijgt voor 08 februari 2010 een mail of brief met alle informatie over de inschrijving van uw kind. Schrijf uw kind in op school.

APRIL Vanaf april kan er vrij ingeschreven worden voor de resterende plaatsen.

De voorbije jaren waren er soms problemen met de inschrijvingen in Brusselse scholen. Zo stonden er bij sommige scholen lange wachtlijsten of gingen ouders dagen van tevoren bij de schoolpoort kamperen. De Brusselse Lokale Overlegplatforms (LOP), die decretaal verantwoordelijk zijn voor deze materie, wilden dergelijke toestanden van de baan.

Daarom veranderde de manier waarop ouders hun kinderen inschrijven, zowel in het (gewoon) basisonderwijs als in het secundair onderwijs. Grootste nieuwigheid was dat ouders voor het schooljaar 2010-2011 hun

kind vooraf moesten aanmelden op een website, en vervolgens die aanmelding moesten omzetten in een inschrijving.

Op de website www.inschrijveninbrussel.be konden ouders terecht voor alle informatie over de nieuwe manier van inschrijven én om hun kind uiteindelijk aan te melden tijdens de maand januari 2010.

Er werd zoveel mogelijk rekening gehouden met de eerste keuze van de ouders. Als er voor een school meer vraag was dan dat er plaatsen waren, werden bepaalde criteria gehanteerd. Op basis van die criteria kwam dan de

volgorde tot stand die bepaalt welke leerlingen ingeschreven worden en welke geweigerd.

In het basisonderwijs waren die criteria: broer of zus in de school, behorende tot een voorrangsgroep (thuisstaal Nederlands of GOK-leerling), afstand van de woon- of werkplaats van de ouders tot de school en de duur van verblijf in de Nederlandstalige voorschoolse opvang.

In het secundair onderwijs golden andere criteria: broer of zus in de school, aantal maanden in de basisschool die is verbonden met de secundaire school en het tijdstip van aanmelding op de website.

Met deze nieuwe manier van inschrijven volgde Brussel het voorbeeld van Leuven dat met een callcenter werkt, en dat van Gent en Antwerpen. In die twee laatste steden verlopen de inschrijvingen ook via een website. De webapplicatie kwam trouwens tot stand in samenwerking met Digipolis Antwerpen.

■ www.inschrijveninbrussel.be

en beroepsprofielen die het bedrijfsleven hard nodig heeft.

Nieuw in 2009 was de organisatie van een roadshow: twee educatief begeleiders trokken naar de Brusselse scholen om leerlingen op een ludieke manier te laten kennismaken met 'een studiekeuze maken'. Zij lieten de leerlingen op een speelse wijze ontdekken welke hun talenten en hun mogelijkheden zijn, wat ze graag doen en waar ze een hekel aan hebben.

In 2009 was er net als de twee voorgaande jaren een ouderavond. Een 50-tal ouders bezochten de nocturne op donderdag 12 maart in gemeenschapscentrum De Markten.

■ www.inschrijveninbrussel.be

In februari werden de ouders op de hoogte gebracht van het resultaat van de aanmelding. Zij konden hun kind dan inschrijven in de school in kwestie. Kinderen die toch nog uit de boot vielen bij de aanmelding of kinderen die niet waren aangemeld, konden vanaf april nog rechtstreeks terecht in de school, op voorwaarde dat er nog plaats was.

Voor de realisatie van en de communicatie over deze nieuwe manier van inschrijven hebben het LOP Brussel Basisonderwijs en het LOP Brussel Secundair Onderwijs in juni 2009 ondersteuning gevraagd aan de VGC. Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming heeft de website gefinancierd, net als het grootste deel van de informatiecampagne, voor een bedrag van ongeveer 240.000 euro. Daarnaast bood de VGC ook administratieve en logistieke ondersteuning.

Vanaf het najaar 2009 werden alle voorbereidingen getroffen om ouders, scholen, intermediairen ... te informeren, zodat er vanaf januari 2010 kon worden gestart met de nieuwe werkwijze. Het LOP Brussel Basisonderwijs en het LOP Brussel Secundair Onderwijs zullen een grondige evaluatie maken van de inschrijvingsprocedure voor het schooljaar 2010-2011.

Met deze nieuwe manier van inschrijven volgde Brussel het voorbeeld van Leuven dat met een callcenter werkt, en dat van Gent en Antwerpen. In die twee laatste steden verlopen de inschrijvingen ook via een website. De webapplicatie kwam trouwens tot stand in samenwerking met Digipolis Antwerpen.

■ www.inschrijveninbrussel.be

WORD LEERKRACHT IN BRUSSEL!

Audionovelle maakt jonge leerkrachten warm voor Brussel

'Word ook leerkracht in Brussel': dat was de slogan van de campagne die de Hogeschool-Universiteit Brussel en Erasmushogeschool in 2009 met de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie lanceerden, als antwoord op het leerkrachtentekort in Brussel.

Brusselse leerkrachten kampen met een imago-probleem. Hoewel het Brussels Nederlandstalig onderwijs alsmar populairder wordt, kiezen steeds minder afgestudeerde leerkrachten voor een beroep als leerkracht in Brussel. Toch stijgt het

aantal studenten dat kiest voor een lerarenopleiding, ook in de Brusselse hogescholen.

Door de babyboom dreigt in het Brussels gewest echter een tekort aan leerkrachten. Daarom lanceerden de

Brusselse hogescholen, met de steun van de VGC, een sensibiliseringscampagne om leerlingen van het vijfde en zesde middelbaar in Brussel en Vlaanderen aan te zetten om te kiezen voor een lerarenopleiding en een beroep als leraar in Brussel. Om jongeren op een niet-schoolse manier te benaderen, werd gekozen voor een dertien-delige audionovelle, Bxlnovelle, die de controversie niet schuwde. Daarin speelde de eeuwige rebel Jan Van

Looveren (de Joeri van Jim Mobile/Tragger Hippy of van M!LF) de rol van een coole Brusselse leerkracht. De audionovelle was vanaf 29 mei te beluisteren via de website www.bxlnovelle.be. Jongeren werden onder andere naar de website gelokt via sociale netwerksites als Facebook en Netlog, en via flyers van de campagne in alle Brusselse Nederlandstalige secundaire scholen.

OPLEIDING TOT WERK

Meer kansen voor werkzoekenden

DE BROCHURES 'SCHAKELS NAAR WERK' EN 'PLAN NAAR WERK'

Tracé Brussel vzw is een Brusselse organisatie die initiatieven ontwikkelt om de hoge werkloosheid in het gewest te bestrijden. De vzw doet dat grosso modo op twee manieren. Enerzijds beheert Tracé Brussel vzw de drie Brusselse Werkwinkels, in samenwerking met Actiris en VDAB. Werkwinkels bieden een basisdienstverlening voor werkzoekenden en werkgevers. Dit is de zogenaamde 'front-office'-functie die Tracé vervult. Daarnaast heeft Tracé Brussel een 'back-office' van waaruit projecten worden opgezet samen met de Nederlandstalige inschakelings-, opleidings- en werkvervalsorganisaties.

Op die manier wil Tracé Brussel de samenhang bevorderen tussen verschillende spelers op het terrein. Een aantal van deze projecten gebeurt in opdracht of met steun van de VGC.

Tracé Brussel vzw en de VGC publiceerden in 2009 twee brochures, twee handige wegwijsers voor wie in Brussel op zoek is naar een opleiding of naar werk: 'Schakels naar Werk' en 'Plan naar Werk'.

'Schakels naar Werk' is een brochure voor professionelen die in contact komen met werkzoekenden, om hen te helpen in de zoektocht naar een gepast traject. De brochure biedt een overzicht van het Nederlandstalige aanbod in Brussel van de organisaties die werkzoekenden begeleiden (Actiris, de Brusselse werkwinkels ...). Ook de Nederlandstalige organisaties voor beroepsopleiding en werkervaring komen er ruim aan bod.

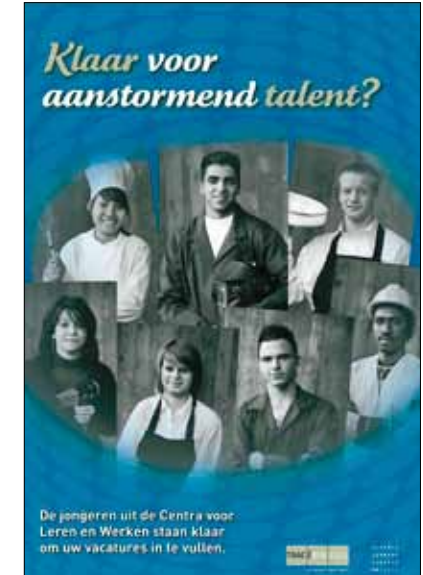

'Plan naar Werk' is een soort samenvatting van 'Schakels naar Werk'. Werkzoekenden vinden er de contactgegevens van organisaties die hen kunnen begeleiden, opleiding bieden en kansen geven om werkervaring op te doen.

U kunt deze publicaties bestellen bij Tracé Brussel, of online raadplegen op de website www.tracebrussel.be.

BROCHURE 'KLAAR VOOR AANSTORMEND TALENT'

Nog in samenwerking met Tracé Brussel kwam er een aparte overzichtsfolder met het aanbod van de Brusselse Centra voor Leren en Werken, voor wie deeltijds onderwijs volgt. Dat aanbod veranderde eind 2008 immers ingrijpend door een nieuw decreet op het stelsel 'Leren en Werken'.

'Klaar voor aanstormend talent' is in eerste instantie bedoeld voor werkgevers, om hen te informeren over het stelsel 'Leren en Werken'. In deze folder vinden werkgevers (privé of publiek) de nodige uitleg over hoe zij jongeren uit de Centra Leren en Werken kunnen tewerkstellen. Aan de folder kunnen - al naargelang het type werkgever - technische fiches worden toegevoegd.

De folder is ook nuttig voor de jeugd- en welzijnsorganisaties: ze krijgen er een goed overzicht van het huidige Brusselse Nederlandstalige aanbod voor jongeren in het stelsel Leren en Werken.

De folders worden verspreid door zowel de begeleidingsdiensten (werk-

winkels, ...), als door de Centra voor Leren en Werken zelf (Syntra Brussel, centra voor deeltijds onderwijs, aanbieders van brugprojecten, voortrajecten en persoonlijke ontwikkelings-trajecten).

U kunt de folder ook online raadplegen op de website www.tracebrussel.be.

ZAKWOORDENBOEKJE 'OPERATIE FR / OPÉRATION NL'

'Operatie FR / Opération NL' is een zakwoordenboekje voor het Brusselse ziekenhuispersoneel dat aansluit bij het taalbeleid van de ziekenhuizen.

Het Huis van het Nederlands ontwikkelde dit woordenboek, in samenwerking met Pro Medicis Brussel. Doelstelling is om het contact tussen personeel en patiënten of bezoekers te vergemakkelijken. Daarnaast kan het helpen om interne gesprekken vlotter te laten verlopen.

Het boekje komt verder ook van pas

tijdens de taallessen en de conversatieafels die op dit moment al in de ziekenhuizen georganiseerd worden. Door zijn opbouw en vorm is het raadpleegbaar op verschillende momenten, een extra hulpmiddel dus voor het ziekenhuispersoneel.

Het zakwoordenboekje wordt in een eerste fase verspreid in de bicommu-nautaire ziekenhuizen die een taalbe-leidsplan hebben (een initiatief van de VGC in samenwerking met de GGC, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie). Met de steun van de VGC werden 7.000 exemplaren aangekocht voor het ziekenhuispersoneel.

'SCHAKELS NAAR WERK' EN 'PLAN NAAR WERK'

TOM BOEL is communicatieverantwoordelijke bij Tracé Brussel

De zoektocht naar werk verloopt lang niet voor iedereen van een leien dakje. In Brussel zijn er heel wat organisaties die werkzoekenden begeleiden. We vroegen aan Tom Boel, communicatieverantwoordelijke bij Tracé Brussel, hoe Tracé Brussel dat precies aanpakt.

SHOPPEN OP ZOEK NAAR EEN OPLEIDING OF JOB

'Om de werkzoekende Brusselaar in zijn zoektocht te begeleiden hebben wij een front-office (de 3 werk-winkels Noord, Centraal en Zuid) en een back-office. De back-office zet projecten op in overleg met andere actoren die actief zijn op het vlak van socio-professionele inschakeling en met publieke en private organisaties. De samenwerking met de VGC, één van onze subsidiërende overheden naast Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, situeert zich onder andere op het vlak van kennisverspreiding over opleidings-initiatieven en werkvervalsprojecten. In 2009 werden de eerste edities van de brochures 'Schakels naar Werk' (oplage: 3.000 ex.) en 'Plan naar Werk' (oplage: 7.000 ex.) gerealiseerd. Doelstelling is om deze publicaties jaarlijks of tweejaarlijks te actualiseren en er in de toekomst ook een elektronisch luik aan te koppelen. Naast een informerende

overlegplatforms en een aantal wel-zijnsorganisaties. De volgende editie van de opleidingsbeurs in juni 2010 is het ideale moment om de bezoekers overzichtelijke zoekinstrumenten mee te geven.'

SHOPPEN OP ZOEK NAAR EEN OPLEIDING OF JOB

'Tracé Brussel speelt in op de behoeften en knelpunten op de Brusselse arbeidsmarkt. Een geschikte opleiding volgen betekent vaak een opstap naar meer jobkansen. Vanuit deze visie worden werkzoekenden steeds zo breed mogelijk gesensibiliseerd. Tracé Brussel zorgt voor sectorale ondersteuning in de Zorg, Horeca en Bouw. Door de toenemende vergrijping én verjonging in Brussel verdienen de rust- en verzorgingstehuizen en de kindzorg alle aandacht. En ook op het vlak van toelating naar cultuur, een belangrijke economische pijler in de stedelijke context, is nog heel wat werk aan de winkel. Door de huidige bevoegdheidsverdeling zijn 'Opleiding' (gemeenschapsmaterie) en 'Tewerkstelling' (gewestmaterie) van elkaar losgekoppeld, wat het niet makkelijk maakt om het effect te meten van het beleid en van onze communi-

“Door de toenemende vergrijping én verjonging in Brussel verdienen de rust- en verzorgingstehuizen en de kindzorg alle aandacht.”

functie willen we met deze publicaties ook een globaal overzicht van de Nederlandstalige initiatieven in Brussel aanbieden. Verder werkt Tracé Brussel aan de sensibilisering van werkgevers, onder meer via de brochure 'Klaar voor aanstormend talent'.

Het idee voor 'Plan naar Werk' is eigenlijk ontstaan op onze opleidingsbeurs in 2008, waar we alle bezoekers een boekje meegaven met een plattegrond van de beurs en info over de aanwezige standhouders. Het 'Plan naar Werk' is de verdere uitwerking van die plattegrond. Met 'Schakels naar Werk' deden we een soort 'roadshow' langs Brusselse

catiecampagnes. Veel spanningen doorkruisen elkaar hoogstwaarschijnlijk, waardoor werkzoekenden vaak niet doelgericht tewerk gaan en meer gaan 'shoppen' in het bestaande aanbod: bijvoorbeeld van Actiris naar De Werkwinkel, dan naar de VDAB enzovoort. De sector en de politiek zijn zich hiervan bewust en proberen zich te herorganiseren om de werkzoekende een meer geolied parcours te laten volgen. Er bestaat wel een globaal elektronisch systeem waarop elke begeleider kan ingeven welke stappen een werkzoekende al heeft gevolgd.'

■ www.tracebrussel.be

ARBEIDSTRAJECTBEGELEIDING

Tussen school en werken

De VGC hecht veel belang aan de link tussen onderwijs en tewerkstelling. In de complexe Brusselse situatie is dat echter geen evidentie. Scholen hebben hun handen vol met onderwijzende taken, waardoor er niet altijd genoeg tijd overblijft voor andere zaken, zoals het begeleiden van leerlingen naar werk.

Neem nu bijvoorbeeld Zaveldal: een school van de VGC in hartje Brussel, een laatste reddingsboei voor heel wat Brusselse jongeren die zowat overal elders uit de boot zijn gevallen. De school biedt drie opleidingen aan: boekbinder, loodgieter en onderhoudshulp. De leerlingen volgen er de 'opleidingsvorm 3', die de integratie in het normale arbeidscircuut voor ogen heeft. Initiatieven zoals een bijkomend ABO-jaar (Alternerende Beroepsopleiding), waarbij men deels naar school gaat en deels werkt, blijken in de praktijk te hoogdrempelig.

AANDACHT VOOR KNELPUNTBEROEPEN

Arbeidsmarkt-afstemming CVO Elishout

De arbeidsmarkt kampt met een paradox: enerzijds zijn er de hoge werkloosheidscijfers, anderzijds zijn er veel knelpuntberoepen, vacatures in bepaalde sectoren die maar niet ingevuld geraken.

tacten met Actiris, VDAB en andere partners naar werk. Op die manier hoopt de VGC een voortrekkersrol te spelen in de afstemming van het volwassenenonderwijs op de Brusselse arbeidsmarkt. Opleidingen in het CVO Elishout die vandaag al samen met de VDAB worden georganiseerd, zijn: Farmaceutisch Assistent, de Lerarenopleiding op maat en diverse opleidingen rond voeding (slagerij, bakkerij, kok, kelner en grootkeuken).

De Lerarenopleiding op maat bijvoorbeeld is een bijzonder leertraject waarbij cursisten de opleiding in hun eigen tempo kunnen afwerken. Zo is er meer tijd om theoretische achtergrondinformatie te verwerken en om bepaalde vaardigheden te leren. De opleiding biedt meer mogelijkheden voor individuele begeleiding en is geschikt voor wie uit een beroeps- of technische opleiding komt, of voor wie het Nederlands niet de moedertaal is.

JENNY STEPPE is arbeidstrajectbegeleider in de VGC-scholen Zaveldal en Kasterlinden

Stages zijn voor leerlingen uit het buitengewoon secundair onderwijs de ideale manier om de overgang van de schoolbanken naar de werkvloer te vergemakkelijken. Voor deze kwetsbare groep leerlingen blijft de drempel naar de beroepsweld echter erg hoog: ze moeten leren omgaan met waarden die in een werkomgeving vanzelfsprekend zijn, zoals flexibiliteit, verantwoordelijkheid, initiatief, beleefdheid, stiptheid en planning.

Om de leerlingen tijdens dit proces zo goed mogelijk te begeleiden, investeerde de VGC in 'arbeidstrajectbegeleiding' voor haar twee scholen voor buitengewoon onderwijs. Jenny Steppe werkt als arbeidstrajectbegeleider voor de VGC-scholen Zaveldal en Kasterlinden en coördineert een aantal initiatieven op dit gebied. Zo werd in Zaveldal via 'Praktijk op Verplaatsing' een initiatief genomen om de leerlingen van de opleiding 'Onderhoudshulp in instellingen en professionele schoonmaak' beter voor te bereiden op een professionele werkomgeving.

'Concreet houdt Praktijk op Verplaatsing in dat de leerlingen van het 4e en 5e jaar Onderhoudshulp een volledige dag per week praktijkles krijgen in Huize Sint-Monika, een rust- en verzorgingshuis op wandelafstand van de school (Zaveldal, nvd.). Tijdens een kennismakingsbezoek werd bepaald welk personeelslid van de onderhoudsploeg welke leerling onder zijn vleugels zou nemen. De leerlingen krijgen via dit project leerkanalen in een reële situatie, ze leren werken met een grotere variatie aan activiteiten en materiaal dan tijdens de lessen op school. Praktijk op Verplaatsing is als het ware een eerste tussenstop richting werkplek. Door de onderlinge sfeer tussen collega's op te snuiven en in contact te komen met het gevraagde werkrime krijgen de leerlingen meer realistische verwachtingen over het beroepsleven.

Tot nu toe ontvingen we alleen maar positieve reacties, zowel van de leerlingen, de leerkrachten als van het

personeel in Huize Sint-Monika zelf. Leerlingen schaven ook vooroordelen of stereotypen bij. Zo staan ze duidelijker positiever tegenover ouderen sinds ze wekelijks contact hebben met de rusthuisbewoners. De leerkrachten zijn heel tevreden over de begeleiding van het personeel en ervaren dat het personeel duidelijk openstaat voor onze leer-

“Leerlingen schaven ook vooroordelen of stereotypen bij. Zo staan ze duidelijker positiever tegenover ouderen sinds ze wekelijks contact hebben met de rusthuisbewoners.”

lingen. Het personeel was positief verrast over de bereepsvaardigheden van de leerlingen. Praktijk op Verplaatsing is ook een voorbereiding op de individuele stage die later tijdens dat schooljaar begint. Eén van de grote aanpassingen voor de leerling als hij stage loopt, is dat de begeleiding daar een pak minder intensief is dan op school, wat gevolgen kan hebben voor zijn functies. Omdat de leerling nu al wekelijks in een werkomgeving komt, is dat niet langer een totaal onbekende wereld, waardoor de latere stage wellicht minder angst inboezemt.

Dat is iets dat we ook beogen in Kasterlinden, waar de leerlingen 'Grootkeukenmedewerker' wekelijks praktijkles krijgen in gemeenschapscentrum De Zeyp.'

Jenny Steppe heeft als arbeidstrajectbegeleider nog een aantal andere taken. 'Omwille van de niet-evidente situatie van een groot deel van onze leerlingen (kortgeschooldheid, taalprobleem, financiële thuissituatie) is individuele begeleiding bij de stage en na het afstuderen enorm belangrijk. Het correct afhandelen van de administratieve molens is voor hen vaak onbegonnen werk, daarom helpen we hen bij het invullen van de formulieren, bijvoorbeeld een aanvraag voor wachtuitkering, de procedure voor de aanvraag van een verblijfsvergunning ...

Ander aandachtspunt is het inbedden van de voorbereiding op werken in het lessencurriculum. Zo worden in overleg met de leerkrachten specifieke bundels aangemaakt over bijvoorbeeld solliciteren, attitudes op de werkvloer ... en worden daarover klassengesprekken georganiseerd. Verder gaan de klassen op bezoek bij organisaties zoals Actiris, De Werklijn, de VDAB, het

sociaal uitzendkantoor Instant A in Schaarbeek. Daar spelen de leerlingen een spel waarbij ze onder andere ontdekken wat een interimkantoor is, en dat interimwerk eventueel een opstap kan zijn naar vast werk.'

Wat staat er nog op stapel voor de arbeidstrajectbegeleider?

'Naast de intensieve individuele begeleiding van de leerlingen en een aantal kleinere projecten, willen we ook een aantal initiatieven op lange termijn opzetten. We beseffen dat we als school heel wat vragen van stagementoren. Daarom organiseren we dit schooljaar in Kasterlinden een studiedag waarop we onze stagementoren via voordrachten van experts willen sensibiliseren rond thema's gelinkt aan de situatie van onze leerlingen.

Volgend schooljaar willen we de 'C-stick' introduceren bij de leerlingen van Zaveldal. De C-stick is een digitale portfolio, ontworpen door JES (Jeugd en Stad), waarop jongeren allerlei informatie over hun competenties kunnen bundelen en bewaren. Daardoor krijgen ze een beter zicht op hun sterke en zwakke kanten. Het is dus een positief en stimulerend instrument, een middel om jongeren in een positieve ontwikkelingsdrive te krijgen. Bovendien kunnen de gegevens die hierop bewaard worden, snel en gebruiksvriendelijk worden vertaald naar een cv.'

ONDERWIJSCENTRUM BRUSSEL

Klas in de Media

Kinderen uit het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel actief laten kennismaken met de Brusselse Nederlandstalige media: dat was een van de doelstellingen van het project 'Klas in de Media' dat het Onderwijscentrum Brussel in 2009 op poten zette, samen met de vier mediapartners: de regionale stadszender tvbrussel, de stadskrant Brussel Deze Week, stadradio FM Brussel en de Brusselse nieuwswebsite www.brusselnieuws.be

De media kwamen op bezoek in een vierde, vijfde of zesde klas van het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel. Samen met hun juf of meester werkte de klas twee weken of zelfs langer aan een zelfgekozen thema. De journalisten brachten nadien, elk in hun eigen medium, verslag uit over de klas en de activiteiten.

Daarnaast kregen de leerlingen ook een rondleiding in de thuisbasis van de vier mediapartners, met name het Flageygebouw in Elsene, het vroe-

RUTH VERTONGEN is educatief medewerker bij het Onderwijscentrum Brussel

Ruth Vertongen is educatief medewerker bij het Onderwijscentrum Brussel voor het project 'Klas in de Media'. 'De selectie van de 8 deelnemende klassen uit een totaal van 121 Nederlandstalige basisscholen in Brussel was het resultaat van een evenwichtsoefening,' vertelt ze. 'We hielden rekening met het vertegenwoordigen van de verschillende onderwijsnetten, met een geografische spreiding over Brussel en vooral met de bereidheid en de interesse van de scholen en de leerkrachten van de klassen in kwestie.

Tijdens de voorbereiding bekeek ik samen met de leerkrachten op welke manier het gekozen thema 'mediageniek' kon worden gemaakt. Journalisten kwamen naar de klas, stelden de kinderen vragen en op die manier werkten ze spelenderwijs aan hun mondelinge taalvaardigheid.

Elke klas ging twee weken lang aan de slag met een bepaald thema: dat ging van eerder maatschappelijke thema's zoals gezond ontbijt, kinderen en mensenrechten, en afvalsortering,

gere Nationale Instituut voor Radio-omroep (NIR). Brusselnieuws.be ontwikkelde en beheerde de website van het project: www.klasindedia.be. Die website vormde zo het uithangbord van het project waar kinderen en scholen elkaar ontmoetten en waar alle mediabijdragen te vinden zijn.

De selectie van de deelnemende scholen gebeurde op het Onderwijscentrum. De educatief medewerker van het Onderwijscentrum coördineerde het project en trok naar elke

school om er de aftrap van 'Klas in de Media' te geven met een workshop.

Voor en tijdens elke nieuwe editie staken de medewerker en ondersteuners van het Onderwijscentrum en de leerkracht geregeld de koppen bij elkaar om de themaweken educatief en praktisch voor te bereiden. De journalisten deden de rest: een rondleiding in Flagey, een klasbezoek en een leuke reportage. Ook de twee weken na het project zorgde hun marketingafdeling voor een attractieve mediacorner met alle bijdragen: alle leerlingen, leerkrachten en vooral ook ouders konden zo de klas in alle Brusselse Nederlandstalige media bewonderen.

Met 'Klas in de Media' wilde het Onderwijscentrum enerzijds negen- tot twaalfjarige uit het Nederlandstalig basisonderwijs actief laten kennismaken met de Brusselse Nederlandstalige media en hen extra kansen geven om op een speelse manier met de hulp van die media aan hun taalvaardigheid te werken.

Met de website wilden we vooral de verschillende scholen met elkaar in contact brengen. Zo was er een leerkracht van de Sint-Martinusschool die een quiz maakte na de rondleiding in het Flageygebouw en die daarna voorstelde om die ook door te geven aan de andere deelnemende klassen. En we ontdekten dat leerkrachten van verschil-

lende scholen vaak rond dezelfde thema's werken. Momenteel wordt www.klasindedia.be nog attractiever en kindvriendelijker gemaakt.

“Ouders en kinderen konden hier bijvoorbeeld een exemplaar van Brussel Deze Week meenemen, waardoor het Nederlands ook letterlijk in de huiskamer terecht komt.”

Wanneer de mediakaravaan na 2 weken samenwerking vertrok, kon de school een 'mediacorner' aanvragen. Ouders en kinderen konden hier bij-

Nieuwe website voor Brussels Nederlandstalig onderwijs

De Vlaamse Gemeenschapscommissie is al sinds 1995 aanwezig op het internet, onder andere met de website <http://bop.vgc.be> (het Brussels Onderwijspunt): een website met informatie over het Brussels Nederlandstalig onderwijs en de VGC-acties op het gebied van onderwijs.

In de loop van de voorbije 15 jaar ontstonden er bij de VGC en bij haar onderwijspartners echter heel wat andere (campagne)websites: www.vgc.be/ onderwijs, www.scholennformatie.be, www.inschrijveninbrussel.be, www.sowbrussel.be, www.nascholingbrussel.be ... Allemaal hebben ze verschillende doelstellingen, doelgroepen, boodschappen en inhoud. Op die manier geraakte de informatie over het Brussels Nederlandstalig onderwijs en de VGC-acties erg versnipperd en was de info soms moeilijk te vinden op het internet.

Daardoor groeide de idee om een portaalsite te bouwen voor het Brussels Nederlandstalig onderwijs. De vraag naar een 'praktijkvoorbeeldensite voor scholen' was trouwens ook een van de aanbevelingen van de Rondetafelconferentie over het Brussels Ne-

derlandstalig onderwijs in 2007. Daarnaast gaan steeds meer ouders op internet op zoek naar onderwijs- en scholennformatie, door de stijgende inschrijfdruk in het basis- en secundair onderwijs. Ook de dienstverlening van het Onderwijscentrum Brussel (waarin vier voorheen aparte werkingen zijn samengekomen) moet bovendien gemakkelijk op het web te vinden zijn.

In de VGC-beleidsverklaring 2008-2009 werd een allesomvattende website aangekondigd, 'die leerkrachten, ouders en leerlingen uit het Brussels Nederlandstalig onderwijs op een toegankelijke manier informatie aanreikt.'

In 2009 werden twee belangrijke stappen gezet in dit websiteproject. Aan de ene kant kwam er een nieuwe website online: 'Onderwijs in Brussel' (www.onderwijsinbrussel.be).

Anderzijds was het ook uitdrukkelijk de bedoeling om de basisscholen op een positieve manier in de media te laten komen en hen via de site met elkaar in contact te brengen.

Ook voor tvbrussel, Brussel Deze Week, FM Brussel en brusselnieuws.be bood het project extra kansen. Zij bereikten zo nieuwe, jonge gebruikers die via deze weg ook de Nederlandstalige buitenschoolse activiteiten leren kennen.

'Klas in de media' ging van start met

de eerste klas op 21 september 2009 en eindigde in met de laatste op 12 februari 2010. Elke klas was 2 weken lang 'Klas in de Media' op school en 2 weken 'Klas in de Media' op de homepage van de website en in alle publicaties en uitzendingen.

De site www.klasindedia.be blijft voor alle scholen het hele schooljaar actief.

De kracht van Klas in de Media ligt volgens mij in de gezamenlijke doelstellingen die elkaar vanuit de uiteenlopende werelden onderwijs en media in één project wederzijds versterken.'

www.klasindedia.be

SCHOOLINFRASTRUCTUUR

Opening Sint-Ursula school in Laken

Op 27 november 2007 werd de eerste steen gelegd voor de nieuwbouw van de Sint-Ursula school in Laken. In 2002 al was gebleken dat het oplanwerk aan de 40 jaar oude prefab-gebouwen van de school niet meer rendeerd en dat er een duurzame oplossing moest komen.

De school ligt in een afgesloten groene ruimte. Er werd voor gekozen om op dezelfde plaats een nieuwe school te bouwen.

Meer dan 100 architecten(bureaus) stelden zich kandidaat. Uit die 100 kandidaten werden vijf architectenbureaus gekozen die de opdracht kregen om een ontwerp te maken. Het meeste geschikte voorstel kwam van het ontwerpverband Architecten Tom Thys en Adinda Van Geystelen i.s.m. Bureau Bouwtechniek.

De architecten bespraken het voorontwerp samen met de leerkrachten van de school. Uit die gesprekken kwamen goede ideeën naar boven, die het bureau in de uiteindelijke plannen heeft verwerkt.

De VGC trok de nodige middelen uit om deze nieuwbouw mogelijk te maken.

De totale kostprijs voor de werken bedroeg 3 miljoen euro. De VGC betaalde de bouw volledig. Sint-Ursula werd op die manier de eerste vrije school die van een 100%-subsidie kon genieten.

De VGC stelde ook tijdelijke containerklassen ter beschikking waarin de leerlingen tijdens de verbouwingen les volgden.

In de lente van 2009 werd de nieuwe school ingehuldigd.

SIT: OPSTART ENERGIEKADER

Hoe energie besparen op school?

De VGC vraagt aan de scholen om rationeel om te springen met energie: zo moeten ze onder andere een energieboekhouding bijhouden. De overheid van haar kant subsidieert energie-audits en informeert de scholen over rationeel energiegebruik.

Schooldirecties en leerkrachten beschikken niet altijd over voldoende technische kennis en mankracht om werk te maken van acties op het gebied van energiebesparing. Dat bleek ook uit een enquête die de vzw Schoolinterventieteam (SIT) in 2008 uitvoerde over de behoeften van scholen op het vlak van infrastructuurle ingrepen. Scholen gaven in die bevraging aan dat ze nood hebben aan energiebesparende interventies. Vooral verwarming en isolatie bleken een knelpunt in veel schoolgebouwen.

De VGC wil daar iets aan doen. Daarom maakte ze in 2009 verder werk van het thema 'energiebeheer in scholen', in overleg met het SIT.

Zo startte de vzw SIT in het najaar van 2009 met het P.L.A.G.E.- project: Plan voor Lokale Actie voor het Gebruik van Energie. De doelstelling van P.L.A.G.E. is om de energieprestatie

van schoolgebouwen te verbeteren zonder al te zware investeringen en zo de kosten van het energiegebruik drastisch te verlagen. Het BIM (Brussels Instituut voor Milieubeheer) stelde daarvoor twee energieverantwoordelijken ter beschikking aan het SIT. De verantwoordelijken ondersteunen de scholen bij hun energiebeleid. De vzw SIT wordt op die manier het contactpunt voor efficiënte energiebeheersing voor alle Nederlandstalige scholen in Brussel.

Daarnaast ging in maart 2010 de energieploeg van het SIT van start. De SIT-medewerkers voeren energiebesparende maatregelen (technische aanpassingen) uit, vooral op het gebied van verwarming, sanitair en elektriciteit: vloeren en plafonds isoleren, vochtige muren behandelen via injectie, warmtereflecterende folie plaatsen, thermostatische kranen installeren, oude radiatoren vervangen.

Sport- en spelmateriaal voor meer beweging op school

Ook in 2009 kregen een heel aantal scholen een subsidie voor 'Sport en Spel - bewegen op school'. Met het project 'Sport en Spel - bewegen op school' wil de Vlaamse Gemeenschapscommissie scholen de kans bieden om hun sport- en spelmateriaal uit te breiden of te vernieuwen.

Het gaat dan bijvoorbeeld over allerlei toestellen voor de turnzaal. Scholen kunnen de Sport en Spelsubsidie ook gebruiken om hun speelplaats te verbeteren en aangenamer te maken, met speeltuigen voor in de pauzes of tijdens de naschoolse opvang. De VGC moedigt de scholen aan om de schoolinfrastructuur open te stellen voor andere organisaties, zoals bijvoorbeeld sportclubs die dan gebruik kunnen maken van het materiaal.

De Sport en Spelsubsidie bedraagt maximaal 6.000 euro. Tot nu toe deden 133 scholen een beroep op deze subsidie.

De criteria die de VGC hanteert om de subsidie toe te kennen, zijn de volgende:

- De gevraagde materialen bevorderen de psychomotorische en sensomotorische vaardigheden van de leerlingen en andere gebruikers.
- Het materiaal is aangepast aan de leeftijd van de doelgroep.
- Het materiaal staat in het teken van 'aanzetten tot bewegen' en 'spel' (waarbij het aandeel aan sportmateriaal minstens 50% van de totale aanvraag bedraagt).

Reglement 15%

Veel Brusselse Nederlandstalige basisscholen hebben dringend nood aan aanpassingen van hun infrastructuur, onder meer door het steeds stijgende aantal leerlingen.

Scholen met een kansarm publiek hebben het daarenboven vaak moeilijker om aan eigen middelen te geraken via hun publiek dan scholen met meer gegoede leerlingen.

De VGC wil daarom deze scholen ondersteunen en hen extra mogelijkheden bieden binnen de vastgelegde budgetten.

Vrije basisscholen kunnen onder bepaalde voorwaarden een extra infrastructuursubsidie krijgen van de VGC, bovenop het bedrag dat het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) al voorziet. De voorwaarden voor de extra 15%- of 20%-subsidie zijn de volgende:

1. De school organiseert gewoon kleuteronderwijs en/of lager onderwijs.
2. De school heeft een percentage doelgroepeleringen in de derde GOK-cyclus (*) van 50% tot 75% of van 75% tot 100%. Het percentage doelgroepeleringen is een officieel cijfer, dat bepaald is door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Het geeft een beeld van de populatie die in de school onderwijs volgt.
3. De aanvraag tot subsidiëring werd ingediend tijdens de duurtijd van de derde GOK-cyclus (eind juni 2011).

4. Het bouwdoosje moet principieel goedgekeurd zijn door het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs.

(*) GOK-uren zijn uren die scholen krijgen om te werken aan gelijke onderwijskansen, op basis van hun kansarmoedeprofiel. Leerlingen die kampen met een moeilijke thuissituatie of de onderwijstaal niet beheersen, kunnen zo bijvoorbeeld extra begeleiding krijgen. De school kan ook leraren aanwerven om een gelijkemansbeleid te voeren.

GOK-uren worden verdeeld over een periode van drie jaar. In 2008 ging de derde GOK-cyclus van start, de eerste startte in 2002 en de tweede in 2005. De vrije basisscholen met een GOK-percentage van 50% tot aan 75% krijgen de kans om een extra subsidie van 15% van de totale kostprijs van de bouwwerken aan te vragen. De vrije basisscholen met een GOK-percentage van 75% tot aan 100% kunnen een extra subsidie krijgen van 20% van de totale kostprijs van de bouwwerken.

Scholen die al gebruik maakten van de 15%-subsidie zijn het Heilig Hart van Maria in Evere, de basisscholen Sint-Guido en Sint-Pieter in Anderlecht en het Instituut Heilige Familie in Schaarbeek.

KENGETALLEN

EVOLUTIE AANTAL LEERLINGEN IN HET GEWOON BRUSSELS NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS

(bron: februaritellingen Vlaamse Gemeenschapscommissie)

(*) bron: statistische jaarboeken van het Ministerie van Onderwijs en Vorming

	KO	LO	SO
1979-1980	4.347	8.946	17.355(*)
1983-1984	5.440	7.867	15.688(*)
1987-1988	6.246	8.849	13.830(*)
1992-1993	7.965	9.312	12.323
1997-1998	9.176	10.655	11.692
2002-2003	10.143	12.221	11.622
2005-2006	10.976	13.002	12.185
2008-2009	11.430	13.680	12.357

Verklaring van de afkortingen

KO: kleuteronderwijs
LO: lager onderwijs
SO: secundair onderwijs

Na een terugval van het aantal leerlingen in het Brussels Nederlandstalig kleuteronderwijs en lager onderwijs in de jaren '60 en '70 van vorige eeuw, kende het basisonderwijs begin jaren '80 een heropleving. Ook vandaag blijft het basisonderwijs nog steeds groeien. Op dertig jaar tijd is het aantal kleuters in de Brusselse Nederlandstalige scholen gestegen van ongeveer 4.300 kleuters tot meer dan 11.000 kleuters vandaag. Ook het lager onderwijs is er sterk op vooruit gegaan. Waar er in het schooljaar 1979-1980 bijna 9.000 lagere schoolleerlingen waren, is dit aantal gestegen naar 13.700 leerlingen in het schooljaar 2008-2009.

De terugval van het aantal scholieren in het secundair onderwijs duurde tot het einde van de jaren '90. Vanaf het schooljaar 2000-2001 begon het leerlingenaantal terug te stijgen om in het schooljaar 2006-2007 terug het niveau van 1993-1994 te bereiken. Op dit moment zitten er bijna 12.400 scholieren in het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs.

EVOLUTIE THUISTAAL VAN DE LEERLINGEN IN HET GEWOON BRUSSELS NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS

(bron: februaritellingen Vlaamse Gemeenschapscommissie)

	Kleuteronderwijs				Lager onderwijs				Secundair onderwijs			
	KO				LO				SO			
	NL	TG	FR	A	NL	TG	FR	A	NL	TG	FR	A
1979-1980	3.126	772	252	197	7.681	903	207	155	-	-	-	-
1983-1984	2.855	1.226	792	567	5.718	1.267	401	481	-	-	-	-
1987-1988	2.613	1.718	1.270	645	5.190	2.048	967	644	-	-	-	-
1992-1993	2.150	2.169	2.327	1.319	3.888	2.811	1.789	824	9.930	1.562	610	221
1997-1998	1.721	2.130	2.972	2.353	3.230	2.789	2.645	1.911	7.300	2.622	1.095	675
2002-2003	1.264	2.050	3.474	3.172	2.194	3.051	3.691	3.284	4.942	3.462	1.512	1.660
2005-2006	1.150	2.156	3.002	4.668	1.855	2.952	3.358	4.837	4.539	3.153	2.115	2.378
2008-2009	1.104	2.893	3.668	3.765	1.615	3.437	4.453	4.175	3.886	3.130	2.638	2.703

Verklaring van de afkortingen

NL: homogeen Nederlandstalig
TG: taalgemengd
FR: homogeen Franstalig
A: volledig anderstalig

De populatie van het Brussels Nederlandstalig onderwijs is niet enkel gegroeid maar ook veranderd. In het kleuteronderwijs is het aantal kleuters afkomstig uit een homogeen Frans-talig of volledig anderstalig gezin, met andere woorden waar thuis geen Nederlands gesproken wordt, tussen '79-'80 en '97-'98 meer dan vertienvoudigd (van 449 tot 5.325) kleuters). Momenteel is dit aantal verder gestegen tot 7.433 kleuters. Desondanks verandert het aantal kleuters waar thuis wel Nederlands wordt

gesproken in absoluut aantal slechts weinig. Dit aantal schommelt rond de 4.000 kinderen. In het lager onderwijs steeg het aantal leerlingen waar thuis geen Nederlands wordt gesproken van 362 ('79-'80) over 2.613 ('92-'93) tot 8.628 leerlingen ('08-'09). Het aantal leerlingen waar thuis wel Nederlands wordt gesproken is in deze periode gedaald: van 8.584 naar 5.052 leerlingen.

Ook het secundair onderwijs volgt dezelfde trend. Het aantal scholieren waar thuis geen

Nederlands wordt gesproken is tussen '92-'93 en '08-'09 gestegen van 831 tot 5.341 scholieren. Omgekeerd is op deze 15 jaar tijd het aantal scholieren waar thuis Nederlands wordt gesproken, gedaald van iets meer dan 11.000 naar ongeveer 7.000 scholieren. De cijfers tonen ook aan dat de stijging van het aantal scholieren sinds '99-'00 grotendeels te danken is aan de scholieren die komen uit niet-Nederlandstalige gezinnen.

INLEIDING

De Vlaamse Gemeenschapscommissie ondersteunt en stimuleert sinds jaren diverse werkingen rond Welzijn, Gezondheid en Gezin. Dat heeft geleid tot een uitgebreid netwerk van voorzieningen die stilaan vertrouwd geworden zijn: lokale dienstencentra, consultatiebureaus, kinderdagverblijven... Toch zijn deze sectoren voortdurend in beweging en ontwikkelen zij nieuwe initiatieven omdat zij telkens weer een gepast antwoord willen bieden op de veranderingen in deze stad.

Brussel verjongt weliswaar maar anderzijds wonen in de stad heel wat bejaarden die het best hun oude dag doorbrengen in hun vertrouwde omgeving. Dat betekent dat naast het wonen ook een aangepast netwerk

van zorgverstrekkende aanwezig moet zijn. In 2007 al werd Brussel daarom ingedeeld in 33 subzones 'woonzorg'. Het voorbije jaar werd het Kenniscentrum Woonzorg Brussel opgericht dat alle deskundigheid in deze materie zal bundelen en de initiatieven op dit vlak zal begeleiden.

Belangrijk in het kader van de woonzorg is een goede spreiding van de lokale dienstencentra met een kwalitatief hoogstaand aanbod. De Brusselse Ondersteuningscel Dienstencentra, opgericht in 2008, wil de centra daarbij ondersteunen. Dat resulteerde in het opstellen van een organisatie-model dat aan de overheid werd voorgelegd. De dienstencentra zijn eerder dun gespreid in het zuiden van Brussel. Daarom bundelden 3 ge-

meenschapscentra hun krachten tot de oprichting van een 'mobiel' lokaal dienstencentrum in die regio.

Veel personen binnen de allochtone gemeenschappen in Brussel raken maar moeilijk tot bij het welzijns- en gezondheidsaanbod. Vaak is de drempel te hoog, vooral voor de meest kwetsbaren onder hen. Daarom startte de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) het project 'Bruggenbouwers', dat de schakel wil vormen tussen deze groep gebruikers en de voorzieningen die hen slechts met veel moeite kunnen bereiken.

Op het vlak van Gezondheid kreeg het 'Brussels Health and Education Center Terranova' concreet vorm. Het gebouw werd geopend en herbergt

een waaier aan organisaties in de sector. Naast de opening van de Nederlandstalige wachtpost voor huisartsen werd ook de rijdende wachtdienst grondig gereorganiseerd.

Op het gebied van gezondheidsbevordering startte het Logo (Lokaal Gezondheidsoverleg) met de eerste campagne 'Brussel rookvrij'. Het Logo werkt verder actief mee aan het samenlevingsopbouwproject 'Brabantwijk beweegt!'. Samen met de bewoners van de wijk en heel wat organisaties wordt de gezondheid er in al haar aspecten tegelijk aangepakt.

Als Brussel verjongt, dan moeten deze kinderen op een goede manier worden opgevangen. Elk jaar stijgt de capaciteit van de kinderdagverblijven. Maar

het afgelopen jaar ging vooral het aantal plaatsen in de buurtgerichte buitenschoolse opvang spectaculair omhoog. Ook in 2010 wordt een stijging van het aantal plaatsen verwacht in beide vormen van opvang. De kwaliteit en de toegankelijkheid van deze diensten krijgen extra aandacht het komende jaar.

Het jaar 2009 kende een première met de opening van de eerste speel- en ontmoetingsplek voor de allerkleinsten. Vertrekpunt voor het idee is eenvoudig. Over de hele wereld vragen ouders aan elkaar: hoe doe jij het? 'Baboes' biedt daartoe de kans in een stimulerende omgeving voor ouders mét hun kinderen.

Terranova: gezondheidszorg en opleiding onder één dak

Samenwerking en synergie tot stand brengen tussen de wereld van de gezondheidszorg en die van het hoger paramedisch onderwijs: dat is de kerngedachte van Terranova (voluit Brussels Health and Education Center Terranova), een initiatief van EHSAL en het Sint-Jansziekenhuis.

Terranova wil een totaalconcept zijn, een 'centre of excellence' waar gezondheids-, welzijns- en opleidingsdoelstellingen samenkomen. Door de samenwerking tussen de opleidingen gezondheidszorg van de HUB-Ehsal en de gezondheidscentra doen de studenten praktijkervaring op en leren zij omgaan met diversiteit.

Het Terranova-gebouw ligt in de Blekerijstraat in Brussel. Onder andere de vzw Lermi, kinderdagverblijf De Ketjes en de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad zijn er gevestigd.

Lermi is een multidisciplinair centrum voor taal-, leer- en ontwikkelingsstoornissen voor kinderen en jongeren van een verschillende sociale en culturele afkomst. Binnen de vijfhoek van Brussel is dit het eerste dergelijke centrum.

Lermi benadert leerstoornissen op een meertalige en multiculturele manier: het team van Lermi is meertalig samengesteld en Lermi richt zich uitdrukkelijk naar kinderen en jongeren met een verschillende culturele afkomst. Deze kinderen spreken thuis hoofdzakelijk hun moedertaal en/of Frans. Op school leren zij in de taal van de school die zij gekozen hebben, namelijk het Nederlands of het Frans. Lermi gaat uit van de schooltaal van het kind bij de behandeling, maar in-

dien nodig schakelt de therapeut over op een andere taal. Bij de coördinerende arts kan ook in het Arabisch gecommuniceerd worden en er kunnen interculturele bemiddelaars ingeschakeld worden.

Kinderdagverblijf De Ketjes is niet alleen de buur van Terranova, maar dankzij het nieuwe gebouw van Terranova kon het zijn capaciteit gevoelig uitbreiden. Op de derde verdieping kwam er een doorsteek tussen het kinderdagverblijf en het Terranova-gebouw. Daardoor steeg in 2009 het aantal kindplaatsen van De Ketjes van 50 naar 81.

De Ketjes koos doelbewust voor de derde verdieping van het Terranova-gebouw omdat daar een geriatrisch dagcentrum komt. Zo kunnen de kinderen van de jongste leeftijd en de

bezoekers van het dagcentrum (die behoren tot de derde en vierde leeftijd) elkaar ontmoeten. Voor Brusselse kinderen, van wie de grootouders vaak niet in Brussel of zelfs niet in België wonen, zijn deze ontmoetingen met oudere mensen erg belangrijk. De Ketjes wil ook samenwerken met de Hogeschool-Universiteit Brussel en stagemogelijkheden bieden voor de studenten.

Verder vond ook de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) onderdak in Terranova. De BWR, in 1975 opgericht als overleg- en coördinatieorgaan voor de Brusselse welzijnssector, behartigt alles wat te maken heeft met welzijn en gezondheid in het Brussels hoofdstedelijk gebied. De BWR doet dat onder meer door overleg en samenwerking te bevorderen tussen alle instellingen, organisaties, diensten en personen die zich inzetten voor de Nederlandstalige welzijns- en gezondheidszorg, ongeacht hun politieke, filosofische of ideologische strekking.

Het is een bijzonder gegeven dat zoveel nieuwe en ook bestaande initiatieven in Terranova een vruchtbare voedingsbodem vinden. Dit project, feestelijk officieel ingehuldigd op 27 november 2009, is een unieke kans in een stedelijk concept.

Chauffeur- en taxidienst voor de rijdende huisartsenwacht

Net als in andere grootsteden is het ook in Brussel niet evident om (startende) huisartsen aan te trekken en in de stad te houden. Steeds minder huisartsen voelen zich geïnteresseerd om in Brussel hun praktijk te hebben. Ze klagen over onveiligheid, veelvuldig onnodig gebruik van de spoeddiensten, mobiliteits- en parkeerproblemen.

De Brusselse Huisartsenkring (BHAK) wilde daar iets aan doen. Ze ging op zoek naar een aanvaardbaar alternatief voor de rijdende wachtpost in Brussel, zodat de wachtdoende artsen op een comfortabele manier zowel zittende (op de huisartsenwachtpost) als rijdende wacht (huisbezoeken) zouden kunnen doen. Vzw Brusselse Huisartsenkring ontstond in 2002, door de fusie van de vzw Brusselse Huisartsen en de vzw Vlaamse Wachtdienst Brussel. De vereniging zorgt voor het vervullen van de Vlaamse wachtdienst in Brussel en biedt medische bijscholingen en allerlei vormen van ondersteuning aan voor de Nederlandstalige huisartsen in Brussel.

De BHAK organiseerde een chauffeur- en taxidienst voor de rijdende huisartsenwacht omdat steeds minder artsen bereid zijn om een 'rijdende wacht' (huisbezoeken met eigen voertuig) te doen. Sinds eind janu-

ari 2009 kunnen de dokters voor hun verplaatsingen een beroep doen op de diensten van het lokaal dienstencentrum De Vaartkapoen en vzw De Welvaartkapoen en op Executive Drivers. Tussen 20 uur en 8 uur gebeurt het vervoer met taxi, via Taxis Verts.

Enkele cijfergegevens na bijna een jaar werking:

- In de periode februari – september 2009 werden 415 huisbezoeken afgelegd met chauffeur en 109 met taxi. Er waren 69 wachtdoende artsen (van wie 58 artsen meededen aan het proefproject).
- Er werden 1.639 oproepen geregistreerd waarvan 1.183 oproepen voor de rijdende wacht van de BHAK.
- 73 % van de artsen die werkten met de chauffeur- en taxidienst zijn tevreden tot heel tevreden.
- Van de 290 patiënten die werden gecontacteerd in verband met de rijdende wacht waren 286 patiënten tevreden tot heel tevreden.
- 164 patiënten werden gecontacteerd in verband met de zittende wacht Terranova. 155 patiënten waren tevreden tot heel tevreden. Er werden geen situaties van onveiligheid of incidenten gemeld.

Belangrijke verandering in 2010 is dat er nog uitsluitend met taxi gewerkt wordt, omdat dat goedkoper is.

LOKAAL GEZONDHEIDSOVERLEG BRUSSEL (LOGO)

Brabantwijk beweegt!

In 2008 werd het gezondheidsportret van de Brabantwijk voorgesteld. Dat portret, een soort 'snapshot', bevat aan de ene kant objectieve gegevens over de wijk en daarnaast impressies van professionelen en bewoners: hoe ervaren mensen hun gezondheid? Is de Brabantwijk een gezonde wijk om in te leven? Het portret schetst de troeven en de gebreken van de wijk.

Op basis van de conclusies van dat gezondheidsrapport blijft het partnerschap van organisaties, waaronder ook Logo Brussel, verder werken aan de gezondheid en de leefomstandigheden in de Brabantwijk, en dat samen met de bewoners van de wijk. Heel wat van de gezondheidsproblemen van de buurtbewoners (bijv. slaapproblemen, psychische problemen ...) zijn immers grotendeels of

gedeeltelijk te wijten aan omgevingsfactoren: straatlawaai, kleine behuizing, weinig groen in de wijk, de overlast van prostitutiebezoekers (bijv. afval, wildplassen) ... Al deze factoren hebben een invloed op de gezondheidstoestand van buurtbewoners.

Uitschieter het afgelopen jaar was ongetwijfeld de actie rond het wildplassen in de Aarschotstraat. 'Een propere

straat geeft ons een goed gevoel, wat het doel van de actie mooi samen. Ook in het project over de geluidsoverlast werd vooruitgang geboekt, en dat vooral dankzij de volgehouden inzet van de bewoners. Zij kregen het Brussels Instituut voor Milieubeheer zover dat het een geluidsmeting over 'incidenteel lawaai' uitvoerde. Verrast door de resultaten van die meting, besloot men een rapport op te stellen

dat nu aan de gewestelijke overheden wordt voorgelegd. Of hoe een lokaal gezondheidsprobleem op de Brusselse agenda raakt ...

Ook buurtwerk gaat met zijn tijd mee. Volg het project op de blog <http://brabantwijkboug.be>

CAMPAGNE BRUSSEL ROOKVRIJ 2009

Een frisse wind door Brussel

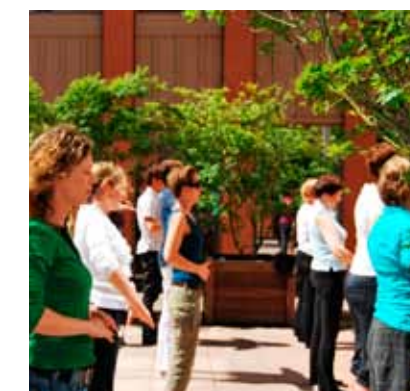

'Vaak zijn er 3 tot 5 pogingen nodig om te stoppen met roken; wie nu de ervaring opdoet dat hij één dag de sigaret kan laten, krijgt meer vertrouwen om het later (hopelijk definitief!) nogmaals te proberen.'

Deze stelling was het uitgangspunt van de rookvrije dag die Logo Brussel (Lokaal Gezondheidsoverleg) op 29 mei 2009 organiseerde. Bedoeling was om rokers aan te zetten om te stoppen, of op zijn minst toch een dutje in de rug te geven bij een poging daartoe.

De rookvrije dag was een schot in de roos: 30.915 deelnemers uit maar liefst 43 Brusselse organisaties en bedrijven beleefden een rookvrije dag. Organisaties vulden de rookvrije dag creatief en positief in: een lekkere

fruitmand, een sessie tai chi ... het kon allemaal. Niet-rokers kregen de opdracht om hun collega-rokers extra te verwennen en te ondersteunen die dag. Ook in 2010 staat er weer een rookvrije dag op het programma, deze keer in november.

Gesprek met GÉRALDINE BRUYNEEL, projectverantwoordelijke bij Samenlevingsopbouw Brussel

Volgens het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid is de subjectieve evaluatie van de eigen gezondheid één van de beste indicatoren voor de algemene gezondheidstoestand op individueel en maatschappelijk niveau. Uit een studie van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn uit 2006 bleek dat de Brabantwijk in Schaarbeek hierop heel slecht scoort. Dat was de aanleiding voor het Logo (Brussels Gezondheidsoverleg) om in deze wijk partners samen te brengen om een diagnose van de gezondheidssituatie op te maken. De vzw Wijkpartenariaten nam de coördinatie op zich en een kerngroep met lokale partners (la maison médicale nord, Espace P, Pléade Nord) boog zich over manieren om een gezondheidsportret te maken via bewonersparticipatie en een intersectorale samenwerking. Verder was er wetenschappelijke ondersteuning van 2 doctorandi die ook het verdere proces en de acties blijven volgen.

Géraldine Bruyneel is als projectverantwoordelijke van Samenlevingsopbouw (*) nauw bij het project betrokken. Zij vertelt ons hoe het gezondheidsportret tot stand kwam en welke acties er al uit voortvloeiden.

'Via interviews met professionelen (apothekers, animatoren ...) uit de wijk en gesprekken met bewoners op verschillende plaatsen (aan de ingang van buurtrestaurant, scholen ...) en tijdstippen konden we een totaalbeeld maken. De hamvraag was: 'Welke invloed heeft mijn wijk op mijn gezondheid?'

Resultaat van die bevraging is een gezondheidsportret, een 'snapshot' als het ware, van de lichamelijke en geestelijke gezondheid in de Bra-

bantwijk. Het dient als een soort blauwdruk om toekomstige acties op te enten. Dit gezondheidsportret wil méér zijn dan alleen maar een papieren rapport. Zo kwam er ook een 'light-versie': posters met de voornaamste resultaten in pictogram, die het thema visueel maken en feedback geven aan de bewoners en de buurtorganisaties. Verder is er een blog die de resultaten verlevendigt door de wijk doorspekt met commentaren van bewoners. In internetcafés en nachtwinkels in de buurt zijn stickers met het blogadres te vinden.

Het feit dat de woonomgevingsfactoren (openbare netheid, lawaai-hinder, druk verkeer ...) zo zwaar doorwegen als oorzaak voor de problemen in verband met leefbaarheid in de wijk, was voor ons toch wel een verrassing: 53% van de bewoners gaf dit als problematisch aan.

Tijdens de voorstelling van het rapport waren heel wat betrokken bewoners aanwezig. De sfeer was bij momenten gelaten omdat er al jaren wordt gepraat maar de toestand er ondertussen niet op verbeterd. De voorgestelde acties voor de komende jaren werden dan ook geënt op 2 concrete punten die hoog scoorden in de bevraging, namelijk wildplassen en nachtlawaai.

CECI N'EST PAS UN URINOIR

Op plaatsen in de Aarschotstraat met veel wildplassers werden 'spetplaten' geplaatst. Pictogrammen op de stoeptegels wijzen de weg naar de urinoirs en postkaarten in de prostitutiebars sensibiliseren de klanten voor deze problematiek.

Naast deze ludieke acties kwam er een vergelijkende studie van het kostenplaatje voor de huidige urinoirs en nieuwe meer aangepaste modellen. Deze studie leidde tot een gemeentelijke werkgroep die beleidsacties zal uitwerken.

GIERENDE BANDEN, ZWARE BEATS, LUIDRUCHTIGE CONVERSATIES: OORZAAK VAN SLAAP-PROBLEMEN

De lawaaihinder waaraan bewoners 's nachts worden blootgesteld werd voor het eerst nauwkeurig geregistreerd via gespecialiseerde geluidsmetingen. Deze opnames waren dermate onrustwekkend dat een werkgroep met vertegenwoordigers van het BIM (Brussels Instituut Milieubeheer) en het schepencollege

“De hamvraag was: Welke invloed heeft mijn wijk op mijn gezondheid?”

van Schaarbeek zich nu buigt over mogelijke toekomstige acties.'

Alle info over het project 'Brabantwijk Beweegt' in tekst, beeld en geluid wordt levend gehouden op de blog www.brabantwijkboug.be

(*) Al meer dan 25 jaar neemt Samenlevingsopbouw Brussel het op voor minder geboede Brusselaars en hun recht op de stad. Via verschillende opbouwprojecten op het gebied van wijkontwikkeling en armoedebestrijding wordt er samen met maatschappelijk kwetsbare groepen gewerkt aan de verbetering van hun leef- en woonsituatie.

Woonzorgzones: nieuwe initiatieven 2009

In 2007 al kreeg het concept van de woonzorgzones in Brussel concreet vorm. Dit concept, een samenwerking tussen Vlaamse Gemeenschap en VGC, voorziet op lange termijn 33 zogenaamde woonzorgzones in het Brussels gewest. In die zones worden voorzieningen uitgebouwd die senioren en andere doelgroepen (bijv. personen met een handicap) in staat moeten stellen om zo lang mogelijk thuis of tenminste in hun vertrouwde omgeving te blijven. Het kan gaan om lokale dienstencentra, dagcentra, rusthuizen, aanleunwoningen ... Ook (para)medische partners zoals huisartsen en thuisverpleegkundigen werken mee in de woonzorgzones.

De VGC wil, samen met de Vlaamse Gemeenschap, de woonzorgprojecten verder ontwikkelen. De motor voor de uitbouw van de woonzorg is het Kenniscentrum Woonzorg Brussel, dat subsidies krijgt van zowel de Vlaamse Gemeenschap als van de VGC. In 2009 werden onder meer de volgende initiatieven (verder) ontwikkeld:

- Het Kenniscentrum heeft samen met 'ENTER' (Vlaams expertisecentrum Toegankelijkheid) en de VUB een 'Actieplan levensloopbestendig wonen' uitgewerkt, met aandacht voor woningaanpassing en eenvoudige domoticaoplossingen. Zo werden categorieën opgesteld voor de toe- en doorgankelijkheid van woningen, afgestemd op de

stedebouwkundige normen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daarnaast kwam er een overzicht van alle subsidiemogelijkheden waarop personen een beroep kunnen doen bij de aanpassing van de woning. In de Begijnenstraat in Sint-Jans-Molenbeek loopt een proefproject om de woonomgevingsaspecten

die moeten aangepast worden, in kaart te brengen.

- In diezelfde Begijnenstraat in Sint-Jans-Molenbeek werd de verbouwing aan (woonzorg)appartementen afgerond: het intergeneratieel geïntegreerd wonen werd hier een feit, in samenwerking met De Lork, een begeleidingstehuis voor volwassenen met een verstandelijke handicap.

- Ook de uitbouw van de woonzorgzone in Evere kreeg in 2009 concreet vorm. Het Woon- en Zorgcentrum Sint-Jozef werkt er aan een uitbreiding met 30 bedden voor dementerende ouderen. Daarnaast bereidt het centrum de creatie voor van een woonzorgzone met een zorgknooppunt (de eigen lokale coördinatie en de afstemming van de aangeboden diensten) en 30 assistentiewoningen (aanleunwoningen bij een woonzorgcentrum) op de campus van het bestaande rusthuis.

- Verder was er een studie over de Brusselse thuiszorg, waarvan de eerste resultaten werden bekendgemaakt in november 2009.
- In samenwerking met Tracé Brussel, VDAB, Actiris, Familiehulp, Solidariteit voor het Gezin, het sociaal

fonds, werkgeversorganisaties en de betrokken initiatiefnemers kwam een programma tot stand voor opleidings- en tewerkstellingstrajecten. Dat resulteerde in het najaar van 2008 al in een concrete planning en samenwerkingsafspraken. In november 2009 ging een eerste opleiding polyvalent verzorgende/zorgkundige van start.

Daarnaast kwam er een beroep-filmpje dat de opleidingspartners kunnen gebruiken om kandidaten een duidelijk beeld te geven van het beroep van zorgkundige. Het filmpje is ook nuttig tijdens de opleiding zelf.

De instrumenten voor het screenen van kandidaat-zorgkundigen werden in het najaar van 2009 uitgewerkt. Er kwam ook een overzicht van welke vacatures voor zorgkundige via welke kanalen kenbaar worden gemaakt. Op basis hiervan zal met de werkgevers bekeken worden hoe de toeleiding van kandidaten vlotter kan.

- Tot slot kwam er een samenwerkingsakkoord tot stand tussen het Kenniscentrum Woonzorg, het Brussels Overleg Thuiszorg en het Brussels Overleg Dienstencentra om taken en opdrachten op elkaar af te stemmen.

Lokale dienstencentra als draaischijf van lokale woonzorg

Belangrijke partners in de woonzorgzones zijn de lokale dienstencentra. Deze centra organiseren allerlei activiteiten en bieden dienstverlening met als doel buurtbewoners zo lang mogelijk zelfstandig en kwaliteitsvol thuis te laten wonen.

WAARHEEN MET DE BRUSSELSE DIENSTCENTRA?

Op 18 maart 2009 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzorgingen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers. Voor de lokale dienstencentra in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad zijn er specifieke erkenningsvoorwaarden: dit decreet bepaalt dat de lokale dienstencentra moeten voldoen aan een aantal criteria op het gebied van te bereiken doelgroep, hulp- en dienstverlening, openingsuren, kwaliteit, infrastructuur, ligging, geografische verspreiding en bereikbaarheid.

Afhankelijk van de schaalgrootte van het lokaal dienstencentrum, de inbedding in een groter geheel, het aantal personeelsleden, hun statuut en opleidingsniveau, uitgebouwde samenwerkingsverbanden, infrastructuurele

niet evenwichtig verspreid zijn over het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Naar aanleiding van deze ontwikkelingen en vaststellingen werd in 2008 al een Brusselse Ondersteuningscel Dienstencentra (BOD) opgericht binnen de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR). De eerste opdracht van de BOD was om in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en in nauw overleg met alle lokale dienstencentra een strategisch plan te maken. Dat plan moest een optimalisering en verdere ontwik-

keling van de werking van de lokale dienstencentra voorbereiden. Ultieme doelstelling was om te komen tot een regionale spreiding van het aanbod over het gehele gewest, een optimalisatie van de kwaliteit van de werking, een verhoging van het aanbod en de ontwikkeling van een meer vraaggestuurde werking.

In het voorjaar van 2009 heeft het BOD een voorstel van nieuw organisatiemodel afgerond met als titel 'Waarheen met de Brusselse dienstencentra?' De inhoudelijke voorstellen werden verder verrijkt na overleg tussen het bevoegde collegelid, het BOD en de lokale dienstencentra zelf. Zij vormen de basis voor een nota aan het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het voorjaar van 2010.

ANDERE INITIATIEVEN IN 2009

De gemeenschapscentra Den Dam (Oudergem), Kontakt (Sint-Pieters-Woluwe) en Wabo (Watermaal-Bosvoorde) stelden vast dat hun doelpubliek sterk verouderd is dat het toenemende welzijnsnoden en zorgvragen heeft. Daarom hebben zij

'BABOES': de eerste Brusselse speel- en ontmoetingsplek voor de allerkleinsten én hun ouders

Het Vlaamse beleid hecht steeds meer belang aan opvoedingsondersteuning: de ondersteuning van ouders bij de opvoeding van hun kinderen.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie wil in Brussel een voortrekkersrol spelen op dit gebied.

Daarom is de VGC gestart met het project 'Opvoeden in Brussel': enerzijds een onderzoek naar het reeds bestaande aanbod opvoedingsondersteuning en daarnaast de voorbereiding en begeleiding van nieuwe initiatieven.

Het onderzoek werd uitgevoerd door de Gentse Universiteit, samen met

het Expertisecentrum Opvoeding en Kinderopvang (VBJK) en het Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang (VCOK). Uit de studie bleek dat de steun die ouders of familie elkaar geven, een van de belangrijkste vormen van opvoedingsondersteuning is. Die vorm van sociale steun heeft rechtstreeks effect op het welzijn van het kind

en de ouders. Opvoedingsonzekerheid hoort immers bij het normale opvoedingsproces, en door elkaar te ontmoeten kunnen ouders bij elkaar steun vinden en kunnen ze opvoedingspraktijken uitwisselen. Het is bovendien de enige vorm die universeel is: bij elkaar te rade gaan en elkaar steunen bestaat in alle culturen.

CHRISTINE FAURE is coördinator in 'Baboes', de speel- en ontmoetingsplek voor Brussels allerkleinsten

Baboes omschrijft zichzelf als 'een oase in de stad voor kinderen van 0 tot 4 jaar'. En dat beeld klopt volledig met de werkelijkheid: gezellige ruimtes met licht houten meubels, een babyhoekje, een ballenbad, een keuken, aantrekkelijk speelgoed, een veranda die de buitensfeer oproept ... nodigen uit om hier een tijdje te verblijven. Christine Faure is coördinator van Baboes, de eerste speel- en ontmoetingsplek voor Brussels allerkleinsten en hun ouders.

'Sleutelwoorden hier zijn laagdrempeligheid, vrijheid en al wat zich in het hier en nu aandient. Onze werking is gratis en ouders moeten niet op voorhand inschrijven. We registreren enkel de naam en leeftijd van het kind en of ze in de buurt wonen. Bij een eerste bezoek vragen we hen hoe ze Baboes hebben leren kennen. Ouders en kinderen zijn welkom op vier momenten in de week: twee keer in de voormiddag, hier komen vooral ouders op af die niet buitenshuis werken en één keer tot 18 u., waardoor ouders die hun kinderen na school afhalen even kunnen binnenspringen. En ten slotte op zaterdagochtend, dan komen soms hele gezinnen langs.

Baboes verschilt fundamenteel van de klassieke kinderopvang. Wat wij

haar werk. Ouders blijken echte ambassadeurs te zijn. In ongeveer 90% van de gevallen komen ouders uit de buurt. Als ze van verder komen, is het omdat ze via kennissen over Baboes hebben gehoord of het concept al kennen.

Om de moeilijkst te bereiken doelgroepen over de drempel te halen, werkten we samen met organisaties zoals bon vzw (*Brussels onthaalureau, nvdr.*) of het Regionaal Integratiecentrum Foyer: zij komen een keertje met de ouders langs in Baboes, buiten de openingsuren, met de bedoeling dat ouders later zelf de weg zouden vinden. Mensen komen om heel uiteenlo-

“Mensen van uiteenlopende sociale klassen vinden mekaar hier en niemand weet op voorhand wie op een bepaalde dag zal opdagen. We zijn hier soms getuige van ontluikende vriendschapsbanden of we horen dat sommige ouders na een ontmoeting hier, verder onderling afspreken.”

pende redenen: sommige ouders willen hun kind letterlijk af en toe wat meer speelruimte geven, als ze thuis zelf maar weinig ruimte hebben. Bij andere ouders gaat het vooral over het sociale aspect: zij willen hun kinderen vertrouwd maken met het omgaan met andere kinderen als voorbereiding op het kinderdagverblijf of de kleuterschool. Of ze hebben

vragen in verband met de opvoeding, bijvoorbeeld: 'wanneer ga ik over op vaste voeding?'

Aangezien de begeleiders nooit de expertenrol opnemen, betrekken ze de andere ouders bij deze vraag en komt het antwoord uit de groep. Het is eigen aan de grootstedelijke context dat bepaalde gezinnen zich makkelijk geïsoleerd voelen. In de bestaande initiatieven van opvoedingsondersteuning ontbrak het stimuleren van informeel contact tussen ouders onderling. Mensen van uiteenlopende sociale klassen vinden mekaar hier en niemand weet op voorhand wie op een bepaalde dag zal opdagen. We zijn hier soms ge-

bleemloos hun manier van communiceren. Indien nodig, communiceren we met sommige ouders in het Frans of het Engels. Baboes is de eerste en voorlopig de enige Nederlandstalige ontmoetingsplaats in Brussel. De Franstaligen kennen al zo'n 25 jaar een traditie van 'Maisons Vertes'. Ook in Vlaanderen is er een beweging op dit terrein aan de gang. Door het zichtbare succes van Baboes in het centrum van Brussel wordt intussen dichtbij uitgekeken naar locaties voor nieuwe ontmoetingsplaatsen verspreid over het Brussels hoofdstedelijk gewest. Baboes is operationeel sinds half mei

We krijgen hier uiteraard ouders van alle mogelijke taalachtergronden over de vloer. De begeleiders spreken de kinderen aan in het Nederlands. De kinderen onderling vinden pro-

begeleiding. De werking van de ontmoetingsplaats is niet probleem- of doelgericht. Iedereen is welkom. De bedoeling is om alle gezinnen met kinderen tussen 0 en 4 jaar uit de buurt erbij te betrekken, de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren en de sociale cohesie te bevorderen.

In 2008 werden de ontmoetingsplaatsen voorbereid. In 2009 ging 'Baboes' open, de eerste ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders, aan de Vlaamse Steenweg 161 in 1000 Brussel, in de onmiddellijke omgeving van kinderdagverblijven en scholen.

www.baboes.be

Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad - OVALLO 'Bruggenbouwers'

Ondanks heel wat inspanningen blijken veel mensen uit de verschillende gemeenschappen in Brussel (in het bijzonder de meest kwetsbaren onder hen) de weg naar het reguliere welzijns- en gezondheidsaanbod niet te vinden. Daarom startte het Overlegplatform Allochtone Ouderen (OVALLO) in 2008, op vraag van de VGC, met het proefproject 'Bruggenbouwers'. Door de aanstelling van twee deeltijdse 'bruggenbouwers' met een verschillende etnisch-culturele achtergrond wil de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) mensen wegwijs maken in en toelieden naar de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen.

Deze 'bruggenbouwers' zijn personen die dicht bij de doelgroep staan en die expertise hebben opgebouwd over interculturaliseringsprocessen. De bruggenbouwers moeten geen experts worden in de domeinen welzijn en gezondheid. Zij kunnen daarvoor een beroep doen op de kennis binnen de BWR. Bruggenbouwers vormen in de eerste plaats een essentiële schakel tussen de doelgroepen en de bestaande diensten en/of voorzieningen. Zij willen letterlijk 'bruggen bouwen'. Vooral in de sectoren personen met een handicap, ouderen en thuiszorg zijn de instellingen weinig of niet voorbereid op de instroom van doelgroepen met een verschillende etnisch-culturele achtergrond.

Het is de bedoeling dat de bruggenbouwer binnen de verschillende gemeenschappen in Brussel op zoek gaat naar vertrouwenspersonen, die vrijwillig 'ambassadeur' voor hun

gemeenschap willen zijn. De bruggenbouwer ondersteunt deze ambassadeurs en biedt hen alle nodige informatie over de bestaande welzijns- en gezondheidsinstellingen. Op zijn beurt zorgt de ambassadeur, als vertrouwenspersoon voor zijn gemeenschap, voor informatieverspreiding in zijn eigen leef- en werkomgeving. De communicatie met de doelgroep gebeurt hoofdzakelijk via mond-tot-mondreclame en door fysieke aanwezigheid op het terrein. Zo wordt niet alleen de informatiedoorstroming maar ook de informatieverspreiding bevorderd. Om hun opdracht goed te kunnen uitvoeren, moeten de ambassadeurs voldoende ondersteuning, omkadering en vorming krijgen. In 2009 werden 4 kernen van ambassadeurs gevormd in Schaarbeek, Brussel, Anderlecht en Sint-Jans-Molenbeek. In totaal volgen 74 personen een traject tot ambassadeur.

Het project 'Bruggenbouwers' is een initiatief van de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad, die het regionaal overleg en de regionale samenwerking in de welzijns- en gezondheidssector organiseert en ondersteunt. 'Bruggenbouwers' kreeg vorm binnen het Overlegplatform Allochtone Ouderen, een samenwerkingsinitiatief van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en personen die zich inzetten voor een betere dienstverlening aan (oudere) Brusselaars van allochtone afkomst in het hoofdstedelijk gewest. De VGC wil ook in de toekomst de toegankelijkheid en de interculturalisering van de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen bevorderen, in samenwerking met de BWR en andere partners.

Gesprek met FADMA BELLAGHMOUCH, projectmedewerker vzw Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (Ovallo) en met RKIA TIAR en SALIHA BAHHODAH, ambassadeurs in Anderlecht

Mensen uit de verschillende gemeenschappen in Brussel wegwijs maken in de reguliere welzijns- en gezondheidsvoorzieningen: dat is de hoofddoelstelling van het project 'Bruggenbouwers' dat de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR) in samenwerking met OVALLO (Overlegplatform Allochtone Ouderen) in 2008 opstartte. Want, zo blijkt, heel wat mensen weten niet van het bestaan van die voorzieningen en, omgekeerd, de diensten weten vaak niet hoe bepaalde doelgroepen te bereiken. Daarom stelde de BWR-OVALLO twee 'bruggenbouwers' aan die de schakel moeten vormen tussen de doelgroepen en de voorzieningen. De twee bruggenbouwers werken op hun beurt met vrijwillige ambassadeurs, vertrouwenspersonen in de verschillende Brusselse gemeenschappen die hun informatie doorgeven en verspreiden.

Wij gingen praten met Fadma, een van de twee bruggenbouwers, en met Rkia en Saliha, ambassadeurs in Anderlecht.

'Ik heb jarenlange ervaring op het terrein, onder andere gedurende 8 jaar in het lokaal dienstencentrum Forum', vertelt Fadma. 'Samen met mijn collega-projectmedewerker Hassan en projectcoördinator Kathleen werkten we een informatietraject uit voor de ambassadeurs. Bedoeling is dat wij de ambassadeurs voldoende bagage meegeven, zodat zij in hun eigen werk- en leefomgeving op vragen en noden kunnen inspelen.'

Door het feit dat Hassan en ikzelf dicht bij de doelgroep staan, de nodige werkervaring hebben en er bovendien een reële nood is bij de doelgroep, was het voor ons niet moeilijk om de juiste kanalen aan te boren voor de 'recrutering' van gemotiveerde ambassadeurs. We hebben deze mensen gewoon persoonlijk aangesproken. Momenteel zijn er vier groepen van ambassadeurs, die telkens één geografisch afgebakende zone bestrijken. De zones werden gekozen omwille van haalbaarheidsredenen, praktische overwegingen, maar vooral om de link met lokaal en Algemeen Welzijn en bijgevolg mogelijke toekomstpistes voor het project te garanderen.'

Per zone zijn er gemiddeld 15 vrijwillige ambassadeurs. Allemaal krijgen ze een informatiepakket en de nodige tussentijdse ondersteuning: ze volgen een cyclus van 8 informatiedagen (tussen oktober en mei) en krijgen daarna een getuigschrift. Gedurende die 8 dagen worden de verschillende welzijnsthema's onder de loep genomen. We zijn altijd te gast bij één organisatie, bijvoorbeeld een lokaal dienstencentrum. In de voor-

middag wordt eerst het theoretische kader geschetst, waarna twee initiatieven zich voorstellen. Vervolgens gaan we in de namiddag op stap in de gemeente om een bezoek te brengen aan een aantal andere initiatieven. We merken dat we spontaan de medewerking krijgen van de reguliere diensten.

De thema's die tijdens de vormingscyclus onder andere aan bod komen, zijn de grote onthaalpunten, sociale uitsluiting en materiële hulp, gezondheid, senioren, personen met een handicap, kinderen en jongeren. De cyclus eindigt met een reflectievorming, waar voldoende tijd wordt voorzien voor uitwisseling tussen de verschillende zones.

Rkia en Saliha zijn ambassadeurs in de zone Anderlecht. Hoe kwamen zij in aanraking met dit project?

'Ik ben al jarenlang als vrijwilliger actief bij KAV-Intercultureel en Kind en Preventie', vertelt Rkia. 'Fadma heeft me gecontacteerd en vroeg of ik niet geïnteresseerd was om deze vorming te volgen. Ik heb geen minuut geargeld omwille van de grote relevantie.'

Saliha heeft Fadma ontmoet in de moskee van Anderlecht, waar ze als vrijwilliger werkt: 'Fadma was er toen uitgenodigd door de imam om het project 'Bruggenbouwers' voor te stellen en ik was meteen enthousiast', vertelt ze. Fadma benadrukt dat het voor de bruggenbouwers heel belangrijk is

“Maar toch merken we dat mensen die plots in nood zijn, eigenlijk niet weten waar en bij wie ze terecht kunnen. Het project wil de hulpvrager zo dicht mogelijk bij de informatie brengen.

ambassadeurs te selecteren die de informatie niet voor zich houden, maar wel degelijk verder doorgeven. 'Maar we vonden vrij snel een groep gemotiveerde geïnteresseerden,' voegt ze eraan toe, 'we merkten echt een enorme 'dorst' bij de beoogde doelgroepen om zich hiervoor in te schrijven.'

Hoe komt het volgens hen dat de drempel naar de bestaande welzijns- en gezondheidsvoorzieningen voor bijvoorbeeld allochtonen zo hoog is? 'De diensten beschikken heel vaak over een gedegen documentatie over de thematiek waardoor ze werken,' legt Fadma uit, 'er worden ook kwaliteitsvolle websites en brochures aangemaakt. Deze organisaties en initiatieven zoeken naar manieren om hun dienstverlening op de best mogelijke manier bekend te maken. Maar toch merken we dat mensen die plots in nood zijn, eigenlijk niet weten waar en bij wie ze terecht kunnen. Het project wil de hulpvrager zo dicht mogelijk bij de informatie brengen.'

Rkia bevestigt het verhaal van Fadma: 'Mensen kennen de informatie niet en vinden de diensten niet. Zo zag ik onlangs een man op straat verkleumen. Ik sprak hem aan want vond dit triest om te zien en ik heb hem de weg getoond naar het OCMW. Of iemand anders was op zoek naar betaalbare computerlessen in de buurt en ik kon hem een paar adressen en telefoonnummers doorgeven. Eigenlijk worden alle mogelijke vragen gesteld. Zelf werkte ik jarenlang als kinderverzorgster en ik merk dat er heel veel vragen zijn naar informatie over gezondheid. Rond kanker bijvoorbeeld heerst veel ongerustheid: hoe krijgt men kanker? Hoe kunnen we het voorkomen? Oudere allochtonen of mensen zonder papieren hebben dan weer dikwijls vragen over nieuwe evoluties in hun situatie. Het gebrek aan kennis van de taal vormt soms een hinderpaal.'

'Tijdens samenkomsten van vrouwen (thuis, moskee ...) gaat het onderling vaak over problemen waar ze mee te kampen hebben,' voegt Saliha eraan toe. 'Dit zijn de momenten bij uitstek waarop informatie wordt uitgewisseld.'

Als ambassadeur moet je vooral een luisterend oor hebben voor de moeilijkheden van mensen en houden van persoonlijk contact met mensen in de buurt om hen te informeren indien nodig. Ambassadeurs zijn eigenlijk mensen die het leggen van contact, het be-

reidwillig meedenken, ook al op een spontane manier op zich namen, vooraleer er sprake was van dit project. Het project stelt ons in staat om onze kennis en vaardigheden nog te vergroten om deze rol op te nemen.

En hoe ziet de toekomst van het project 'Bruggenbouwers' eruit?

'De vorming loopt in mei 2010 ten einde en op de laatste bijeenkomst zullen de verdere voortgang en verwachtingen worden voorgesteld,' legt Fadma uit. 'Het project wordt momenteel financieel ondersteund tot augustus 2010. Om het werk van de ambassadeurs te kunnen bestendigen hopen we natuurlijk op een verlenging', besluit ze.

Uitbreiding buitenschoolse opvang

In 2009 liepen dagelijks 24.106 Brusselse kinderen school in een Nederlandstalige basisschool, 10.097 van hen zijn kleuters. Veel kinderen blijven na de schooluren in de naschoolse opvang op school. De plaatsen in de initiatieven buitenschoolse opvang (IBO) zijn immers beperkt.

Sinds enkele jaren neemt de VGC initiatieven om het aantal plaatsen in de buitenschoolse opvang te verhogen, door de uitbreiding van bestaande en de opening van nieuwe IBO's. Dat wordt mogelijk gemaakt door middelen uit het Stedenfonds te koppelen aan het gewestelijk kinderopvangplan en de gemeentelijke wijkcontracten.

In samenwerking met lokale voorzieningen en gemeenten werden in de loop van 2008 en 2009 zes nieuwe gebouwen gevonden voor buitenschoolse kinderopvang, onder andere in het kader van de wijkcontracten. Vanuit het gewestelijk kinderopvangplan werden 24 extra gesubsidieerde contractuele personeelsleden toegewezen voor de coördinatie en de kindbegeleiding van de bijkomende plaatsen. De VGC nam, in afwachting van erkenning en subsidiëring door Kind en Gezin Vlaanderen, de werkkosten van de initiatieven op zich via Stedenfondsmiddelen.

Door deze intensieve samenwerking tussen de VGC, lokale voorzieningen en andere overheden, zagen 6 projecten het licht:

- een nieuw IBO 'De Rivieren' in Ganshoren (i.s.m. vzw de Rivieren en de gemeente)

- de uitbreiding van IBO 'De Verliefde Volk' met een tweede vestigingsplaats in de Havenwijk, Sint-Jans-Molenbeek (vzw De Welvaartkopen, sluit aan bij het wijkcontract Maritiem)
- de uitbreiding van IBO 'Ket in Kuregem' met een tweede vestigingsplaats in de Lemmenswijk, Anderlecht (vzw Vlaams Gemeenschapsbeleid Anderlecht, sluit aan bij het wijkcontract Scheikundige)
- de uitbreiding van IBO 'De Buiteling' met een tweede vestigingsplaats in de Rouppewijk, centrum Brussel (vzw De Buiteling i.s.m. Sint-Jorisbasisschool)
- de uitbreiding van IBO 'Sapperdeboere' (vzw Familietehuis i.s.m. de gemeente)
- de uitbreiding van IBO 'De Puzzel' (vzw Komma i.s.m. de gemeente)

De uitbreiding en de opening van de IBO's gebeurde in nauwe samenwerking met scholen en vrijetijdsmilieus. Centraal staat een laagdrempelige en buurtgerichte werking waar kinderen na de schooluren tot rust kunnen komen of kunnen deelnemen aan activiteiten. Ook op snipperdagen en tijdens de schoolvakanties kunnen kinderen in een IBO terecht voor een fijne vrije tijd.

Halfweg 2009 deed Kind en Gezin, op vraag van de VGC en met de restmiddelen uit het Vlaamse actieplan 'ocasionale en flexibele opvang', een oproep voor nieuwe gesubsidieerde plaatsen buitenschoolse opvang in Brussel. Eind 2009 kregen bijna alle door de VGC opgestarte projecten een principiële erkenning door Kind en Gezin. Door deze erkenning neemt Kind en Gezin de financiering op zich en zijn de initiatieven zeker van hun toekomst.

In totaal steeg de erkende capaciteit in IBO's in december 2009 met 184 kindplaatsen. Enkele projecten, zoals de uitbreiding van IBO 'De Puzzel' in Jette en de prospectie voor een nieuwe werking in Vorst, worden verder ondersteund met Stedenfondsmiddelen in afwachting van hun erkenning door Kind en Gezin.

Bij de overname van de subsidiëring door Kind en Gezin investeert de VGC de vrijgekomen middelen uit het Stedenfonds in de opstart van weer nieuwe kinderopvangprojecten.

PERSONEEL EN HRM

Inleiding

De directie Personeel en HRM (Human Resources Management) stuurt het personeelsbeleid en -beheer van de VGC-administratie. Ze ondersteunt de werking van de andere directies van de VGC.

Ze zorgt er meer bepaald voor dat die allemaal over het nodige aantal medewerkers beschikken, en dat die medewerkers de vereiste competenties

hebben, zodat ze hun opdrachten en de beleidsopdrachten van het college kunnen realiseren.

De kernactiviteiten van de directie Personeel en HRM situeren zich rond de drie HR-processen 'instroom', 'doorstroom' en 'uitstroom'.

Het competentie management vormt de basis van het personeelsbeheer en

-beleid van de VGC. Met 'competenties' bedoelen we: eigenschappen van een medewerker, die zich vertalen in observeerbaar of meetbaar gedrag. Het competentie management is een instrument waarmee de directie Personeel en HRM richting kan geven aan de selectie van medewerkers, aan hun ontwikkeling en hun beoordeling.

Voltijdse tewerkstelling verdeeld over een kortere werkweek

De Vlaamse Gemeenschapscommissie vindt het belangrijk dat haar personeelsleden hun professionele leven goed kunnen combineren met hun privé- of gezinsleven.

Zo bestaan er uiteenlopende verlofvormen als 'verlof voor deeltijdse prestaties' of 'verlof voor loopbaanonderbreking'. De personeelsleden kunnen dan hun functie deeltijds uitvoeren, hun loon is in overeenstemming met de prestatietijd.

Het nieuwe personeelsplan voorziet extra mogelijkheden om de combinatie werk en privé/gezin te verbeteren. Eén van die maatregelen is de 'voltijdse tewerkstelling verdeeld over een kortere werkweek'. Dankzij deze maatregel kunnen personeelsleden een voltijdse tewerk-

stelling spreiden over 4,5 of 4 dagen per week, of 9 dagen over 2 weken. Deze uurroosters hebben voor beide partijen voordelen: de organisatie kan voltijds een beroep doen op het personeelslid en het personeelslid behoudt een voltijds loon terwijl hij of zij toch niet elke dag aanwezig moet zijn.

Voorwaarde is wel dat de dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschapscommissie verzekerd blijft. Daarom is dit stelsel een 'gunst' voor de personeelsleden (en geen 'recht'). De goede werking van een (algemene) directie mag immers niet in het gedrang komen.

KIEZEN VOOR DE KORTERE WERKWEEK

Sinds januari 2010 kunnen VGC-werknemers kiezen voor een systeem van voltijdse tewerkstelling, maar verspreid over een verkorte werkweek: ze kunnen bijvoorbeeld 9 dagen werken gespreid over twee weken, of 4,5 dagen per week. Het is een van de maatregelen die de VGC

neemt om de combinatie werk/privé voor haar werknemers te vergemakkelijken.

We polsten bij twee VGC-medewerkers naar hun drijfveren om voor dit werkregime te kiezen.

TIJL DE COOMAN,

adjunct van de directeur, algemene directie Onderwijs en Vorming

Ik pendel dagelijks van en naar Gent. Dus ik kom na een werkdag ten vroegste rond 18 u. in Gent aan. Veel tijd om een aantal praktische zaken te regelen zoals inkopen, bankzaken enzovoort blijft er dan niet over, zeker niet als je nog een hobby hebt of iets met vrienden wil doen.

Nu heb ik om de 14 dagen op vrijdag vrij. Het is niet zo dat ik een duidelijk plan voor ogen heb. Ik wil alle praktische zaken zoals winkelen, op-

je collega's en je leidinggevende, heeft dit systeem geen invloed op de dienstverlening.

Ik werk de meeste dagen nu iets langer, maar als ik dat wil kan ik nog steeds via kredieturen of bijzondere prestaties eens een dagje vroeger stoppen of later beginnen. Het langere werken vind ik niet erg, ik heb zelfs de indruk dat dit mij in mijn werk iets rustiger maakt.

“Het langere werken vind ik niet erg, ik heb zelfs de indruk dat dit mij in mijn werk iets rustiger maakt.”

ruimen, naar de dokter ... op vrijdag bundelen, om daarna te kunnen genieten van een 'echt' weekend. Niets 'moet' dan nog op zaterdag. Bij de dienst Eigen Onderwijsinstellingen zijn we met 2 collega's die voor dit systeem hebben gekozen. Als je goede afspraken maakt met

Ik heb meteen gereageerd toen ik over deze mogelijkheid hoorde. Het is echt een unieke kans die de VGC ons als werkgever biedt. Binnen mijn kennisgeving heb ik nog niet vaak gehoord over werkgevers die deze mogelijkheid geven aan hun werknemers.

ELS LATRUWE, assistent, directie Personeel en HRM

Ik woon vrij ver van Brussel en ik ben altijd vroeg op kantoor om de files voor te zijn. Eigenlijk heeft dit systeem alleen maar voordelen voor mij. Mijn loon blijft dat van een voltijdse tewerkstelling en ook op vlak van pensioen verandert er niets. Ik heb gekozen voor een wekelijkse vrije woensdagmiddag. Daardoor kan ik dat moment samen met mijn

aangezien wij eerder als back-office fungeren. Van onze directie deden 4 personeelsleden de aanvraag bij onze directeur. Ik kijk er niet tegen op om langere werkdagen te maken. Aangezien de werkweek bij de VGC een 36,5 uren-week is, komen er per dag slechts 36 minuten bij voor mij. Ik heb geen moment getwijfeld

“Ik heb gekozen voor een wekelijkse vrije woensdagmiddag. Daardoor kan ik dat moment samen met mijn zontje doorbrengen, die nu op de lagere school zit.”

zontje doorbrengen, die nu op de lagere school zit. Omdat het over een gunstmaatregel gaat (en geen 'recht', n.v.d.r.), werd deze aanvraag met mijn diensthoofd bekeken. Mijn werk laat het toe om voor dit systeem te kiezen,

om in dit systeem in te stappen. Ik heb weliswaar gekozen voor een inschrijving gedurende 6 maanden, om voor mezelf te kunnen evalueren hoe het me bevalt. Maar ik weet nu al zeker dat ik dit graag wil blijven doen.

Motiverende loopbaanmogelijkheden in de VGC

‘Maximale doorstromingskansen en meer loopbaanmogelijkheden bieden aan de eigen personeelsleden’: dat is een van de belangrijkste uitgangspunten van het nieuwe personeelsplan dat het VGC-college in november 2008 goedkeurde. De directie Personeel en HRM maakte daar in 2009 volop werk van, door het verbeteren van de mogelijkheden tot interne mobiliteit en door de organisatie van loopbaan- en wervingsexamens.

INTERNE MOBILITEIT

Interne mobiliteit betekent dat VGC-personeelsleden van functie kunnen veranderen en een andere functie kunnen uitoefenen, binnen hetzelfde niveau. Het nieuwe personeelsplan uit 2008 bepaalt dat alle vacante plaatsen binnen de administratie eerst moeten worden aangeboden aan de eigen personeelsleden via 'interne mobiliteit', dus voordat er extern vacatures worden uitgeschreven.

In de procedure voor interne mobiliteit speelt het 'competentiemanagement' een belangrijke rol. Met 'competenties' bedoelen we: eigenschappen van een medewerker, die zich vertalen in observeerbaar of meetbaar gedrag. Om een bepaalde functie te kunnen uitoefenen, moet een medewerker over bepaalde competenties beschikken. Die functiegebonden competenties worden getoetst tijdens de procedure voor interne mobiliteit. De VGC kiest voor dit systeem van interne mobiliteit omdat het dynamiek in de organisatie brengt. Het biedt nieuwe uitdagingen aan medewerkers en dat werkt motiverend. Bovendien kunnen we op die manier waardevolle medewerkers in de organisatie houden.

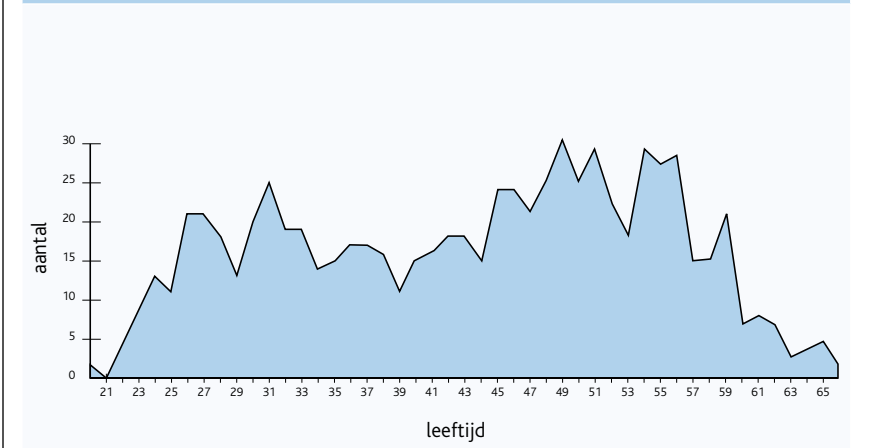
LOOPBAAN- EN WERVINGSEXAMENS

In 2009 werden er ook loopbaanexamens georganiseerd. Loopbaanexamens vormen een specifiek instrument voor loopbaanontwikkeling binnen een overheidsorganisatie. Zij

geven medewerkers de mogelijkheid om over te stappen naar een hoger niveau als zij slagen voor een bevorderingsexamen. Het afgelopen jaar konden onze vaste medewerkers en technici van niveau C deelnemen aan het bevorderingsexamen voor niveau B, en kregen de personeelsleden van niveau B de kans om mee te doen aan het bevorderingsexamen voor niveau A. Begin 2010 kunnen de assistenten en technisch assistenten van niveau D deelnemen aan het bevorderingsexamen voor technicus of medewerker niveau C.

In onze organisatie werken ook veel tijdelijke personeelsleden die nog niet de kans hebben gehad om deel te nemen aan wervingsexamens. In 2009 konden tijdelijke personeelsleden van niveau B deelnemen aan het algemeen aanwervingsexamen voor niveau B, dat tegelijkertijd met het bevorderingsexamen voor niveau B werd georganiseerd. De tijdelijke medewerkers van niveau C krijgen begin 2010 de kans om mee te doen aan het aanwervingsexamen voor technicus of medewerker niveau C.

LEEFTIJDSCURVE

PERSONEELSBESTAND				
kengetal	omschrijving	2007	2008	2009
personeelsomvang in personen op 31/12/xx	aantal personeelsleden in personen op 31/12/xx (incl. personeel met een startbaanovereenkomst - excl. kabinetten)	651	659	755
personeelsomvang in VTE* op 31/12/xx	aantal personeelsleden in VTE* op 31/12/xx	557,8	568,4	680,9
personeelsomvang in personen voor jaar 20xx	aantal personeelsleden in personen die in 20xx in dienst waren	719	727	833
man/vrouw verhouding in personen	aantal mannen t.o.v. aantal vrouwen in het personeelsbestand op 31/12/xx	M: 296 (45,3%) V: 382 (58,7%)	M: 266 (40,4%) V: 393 (59,6%)	M: 307 (40,7%) V: 448 (59,3%)
man/vrouw verhouding in VTE*	aantal VTE* mannen tov. aantal VTE* vrouwen in het personeelsbestand op 31/12/xx	M: 245,9 (44,1%) V: 311,9 (55,9%)	M: 251,7 (44,30%) V: 316,8 (55,7%)	M: 298,3 (44%) V: 380,6 (56%)
statuutratio	% statutaire personeelsleden t.o.v. het totale personeelsbestand op 31/12/xx	37,6% (245/651)	32,8% (216/659)	30,5% (230/755)
vergrijzing	% personeelsleden vanaf 55 jaar t.o.v. het totale personeelsbestand op 31/12/xx	14,4% (94/651)	14,3% (94/659)	15,1% (114/755)
hoogkwalificatie-ratio	% van de personeelsleden met een opleiding hoger onderwijs (niveau A en B) t.o.v. het totale personeelsbestand op 31/12/xx	42,2% (275/652)	42,9% (283/659)	42,3% (319/755)

* VTE= Voltijds equivalenten

DIVERSITEIT				
kengetal	omschrijving	2007	2008	2009
VROUWEN / MANNEN				
vertegenwoordiging vrouwen	aantal vrouwelijke personeelsleden t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12/XX	58,7% (382/651)	59,6% (393/659)	59,3% (448/755)
vrouwen binnen niveau A	% vrouwen binnen niveau A t.o.v. % vrouwen binnen de andere niveaus op 31/12/XX	A: 60,1% (104/173) overige: 58% (278/479)	A: 58,8% (107/182) overige: 60% (286/477)	A: 60% (108/180) overige: 62,6% (360/575)
vrouwen in managementfuncties	% vrouwen in managementfuncties (A3/A2L/A2A/A2M) op 31/12/XX	20% (1/5)	11,1% (1/9)	11,1% (1/9)
vertegenwoordiging mannen	aantal mannelijke personeelsleden t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12/XX	41,3% (269/651)	40,4% (266/659)	40,7% (307/755)
mannen binnen niveau A	% mannen binnen niveau A t.o.v. % mannen binnen de andere niveaus op 31/12/XX	A: 39,9% (69/173) overige: 42% (201/479)	A: 41,2% (75/182) overige: 40% (191/477)	A: 40% (72/180) overige: 40,8% (235/575)
mannen in managementfuncties	% mannen in managementfuncties (A3/A2L/A2A/A2M) op 31/12/XX	80% (4/5)	88,9% (8/9)	88,9% (8/9)
KORT GESCHOOLDEN				
vertegenwoordiging kort geschoolden	aantal personeelsleden met maximaal diploma lager secundair onderwijs (niveau D) t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12/XX	33,9% (221/652)	33,7% (222/659)	33,5% (253/755)
ERVAREN WERKNEMERS				
vertegenwoordiging ervaren werknemers	aantal personeelsleden ouder dan 45 jaar t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers) op 31/12/XX	49,5% (322/651)	49,8% (328/659)	51,5% (389/755)

De algemene directie Ondersteuning en Facility bundelt een aantal ondersteunende diensten van de VGC-administratie: de directies Financiën en Begroting, Personeel en HRM, Gebouwen en Patrimonium en de eenheid Facility. Zij ondersteunen de verschillende beleidsdirecties en nemen administratieve taken op zich. Op die manier kunnen de beleidsdirecties zich maximaal concentreren op hun inhoudelijke beleidsvoorbereidende, ondersteunende en uitvoerende taken.

De directies Personeel en HRM, Financiën en Begroting en Gebouwen en Patrimonium komen hieronder uitgebreid aan bod, met een aantal van de meest in het oog springende realisaties van het afgelopen jaar.

Speelplein of karaokeavond?

Straatfeest of Gay Parade?

Wim Vandekeybus of Theater Toone?

Wij kiezen voor Brussel

GEBOUWEN EN PATRIMONIUM

Inleiding

Op het gebied van infrastructuur ontwikkelt het VGC-college een ondersteunend beleid.

In samenwerking met de algemene beleidsdirecties doet de directie Gebouwen en Patrimonium studiewerk voor de ontwikkeling van het investeringsbeleid van de VGC. Dat

beleid steunt op twee pijlers: het renoveren en uitbouwen van de eigen infrastructuur, en het verlenen van investeringsubsidies aan derden. Beide elementen samen vormen het 'Investeringsplan 2005-2010', een meerjarenplan dat jaarlijks zijn neerslag vindt in de begroting en in de jaarplanning.

De uitbouw van het eigen patrimonium wordt geregistreerd vanuit de directie Gebouwen en Patrimonium: enerzijds door het ontwikkelen van nieuwbouw- en renovatieprojecten, anderzijds door het permanente gebouwtechnische beheer en de instandhouding van de bestaande eigendommen. Voor de facilitaire aspecten die

daarbij komen kijken, kan de directie rekenen op de eenheid Facility. Als het gaat over het verlenen van investeringsubsidies aan derden, verstrekt de directie Gebouwen en Patrimonium inhoudelijk en administratief-technisch advies, en dat op vraag van de algemene directies van de drie beleidsdomeinen.

GEBOUW 5 (G5)
werken - restauratie: gevels en deel interieur
werken - renovatie: deel interieur
functies - secretariaatsvleugel en leslokalen
bruto oppervlakte - 7.843m²

KROMME VLEUGEL (R)
werken - restauratie: gevels en deel interieur
werken - renovatie: deel interieur
functies - internaatgebouw
bruto oppervlakte - 1.600m²

OVERZICHT
totale kostprijs werken - 25.000.000 EUR
aanvang werken - 5 mei 2008
stand van zaken - werken in uitvoering
einde werken - 31 december 2010

STUDIE en UITVOERING
architect - Xaveer De Geyter architectenbureau bvba
restauratie - Barbara Van der Wee Architects bvba
ingenieur stabiliteit - Ney & Partners nv
ingenieur technieken - Studiebureau Boydens nv
projectmanager - Grontmij Brussels nv
veiligheidscoördinator - Abetec nv
controlebureau - AIB Vinçotte nv
aannemer - Strabag nv

KEUKENTOREN (K)
werken - nieuwbouw
functies - 8 leskeukens, 2 lesrestaurants, 1 restaurant en bijhorende voorzieningen zoals kleedkamers en economaat
bruto oppervlakte - 2.403m²

BOUWDOSSIER COOVI

Nieuwbouw en verbouwing Elishout-campus: een stand van zaken

Op 20 mei 2008 werd de eerste steen gelegd voor de grote nieuwbouw- en verbouwingswerken op de Elishout-COOVI-campus in Anderlecht. In het jaarverslag over 2008 kwam dit project uitgebreid aan bod. We beperken ons deze keer tot een tussentijdse stand van zaken aan de hand van foto's en technische informatie. Kijkt en oordeelt u zelf.

Het gaat enerzijds om een nieuwbouw: een keukentoren van 13 verdiepingen met 6 leskeukens, 2 lesrestaurants en 1 oefenrestaurant op de hoogste verdieping. Daarnaast maken ook de herinrichting en restauratie van een van de originele gebouwen van de Elishout-COOVI-campus deel uit van het project. Dit gebouw verrees in 1949 en heeft als uitloper van art deco en modernisme een belangrijke architecturale waarde. In het gerenoveerde gebouw zullen onder andere het internaat, leslokalen, het zelfbedieningsrestaurant en de administratie van de Elishout-instellingen worden gehuisvest.

Gedeeltelijke renovatie gemeenschapscentrum Elzenhof

Elzenhof, het gemeenschapscentrum van Elsene, is ondergebracht in drie monumentale herenhuizen aan de Kroonlaan.

De infrastructuur van het centrum voldeed niet meer aan de hedendaagse behoeften. Daarom werd een renovatieproject gestart om de toegankelijkheid, de gebruiksvriendelijkheid en de brandveiligheid van het gebouw te verbeteren.

Zo kwamen er een aantal nieuwe doorgangen en trappen die de overzichtelijkheid en de veiligheid vergroten. Een nieuwe lift verbetert de toegankelijkheid van het gebouw. Daarnaast werden nieuw sanitair en een nieuwe conciërgewoning ingericht. Een aantal lokalen kregen een opknappbeurt.

Het gaat om een gedeeltelijke renovatie, die in verschillende fasen verloopt. Op die manier ondervindt het gemeenschapscentrum zo weinig mogelijk hinder door de renovatie. Volgens de planning zijn de werken klaar in het voorjaar van 2010.

Bouwkost en studies, inclusief btw: 1,7 miljoen euro.

Aanpassing en oprissing van kinderdagverblijven

De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft 13 kinderdagverblijven in eigendom. In deze sector is er een voortdurende aandacht voor een stimulerende en kwalitatief hoogstaande leefomgeving voor de opvang van kinderen, met een bijzondere aandacht voor de veiligheid. Dat resulteert in steeds evoluerende reglementering, met strengere eisen voor lokalen die bestemd zijn voor kinderopvang.

De afgelopen jaren werd daarom een globaal plan uitgewerkt om de crèches die eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, aan te passen aan de hedendaagse behoeften en vereisten.

In het najaar van 2009 werd gestart met de daadwerkelijke uitvoering van dit plan. Naast een aantal bouwkundige verbeteringen worden ook technische installaties aangepakt: zo worden bijvoorbeeld verschillende liften volledig vernieuwd en komen er aanpassingen aan de elektrische installatie. Verder zorgen de brandbeveiliging en de verwarmings- en ventilatieinstallaties voor een significante verbetering van de veiligheid en het leefklimaat voor kinderen en personeel. Tot slot zullen nog een reeks schilderen- oprissingswerken worden uitgevoerd zodat deze kinderdagverblijven in de loop van 2010 met een nieuwe uitstraling kunnen functioneren volgens de hoogste kwaliteitseisen.

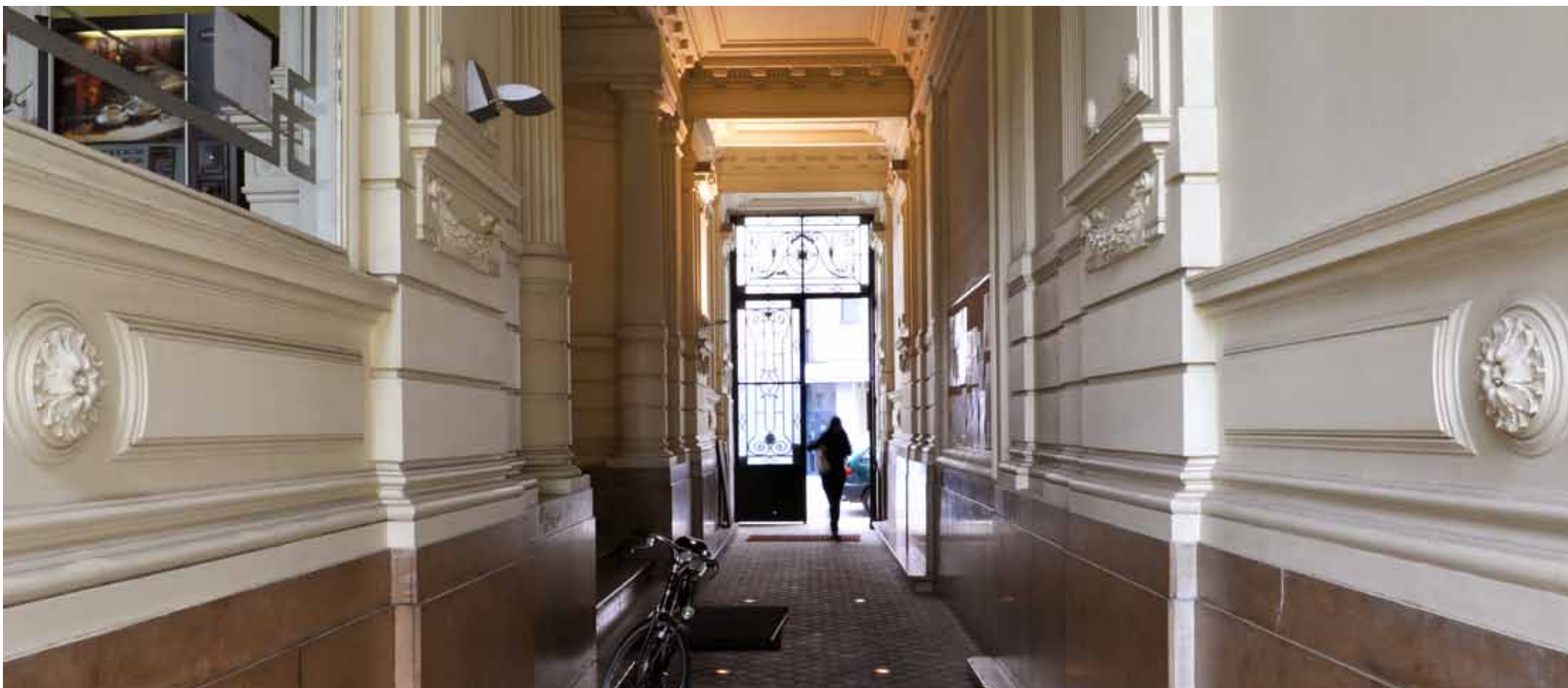
Totale bouwkost m.i.v. studies, inclusief btw: 1,1 miljoen euro.

GROOTSTE 'LOPENDE' (VER)BOUWDOSSIERS

Onderwijsinstellingen Elishout-COOVI bouwproject Campus	25.500.000,00
Gemeenschapscentrum Elzenhof gedeeltelijke renovatie	1.700.000,00
Gemeenschapscentrum De Kroon nieuwbouw zaal en renovatie	3.350.000,00
Gemeenschapscentrum Nekkersdal renovatie en nieuwbouw	4.380.000,00
Gemeenschapscentrum De Rinck restaurantie en nieuwbouw	6.050.000,00
Kinderdagverblijven aanpassingen en opfrissing	1.100.000,00

FACILITY

In januari 2009 werd het organisatieconcept van de VGC bijgestuurd, waardoor onder andere de entiteiten ICT en Communicatie werden opgeheven. Deze entiteiten staan nu onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de leidend ambtenaar.

Ook de entiteit Facility, die tot dan onder de directie Gebouwen en Facility viel, werd in 2009 opgeheven. Het facilitair beheer, de 'centrale aankoop', het beheer van de contracten en het beheer van de verzekeringen komen onder de rechtstreekse aansturing van de algemeen directeur Ondersteuning en Facility.

Hieronder een aantal kencijfers over Facility van het afgelopen jaar, met name gegevens over de aanvragen sport- en spelmateriaal en audiovisueel materiaal.

AANVRAGEN SPORT- EN SPELMATERIAAL 2009

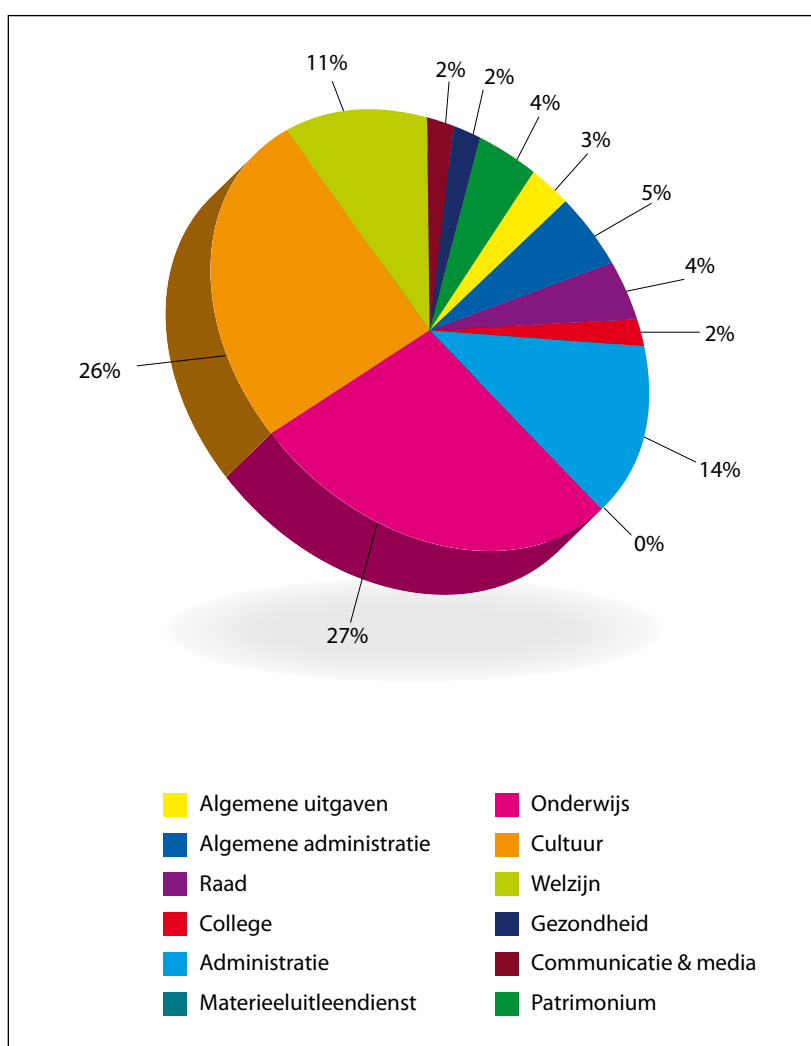
Sociaal-cultureel	70
Intern	198
Gemeenschapscentra	96
Onderwijs	172
Sportverenigingen	34
Jeugdverenigingen	91
Andere	81

AANVRAGEN AUDIOVISUEEL MATERIAAL 2009

Culturele verenigingen	266
Sportverenigingen	25
Jeugdverenigingen	140
Onderwijs	257
Gemeenschapscentra	175
Intern vgc	135
Andere /vzw	178

FINANCIËN EN BEGROTING

De medewerkers van de directie Financiën en Begroting staan in voor de efficiënte uitvoering van de financiële verrichtingen van de VGC en de voortdurende optimalisatie daarvan.

In 2009 stond daarnaast de invoering van het nieuwe subsidiereglement centraal. Dat reglement werd vertaald in een praktische leidraad en op intranet gepubliceerd met het oog op de toepassing ervan in 2010.

Belangrijke nieuwigheid in het subsidiereglement is het principe van de enveloppensubsidiëring: de toekenning van een globaal subsidiebedrag dat alle gesubsidieerde loon- en werkingskosten omvat en dat als één globaal bedrag ook moet verantwoord worden door de subsidiëerder. In het kader van de enveloppensubsidiëring moeten in 2010 aangepaste overeenkomsten gesloten worden met de subsidiëerders, waarin de band met de doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de beoogde resultaten worden opgenomen. Door de invoering van het nieuwe subsidiereglement zal ook worden nagegaan of de bestaande verordeningen en besluiten moeten worden aangepast.

Het afgelopen jaar werd ook de basis gelegd voor een gesystematiseerde uitvoering van financiële controles, onder meer door de aanmaak van een 'basiscontrole-sjabloon'. Dat sjabloon maakt het mogelijk om via ratio-analyse en basiscontrole-analyse (en zonder verificatie ter plaatse) een voldoende gefundeerd zicht te krijgen op de financiële toestand van een organisatie.

Naast deze financiële basiscontrole, die betrekking heeft op het geheel van de organisatie, werden er in het kader van de leidraad een aantal type-formulieren ontworpen voor de financiële en inhoudelijke opvolging van de toegekende subsidie.

Eén en ander leidde ook tot de aanmaak van een financiële databank met daarin de belangrijkste financiële gegevens van de balans en de resultatenrekening van de subsidiëerders.

Naast de politiek van subsidiëring van derden heeft de Vlaamse Gemeenschapscommissie ook een investeringsplan opgesteld voor de periode 2006 – 2010. De directie Financiën en Begroting staat in voor de financiële monitoring van dat plan. Dat wil zeggen dat de beleidsbeslissingen (begroting, rekening en individuele beslissingen) worden geregistreerd, zodat we op elk ogenblik een overzicht hebben van zowel de financiële bewerkingen als van de engagementen en de beschikbare middelen. Ook de financiële monitoring van het Stedenfonds vergt een voortdurende aandacht, onder meer voor een correct beheer van de middelen in functie van de verwachtingen van de doerende overheid.

Op het vlak van de begroting zette het college het beleid van de voorbije jaren voort. Dat beleid bestaat erin de tering naar de nering te zetten, dat wil zeggen: een begroting in evenwicht in te dienen, waarbij de bestedingen worden gerelateerd aan de beschikbare middelen.

Hierbij wordt ook altijd de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd met het oog op toekomstige verwachtingen. Zo legt de VGC reserves aan voor investeringen die op termijn moeten worden uitgevoerd en voor te verwachten kosten. Dat is erg belangrijk, onder meer om een buffer te hebben voor de stijgende pensioenlasten vanaf 2010.

GEGEVENS UIT DE BEGROTING 2009 VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

BEGROTING 2009*

DE GEWONE BEGROTING - Dagelijkse uitgaven en werkingskosten

INKOMSTEN	In euro	in %
DOTATIES BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	55.196.000	39,71
DOTATIE FEDERALE OVERHEID	5.888.000	4,23
DOTATIES VLAAMSE GEMEENSCHAP	24.379.000	17,53
SUBSIDIES VLAAMSE GEMEENSCHAP	29.230.000	21,02
OVERBOEKINGEN	14.653.810	10,56
ANDERE MIDDELEN	9.648.385	6,95
Totaal	138.995.195	100,00

UITGAVEN

UITGAVEN	In euro	
OVERBOEKINGEN	31.453.520	
ALGEMENE UITGAVEN	3.606.000	
ALGEMENE ADMINISTRATIE	4.942.600	
RAAD	4.280.000	
COLLEGE	1.903.000	
ADMINISTRATIE	15.027.750	
MATERIEELUITLEENDIENST	105.000	
ONDERWIJS	30.343.680	
Algemeen onderwijsbeleid		7.772.680
VGC-onderwijsinstellingen		22.571.000
Centrum voor leerlingenbegeleiding		2.341.000
Elishout-COOVI		5.876.000
CVO Elishout-COOVI (avondschool)		2.505.000
Elishout-School voor voeding		4.367.000
Elishout-Verblijf voor jongeren		846.000
Kasterlinden		3.711.000
Kasterlinden - verblijf voor jongeren		1.377.000
Zaveldal School voor aangepast beroepsonderwijs		1.488.000
CULTUUR	27.703.964	
Algemeen cultuurbeleid		5.872.650
Kunsten, cultureel erfgoed & musea		3.962.675
Gemeenschapscentra		6.449.589
Verenigingen en amateuristische kunst		1.778.200
Bibliotheekwerking		2.488.000
Derde leeftijd		416.800
Jeugd		3.986.000
Speelpleinwerking		644.600
Sport		2.105.450
WELZIJN	11.499.475	
Algemeen welzijnsbeleid		1.716.295
Jeugd welzijn		218.000
Etnisch-culturele minderheden		1.502.000
Thuiszorg en ouderen		1.904.060
Personen met een handicap		350.000
Stedelijk impulsbeleid		1.961.000
Kind en gezin		1.975.620
Opleiding naar werk		1.053.500
Revalidatiecentrum De Poolster		783.000
GEZONDHEID	1.914.900	
COMMUNICATIE & MEDIA	2.236.000	
PATRIMONIUM	3.934.500	
Totaal	138.990.439	

DE BUITENGEWONE BEGROTING - Investeringen en infrastructuur (eenmalige grote uitgaven)

	In euro
ADMINISTRATIE	1.320.000
ONDERWIJSSECTOR	7.251.000
EIGEN ONDERWIJSINSTELLINGEN	2.832.500
CULTURELE SECTOR	4.813.000
WELZIJNS- EN GEZONDHEIDSECTOR	7.169.210
PATRIMONIUM	1.600.000
Totaal	24.985.710

* Cijfers initiële begroting 2009

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever
Eric Verrept, leidend ambtenaar
Saintelettesquare 17, 1000 Brussel

Vormgeving
Shortcut Advertising

Druk
Artoos

Depotnr. D/2009/7025/06

Met dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan de realisatie van het jaarverslag.
